Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

31

Flacăra

ANUL XXXI (1 417)
Vineri, 6 august 1982

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Valorile la diateza activă

A ține cu valorile, cu valorile patriei tale, este o treabă implicit și profund patriotică. Este ca și cum ai apăra formula apei, H_2O, cînd e în discuție existența apei. Dar a te strădui ca în domeniul tău de activitate, cu puterile tale, să activizezi valorile, să participi la dezghețarea lor și la trecerea lor din stadiul potențial în stadiul acțiunii tranzitive este o treabă explicit și util patriotică. Este ca și cum ai da la o parte milul de pe un izvor de apă curat și bogat cînd se apropie criza apei. Căci, după opinia mea, pe planeta Pămînt, cea mai puternică și cea mai devastatoare criză care ar putea urma este criza omului, a calității lui, a valorilor. Dacă în urmă cu un deceniu și jumătate, cîrmaciul destinului nostru național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, descoperea și afirma că materia cenușie, inteligența umană reprezintă valuta forte cea mai strălucită de pe pămînt, sîntem în situația să simțim noi înșine astăzi că materia cenușie înseamnă șansa de salvare a omului. După credința mea, nu ne lipsesc rezervele de combustibil și de materii prime, ci nu sînt puse în stare de funcționare acele inteligențe specifice și nu sînt corelate rezultatele cercetărilor lor în direcția descoperirii materiilor prime și combustibililor cu valabilitate în anii noștri. Într-o asemenea măsură ne omoară obișnuința încît trăind în fiecare zi sub presiunea țevilor de eșapamente ale milioanelor de mașini care merg pe pămînt, folosind derivate ale țițeiului, am ajuns să credem într-adevăr, în intimitatea conștiinței noastre, că mișcarea pe pămînt, ea însăși, e determinată de țiței. Dar e oare adevărat ? Țițeiul și derivatele lui nu sînt decît o cale pe care a pornit, într-o anumită clipă, cercetarea în domeniul combustibililor. Numai țițeiul arde ? Dar chiar și această întrebare este formală și constrînsă de împrejurări care dau obișnuință. De ce trebuie neapărat să ardă ? Numai arderea produce mișcare ?

Ei bine, trăind în fiecare zi cu nasul în lucrurile noastre, cu mîinile în aluatul trebuincios al realității, nu avem decît rareori inspirația de a ridica fruntea și de a cerceta realitatea viitoare și nu ne iluminăm decît la fel de rar, cel mult la fel de rar, de noi gîndiri, de noi revelații. Sub noi, în fiecare clipă, zac valori pe care nu am găsit calea să le descoperim. În oamenii dimprejurul nostru au amorțit de atîta obișnuință calități care ar putea transforma Pămîntul într-o stea fericită. O stea, firește, cu regim de planetă vie. Totul e însă decurgător din modul de a privi valorile. Acele colectivități care-și îngroapă valorile lucrează, în fapt, la propriul lor mormînt. Acele colectivități care amînă explozia calității se înrobesc fatalmente calității mai grabnic exprimate a altora. Acele colectivități care nu încurajează competiția valorilor în interiorul lor sînt menite să

(Continuare în pagina 17)

ADRIAN PĂUNESCU

Statui necesare

Nu știu ce-i odihna, părinții nicicînd,
răgaz sub pămînturi n-a fost și nici nu-i,
prin ochi de fîntînă la dînșii mă sui,
în aburul nopții i-aud respirînd,

părinți sub pămînturi avurăm destui,
un clopot de iarbă mai stăruie-n gînd,
simt lacrima pietrei în mine plîngînd,
mă dor ne-mplinite atîtea statui,

ni-s sfinți voievozii-n icoanele lor,
îi știm că-s acolo pe cai ne-nșăuați,
dorm drepți sub cîmpie, dorm drepți sub Carpați,
statui ne-mplinite, ei încă ne dor,

dar n-am a mă plînge nicicînd, nimănui,
părinți trec călare direct în statui.

POMPILIU CRISTEA

Salvați Techirghiolul ! (pag. 5)

„Noua frontieră a sufletului uman" de Nichita Stănescu (pag. 9)

Autoservire: servire sau deservire? (pag. 18—19)

Duminică, 1 august, pe cel mai mare stadion din Capitala României a fost bătut, de două ori, recordul mondial la săritura în lungime femei !

La capătul unei sărituri fantastice, Vali Ionescu va duce recordul mondial la 7,20 m !

După ce cu mai puțin de zece minute înainte, Anișoara Cușmir sărise 7,15 m, cu 6 centimetri peste recordul lumii, deținut de sovietica Bardauskiene !

Bravo acestor admirabile sportive și prietene, a căror frumoasă rivalitate promite noi și noi recorduri !

(Relatarea acestor excepționale performanțe în pagina 20)

Fotografii de A. MIHAILOPOL și AUREL NEAGU

PALLADY

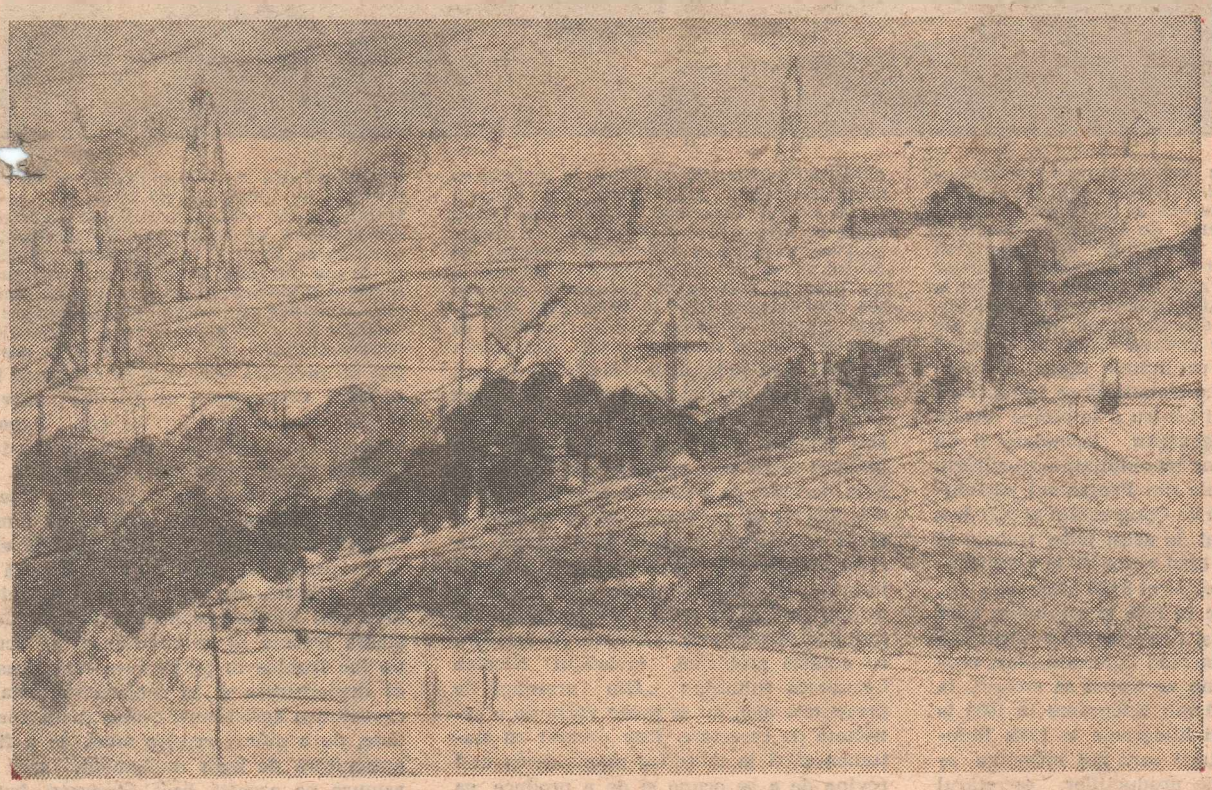

Peisaj cu sonde

Chiar nu poate fi găsită o soluție pentru Pell-Amar ? !

Istoria Pell-Amarului e, în general, cunoscută. Pus la punct, pe baza nămolului sapropelic, de doctorul Ștefan Ionescu Călinești, produsul respectiv și-a dovedit eficacitatea terapeutică într-o gamă largă de afecțiuni, îndeobște reumatismale și dermatologice, izbutind să-și cîștige un deosebit prestigiu în rîndul bolnavilor de pretutindeni. De pildă, nu demult, Ionescu Călinești a fost în Iugoslavia. Camera sa de la hotelul „Praga" din Belgrad s-a transformat, fără să fi urmărit asta, într-un adevărat cabinet, în care l-a tratat, printre alții, și pe Dragisa Ristici, el însuși medic, bolnav de sclerodermie. Zilele trecute, doctorul român a primit o scrisoare de la Ristici, permițîndu-ne s-o parcurgem. Umblu să mă vindec, scria Ristici, de 30 de

(Continuare în pagina 6)

OVIDIU IOANIȚOAIA

MICROHIDROCENTRALELE

„2 000 kilowați din... apă de ploaie !"

...se ivesc, pe marginea șoselei, primele tuburi albe, din ciment. Mă aflu în mașină împreună cu **Mihail Zisu**, director adjunct tehnic în cadrul I.R.E. Brașov, și cu **Temistocle Teodorescu**, directorul Oficiului de gospodărire a apelor din acelaș județ. Mi se explică : sînt tuburi **„Sentab"**, cu diametrul de 1 500 mm, capabile să asigure o presiune de minimum 7 atmosfere și sînt produse la Bistrița (voi constata, dealtfel, pe parcursul întregului drum, că și aici, în construcția de microhidrocentrale, județul cooperează cu mai multe întreprinderi ale țării). Ne apropiem de lacul de

(Continuare în pagina 4)

HORIA PĂTRAȘCU

Consfătuirea de lucru cu cadre de conducere din agricultura judeţului Constanţa

În cadrul dialogului de lucru permanent pe care-l întreţine cu toate categoriile de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul ţării, în cursul zilei de miercuri, 28 iulie, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a participat în staţiunea Neptun la o consfătuire cu cadre de conducere din agricultura judeţului Constanţa. Această consfătuire de lucru, organizată din iniţiativa secretarului general al partidului, a avut loc la puţină vreme după vizitele efectuate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în unităţi agricole din judeţ şi a prilejuit examinarea multilaterală a rezultatelor obţinute de aceste unităţi pe anul în curs, a stadiului desfăşurării lucrărilor agricole şi a perspectivei înfăptuirii integrale a obiectivelor stabilite pentru 1982 şi pentru întregul cincinal.

Participanţii la consfătuire, preşedinţi de consilii agroindustriale şi cooperative agricole de producţie, directori ai întreprinderilor agricole de stat şi staţiunilor de mecanizare a agriculturii, ai unităţilor de cercetare, reprezentanţi ai organelor agricole judeţene, au raportat secretarului general al partidului despre rezultatele obţinute, pe certitudinile cărora se întemeiază perspectiva unor mari posibilităţi de sporire a producţiei de cereale în această parte a ţării, şi au evidenţiat modul cum se acţionează în prezent pentru transpunerea în viaţă a indicaţiilor date de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cadrul vizitei de lucru în unităţi de stat şi cooperatiste ale agriculturii judeţului. În cuvîntarea pe care a rostit-o în încheierea lucrărilor consfătuirii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a arătat că a iniţiat organizarea acestei acţiuni pentru a discuta unele probleme ale agriculturii din judeţul Constanţa, ţinînd seama atît de rezultatele obţinute pînă acum cît şi de ce trebuie să se întreprindă în următorii ani pentru a se obţine recolte pe măsura exigenţelor formulate şi pe măsura sarcinilor încredinţate agriculturii, aşa cum reies ele din Programul partidului şi din hotărîrile Congresului al XII-lea. Astfel, s-a arătat, în acest judeţ trebuie să pornim încă de anul viitor de la 5 000 kilograme grîu la hectar şi 5 500 kilograme orz, pentru a ajunge în 1985 la minimum 5 500 kilograme grîu şi respectiv 6 000 kilograme orz la hectar. În mod corespunzător, producţia de porumb va trebui să crească, la hectar, de la 10 mii kilograme în 1983 la cel puţin 12 mii kilograme în 1985. Referindu-se la factorii care pot influenţa aceste creşteri ale producţiilor, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea efectuării tuturor muncilor agricole la timp şi de bună calitate, pentru ca recoltele obţinute să exprime întregul potenţial agricol al judeţului Constanţa. Astfel, evocînd împlinirea a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în această parte a ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu arăta că investiţiile realizate aici în domeniul mecanizării şi chimizării, precum şi faptul că există 320 mii hectare irigate — iar pînă în 1985 se va ajunge la aproape 400 mii hectare, deci la 80 la sută suprafaţă irigată — determină ca judeţul să aibă o situaţie cu totul nouă. Constanţa nu mai este judeţul de acum 25 de ani, cînd nu avea practic nimic irigat. De aceea se impune să vedem cum trebuie să folosim eficient, cum trebuie să valorificăm integral acest nou potenţial de producţie. Este necesar, de exemplu, a spus secretarul general al partidului, să se revadă şi să se stabilească producerea seminţei din soiurile cele mai bune. Desigur, pentru înfăptuirea acestui obiectiv este nevoie în primul rînd să se revadă foarte serios activitatea staţiunii de cercetare. În legătură cu această problemă, tovarăşul Nicolae Ceauşescu sublinia : „Din preocupările prezentate aici, nu se poate vorbi de o activitate de cercetare. Este necesar ca staţiunea să-şi ia în serios răspunderea ce-i revine de a se ocupa şi de a produce ea însăşi noi soiuri de seminţe, ţinînd seama de condiţiile de constanţă din Dobrogea ; însă, în general, ea trebuie să aibă în vedere întreaga Dobroge, inclusiv judeţul Tulcea. Trebuie să se ocupe de ameliorarea unora din soiurile existente şi de producerea de soiuri noi de seminţe. Acestea trebuie să fie rolul şi activitatea principală ale staţiunii de cercetare“ În continuare, oprindu-se asupra altor aspecte importante ale dezvoltării agriculturii judeţului, secretarul general al partidului a subliniat: „Eu consider, că tocmai pregătindu-ne să sărbătorim a 25-a aniversare a încheierii cooperativizării în judeţ, trebuie să pregătim un program nou, care să răspundă hotărîrilor Congresului al XII-lea privind realizarea noii revoluţii agrare. Aceasta înseamnă o agricultură de înaltă productivitate, de eficienţă economică înaltă. La această aniversare, pe care o vom face în toamnă, judeţul trebuie să facă nu numai bilanţul a ceea ce a realizat, dar să vină şi cu programul pînă în 1985 şi pînă în 1990“. Fiindcă, aşa cum arăta în încheiere tovarăşul Nicolae Ceauşescu, judeţul Constanţa trebuie să se străduiască să ocupe un loc fruntaş în agricultura românească, să demonstreze şi în continuare forţa şi capacitatea agriculturii cooperatiste, socialiste, de a obţine recolte mari, de a fi o agricultură de înalt randament, care să asigure pe această bază creşterea bunăstării cooperatorilor, a tuturor oamenilor muncii, sporirea contribuţiei acestui sector economic la dezvoltarea generală a ţării.

DUMITRU ELIADE

O jumătate de veac de luptă în slujba clasei muncitoare

Ca gazetari, o ştim mai bine decît oricine, profesiunea noastră reclamă, este o luptă continuă : pentru nou, pentru progres, pentru înlăturarea a tot ce împiedică descătuşarea energiei creatoare şi afirmarea demnităţii. Iar în societăţile bazate pe inechitate, gazetăria pusă în slujba idealurilor democratice, ale muncitorimii, această luptă se însoţeşte adesea de grele sacrificii. Aceste gînduri ne-au fost sugerate de semicentenarul unei gazete — mai vîrstnic confrate al nostru, dar de aceeaşi parte a baricadei — a cărei menire şi activitate de zi cu zi se oglindesc în însăşi denumirea ei : **„Lupta C.F.R.“**.

Apărută în anul 1932 ca organ al Comitetului Central de acţiune a ceferiştilor, în condiţiile creşterii valului luptelor revoluţionare, gazeta şi-a consacrat de la primul număr activitatea slujirii intereselor fundamentale ale clasei muncitoare, ale ceferiştilor, jucînd un rol important în pregătirea politică şi organizarea marilor bătălii de clasă din 1933. După eliberare, în anii socialismului, a desfăşurat o activitate susţinută pentru antrenarea oamenilor muncii din transporturi şi telecomunicaţii în marile acţiuni conduse de partid pentru transformarea revoluţionară a societăţii româneşti. Cel mai adesea, coloanele „Luptei C.F.R.“ erau scrise chiar de muncitori ceferişti, membri ai redacţiei sau corespondenţi voluntari. Ei scriau deci despre propria lor viaţă, propria lor luptă — condiţie ideală pentru o gazetărie militantă, împlîntată în realităţi.

Cu prilejul semicentenarului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, într-un Mesaj, a adresat colectivului redacţional, tuturor celor care o scriu şi o tipăresc, precum şi cititorilor săi „un cordial salut tovărăşesc, revoluţionar, precum şi cele mai bune urări“. „Lupta pentru o calitate nouă, superioară în toate domeniile construcţiei socialiste din patria noastră — se arată în Mesaj — cere muncitorimii ceferiste, tuturor celor ce muncesc în acest sector să acţioneze cu toate forţele pentru organizarea cît mai raţională şi eficientă a transporturilor, prin utilizarea intensivă a mijloacelor din dotare, reducerea susţinută a consumurilor de orice fel — în primul rînd de combustibil şi energie, de piese de schimb —, prin creşterea operativităţii şi calităţii întregii activităţi de transporturi şi telecomunicaţii...“

Pentru a marca semicentenarul, a avut loc în Capitală o adunare festivă, în cadrul căreia a fost înmînat „Ordinul Muncii“ clasa I, conferit prin Decret prezidenţial gazetei sărbătorite, şi s-a citit Mesajul de salut al tovarăşului Nicolae Ceauşescu. A fost un moment înălţător şi stimulator pentru toţi ceferiştii, acest puternic detaşament muncitoresc cu vechi şi glorioase tradiţii revoluţionare.

Fie-ne permis, cu acest sărbătoresc prilej, să adresăm şi noi confratelui nostru un salut colegial, „de breaslă“, şi să-i urăm ca şi de aici înainte să-şi onoreze cu aceeaşi dăruire numele şi profesiunea. Lupta lor este şi [illegible] noastră.

L. NICULESCU

Problemele complexe ale lumii de azi cer o conlucrare strînsă între toate popoarele

Președinții Nicolae Ceaușescu și Gaafar Mohamed Nimeiri, un nou dialog în folosul prieteniei și colaborării, al păcii în lume

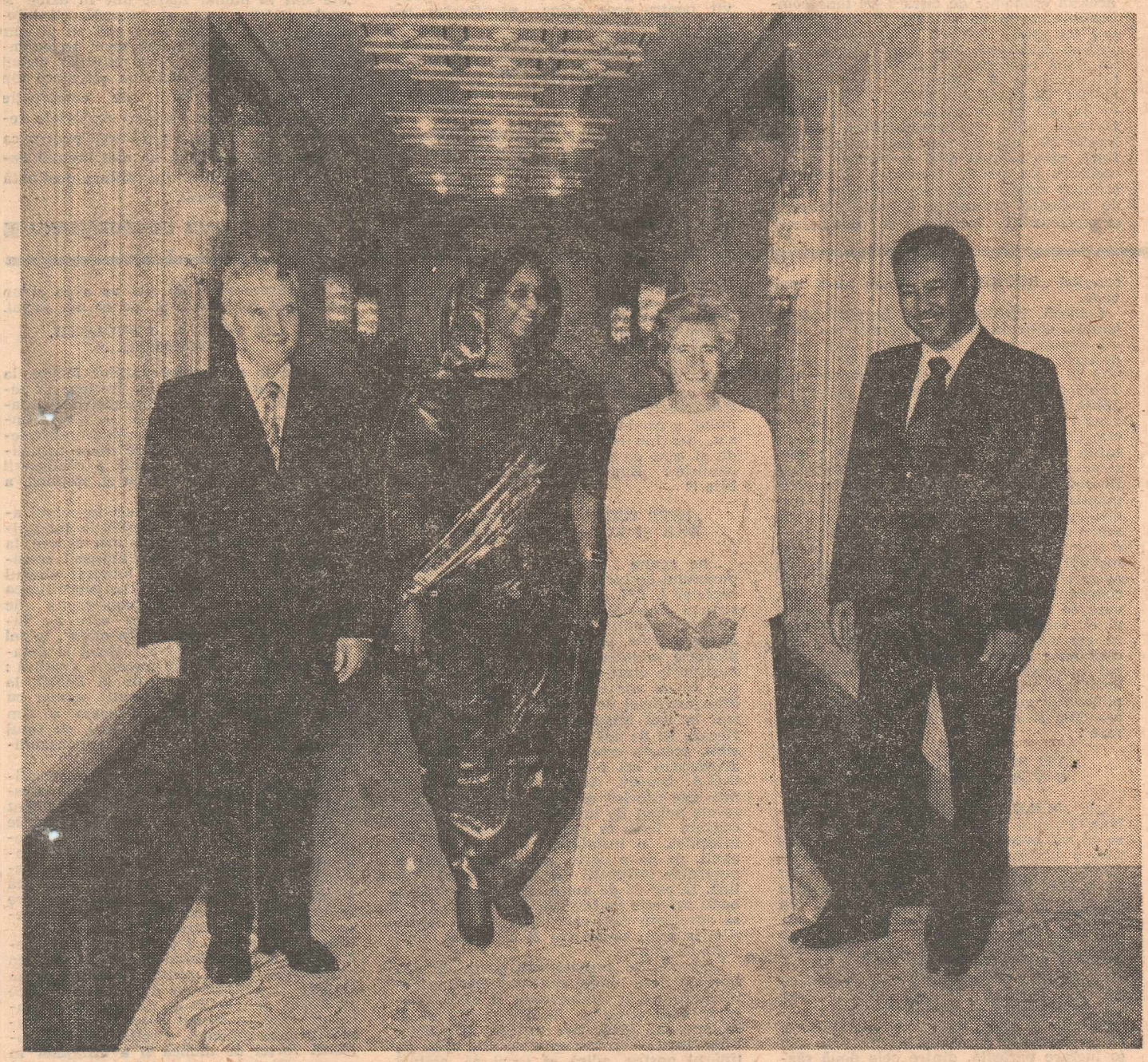

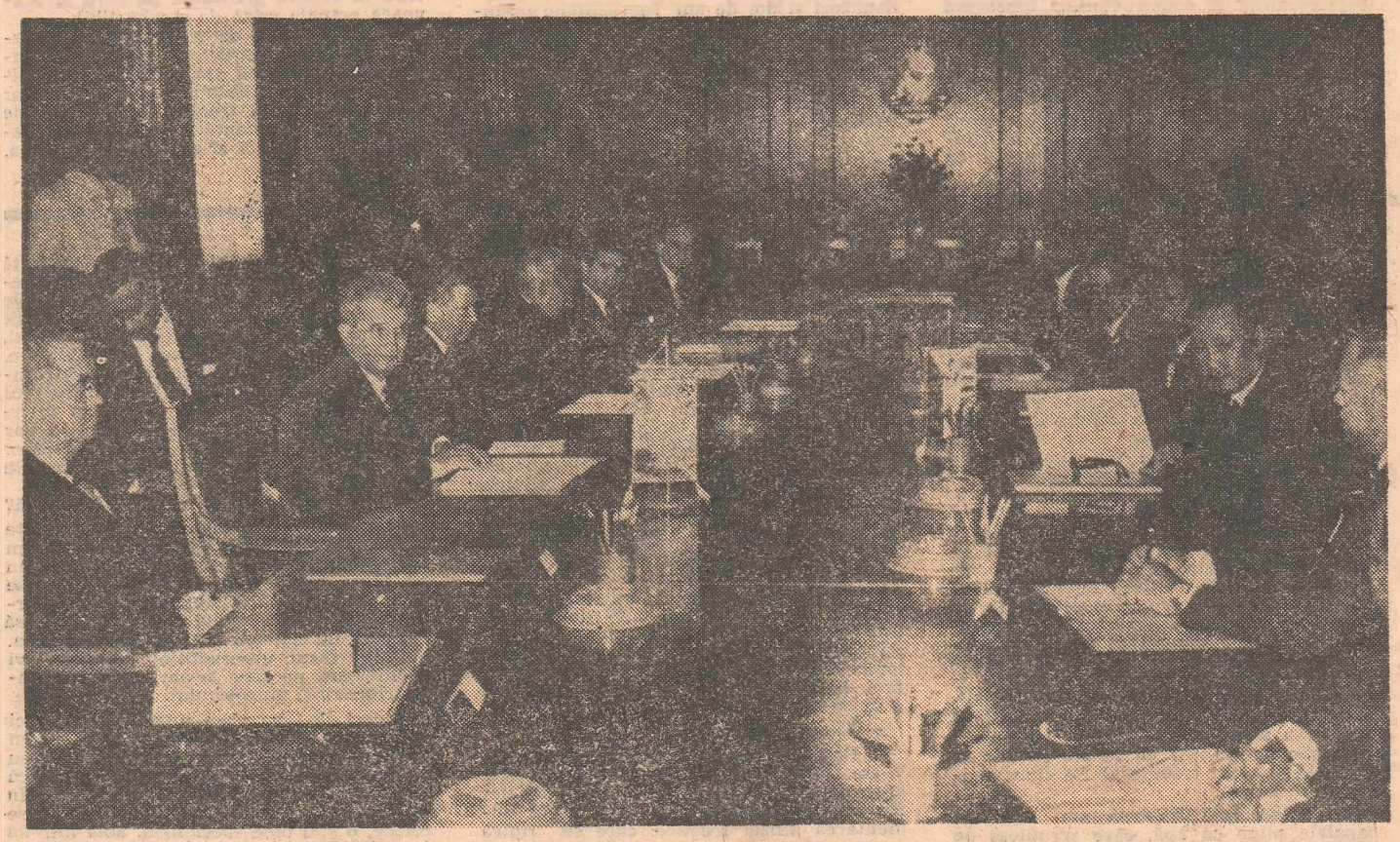

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a sosit în țara noastră, într-o vizită oficială de prietenie, președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohamed Nimeiri.

Avînd idealuri și obiective comune de dezvoltare și afirmare independentă, de promovare a cooperării internaționale, Republica Socialistă România și Republica Democratică Sudan au statornicit și dezvoltat raporturi de prietenie și colaborare fundamentate pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, avantajului reciproc. În spiritul și pe baza Tratatului de prietenie și cooperare încheiat între cele două țări, al înțelegerilor convenite în cadrul vizitelor reciproce la nivel înalt, al convorbirilor purtate la București și Khartum, s-a dezvoltat an de an colaborarea pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural, precum și în alte domenii de interes comun. În decursul celor zece ani care s-au scurs de la prima întîlnire dintre președinții Nicolae Ceaușescu, și Gaafar Mohamed Nimeiri schimburile economice au crescut de aproape trei ori. Conlucrînd rodnic, cele două țări au inițiat și realizat o serie de acțiuni de cooperare privind construcția unor importante obiective economice și sociale. În acest context, noul dialog româno-sudanez la nivel înalt este menit să evidențieze noi căi și mijloace pentru a conferi dimensiuni și mai largi cooperării celor două state în interesul și spre binele comun, al cauzei păcii și colaborării internaționale.

Vizita înaltului oaspete sudanez în țara noastră are loc în împrejurări internaționale deosebit de complexe: în lume s-a ajuns la o încordare deosebită care pune tot mai grav în pericol libertatea și independența popoarelor. În aceste condiții, apare mai necesar ca oricînd ca ele să-și unească forțele și să conlucreze tot mai strîns pentru oprirea agravării situației internaționale, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere.

„Este necesar — a arătat președintele Nicolae Ceaușescu în toastul rostit la dineul oficial dat în onoarea președintelui Gaafar Mohamed Nimeiri — să se acționeze în modul cel mai hotărît pentru eliminarea forței și a amenințării cu forța din relațiile internaționale, pentru soluționarea tuturor problemelor dintre state numai și numai pe calea tratativelor, în spiritul înțelegerii și păcii... România s-a pronunțat și se pronunță în modul cel mai ferm pentru o reglementare politică a problemelor din Orientul Mijlociu, pentru o pace globală justă și durabilă bazată pe retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, pe recunoașterea dreptului poporului palestinian la autodeterminare — inclusiv la constituirea unui stat palestinian propriu, independent — și, totodată, pe asigurarea integrității independenței și suveranității tuturor statelor din această zonă".

Dînd o înaltă apreciere rolului jucat în viața internațională de către România socialistă și președintele ei, Gaafar Mohamed Nimeiri a subliniat în toastul său de răspuns: „...Noi privim Bucureștiul ca un centru de luptă împotriva oricăror forme de asuprire și hegemonie, iar poporul român prieten ca un pionier al popoarelor care au suferit jugul asupririi în zonă și care se străduiesc să rupă lanțurile dominației și teroarei din toate regiunile lumii. Din țara dumneavoastră a venit glasul rațiunii chemînd la necesitatea așezării bazelor păcii pe Pămînt. Acest apel a găsit în noi deplin răspuns și înțelegere, noi am simțit că este însoțit de un țel nobil, de sinceritatea și dorința de colaborare și conlucrare, indiferent de curenții care au venit din alte părți... Aducem omagiul nostru pentru eforturile mărețe pe care le-ați depus și le depuneți pentru a contribui la găsirea unei soluții drepte menite să conducă la constituirea statului palestinian independent".

Convorbirile la nivel înalt româno-sudaneze de la București — încă în curs de desfășurare în momentul cînd aceste rînduri sînt date tiparului — au relevat, o dată mai mult, că problemele complexe ale lumii de azi cer o conlucrare strînsă între toate popoarele, fără deosebire de orînduire socială, fiind necesar să se asigure participarea cu drepturi egale la soluționarea problemelor internaționale, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate — care constituie marea majoritate a lumii și sînt nemijlocit interesate într-o politică de pace, independență și colaborare internațională.

L. NICULESCU ■

Uneori e mai bine să tai răul de la rădăcină!

Întreprinderea de utilaj chimic „Griviţa roşie". O găsisem pe lista celor cu bune rezultate în această acţiune de mare stringenţă. Şi cifrele pe care inginerul Constantin Mincă, şeful biroului mecano-energetic, ni le dăduse atestau aceasta: economii anuale de 1,1 milioane kilowaţi şi 1 700 tone de combustibil convenţional. La aceste rezultate contribuiseră şi specialiştii de la ICSITEEMR. Formula de lucru era aceeaşi: întocmirea bilanţurilor energetice, măsuri pentru limitarea consumurilor şi aplicarea lor operativă pe teren.

Punctele fierbinţi ale operaţiunii de economisire a energiei au fost tot cuptoarele. Bilanţul a comunicat diagnosticul: cele 7 cuptoare de la atelierul de forjă sînt bolnave de bătrîneţe, demodate. Specialiştii au ajuns la concluzia că uneori este mai bine să tai răul de la rădăcină! Aşa că s-a hotărît demolarea lor şi înlocuirea prin autoutilare cu 5 cuptoare moderne (nu cu 7 ca înainte), din care 3 sînt deja în funcţiune. Acestea sînt concepute cu recuperarea primară a căldurii din gazele arse pentru a preîncălzi aerul, au arzătoare economice şi consumă cu 740 tone combustibil mai puţin. Dar cei de aici nu sînt genul de oameni pe care lustrul suficienţei îi împiedică să intre în profunzimea lucrurilor. Oricînd ar fi putut răspunde la întrebarea: „cum aţi economisit energia?", cu argumentul înlocuirii cuptoarelor. Dar ei au intuit că se mai poate face ceva în plus, şi anume schimbarea concepţiei tehnologice a atelierului. Profitînd de înlocuirea cuptoarelor, ei au reamplasat utilajele, astfel ca drumul parcurs de piesele ce se prelucrează să fie cît mai (logic) scurt. Astfel, macaraua electrică nu mai face naveta cu piesele în maxilare,iar acestea nu se mai răcesc, ca apoi să fie reîncălzite. Tot această voluptate a lucrului bine făcut şi dus pînă la capăt i-a făcut pe tehnicienii uzinei să realizeze pentru cuptoarele atelierului de ambutisat recuperarea secundară la gazele arse. Ea urmează recuperării primare şi scade temperatura gazelor la ieşirea din coş la numai 100°C pe seama producerii de apă caldă menajeră pentru uzină şi apă fierbinte ce se injectează în reţeaua de termoficare a oraşului. Iată cum cu această economie de circa 1 400 tone combustibil pe an au căldură în apartamentele lor mulţi locuitori ai cartierelor Pajura şi Bucureştii Noi. Prin aplicarea celor două recuperări, saltul în randamentul energetic al cuptoarelor este spectaculos: de la 12% la 55%. Pentru acest motiv, ele se vor extinde în toată uzina. Ca şi în multe alte întreprinderi, aici s-a înţeles că energia nu este un sac fără fund, care să mai aibă şi pierderi pe la cusături. De aceea, imaginea flăcărilor erupînd rebele prin uşile utilajelor va fi de domeniul trecutului datorită etanşării şi mecanizării închiderii şi deschiderii acestor uşi. De multe ori acţiunea de bună gospodărire a combustibilului îşi dă mîna cu progresul tehnic, şi dacă această convieţuire se poate realiza, înseamnă că paşii făcuţi sînt mari. O tehnologie de mare noutate — turnarea în forme vidate — şi-a găsit aplicarea şi la „Griviţa roşie". Cei de aici au venit în întîmpinarea noului fără reţinere şi au realizat numai prin această turnare sub vid (care nu mai necesită uscarea formelor) o economie de 400 tone combustibil convenţional pe an.

„Văd că ne întrebaţi ce am făcut cu reţeaua de aer comprimat — ne zice inginerul Constantin Mincă; eu zic că i-am găsit ac de cojoc acestei pierderi. Deoarece unii consumatori erau destul de depărtaţi de staţia centrală de aer, şi prin traseele acestea lungi se pierdea presiune, am descentralizat distribuţia. Acum un compresor de aer este la turnătorie, altul la forjă, şi economia este de 60 MWh/an".

S-ar mai găsi şi un al doilea ac potrivit pentru acest cojoc, parafrazăm noi, dacă s-ar face un schimb de experienţă în această direcţie cu colegii de la Vulcan. Şi din nou trebuie să scriem despre acelaşi „of": de ce Întreprinderea de maşini electrice Bucureşti nu livrează grupurile de sudură electrogenă cu limitatoare de mers în gol?

„Este o datorie a fiecăruia dintre noi de a stinge orice bec care arde inutil — adaugă inginerul Mincă. Cu atît mai mult în marile hale din uzine nu trebuie să se facă risipă la iluminat. Drept care, derulăm o acţiune de individualizare a locurilor de muncă, pentru a putea să le luminăm sau nu, independent unul de altul".

Seria acţiunilor întreprinse nu se opreşte aici.

Într-o dimineaţă, unul din membrii echipei energetice a intrat în birou şi a spus: „Trecem mereu pe lîngă turnurile de răcire şi nu ne-am gîndit că încălzim degeaba atmosfera, în loc să preluăm noi potenţialul caloric al apelor de răcire!" Aşa a pornit în aceeaşi zi comanda pentru 2 pompe de căldură, care să transforme în energie această resursă secundară — apa caldă — de la C.E.T. Bucureşti şi compresoarele de aer.

Ce am putea adăuga noi? Că în acţiunea de economisire a energiei, fiecare întreprindere este o rotiţă a unui mecanism uriaş, şi dacă una din aceste rotiţe nu funcţionează cum trebuie, le perturbează şi pe celelalte. Astfel, unităţile industriei electronice şi electrotehnice trebuie să producă numeroase tipuri de aparate de măsură, simple, nesofisticate, pentru că ele sînt în număr foarte mic în uzine şi vorba aceea: cum să gospodăreşti kilowaţii şi kilocaloriile, dacă nici nu ai cum să-i măsori? Mai notăm doar un exemplu dintr-o listă, la care mulţi ar trebui să reflecteze. Institutele de cercetare din domeniul materialelor de construcţie trebuie să realizeze urgent materiale refractare de calitate superioară, pentru ca zidăria cuptoarelor să nu mai înghită degeaba cu atîta poftă din căldura destinată pieselor de prelucrat.

FLORIN CONDURĂŢEANU ■

„Să stoarcem din fiecare fir de apă tot curentul electric posibil"

(Urmare din pagina 1)

acumulare Tîrlung-Săcele, lac care aprovizionează cu apă potabilă întreg municipiul Braşov. Aici prinde viaţă obiectivul denumit **„M.H.C. Tîrlung 1+2"**, căci este vorba, într-adevăr, de două microhidrocentrale distincte, în curs de execuţie, ambele folosind apa lacului de acumulare, dar în două maniere aparte: prima, cea cu putere de 800 kW, reprezintă, de fapt, o instalaţie intercalată pe parcursul actualei conducte de apă potabilă, folosind căderea acesteia ce atinge 60 metri. Cea de-a doua, la care se instalează tuburile de care am pomenit — şi se vor instala pe o lungime de traseu de 2,5 kilometri — va folosi, pur şi simplu... apa de ploaie! Apa de ploaie ce se revărsa peste marginea barajului în perioadele de mari aluviuni, şi care se pierdea apoi inutil, canalizată aiurea. Soluţie dintre cele mai ingenioase, în momente optime respectiva microhidrocentrală atingînd o putere de 2 800 kW. Aici, ca dealtfel în toate obiectivele vizitate, lucrările de amenajare, săpare, de construcţie propriu-zisă aparţin de O.G.A., iar partea electrică de I.R.A. Braşov. Lucrările, aici, se desfăşoară precipitat. Deşi întregul complex este planificat a fi pus în funcţiune în 1983, există angajamentul ca microhidrocentrala de 800 kW să producă încă din acest an. Cele patru utilaje principale, turbinele „Francisk", au şi fost asigurate, contractate la Reşiţa. Se simte nevoia utilajelor tehnice adecvate, macarale de tonaj de 15 tone, lansatoare de tuburi, diverse instalaţii. Parte au şi sosit, parte sînt în curs de apariţie: acţiunea de construcţie a M.H.C.-urilor este totuşi, să nu uităm, de dată recentă, oamenii au trebuit să se formeze cum s-ar zice din mers, şi tot din mers capătă profilul caracteristic şi şantierul respectiv.

„UN DIRECTOR AŞTEAPTĂ O STICLĂ DE ŞAMPANIE"

De ani şi ani de zile, apa canalului Timiş — cel care asigură apa industrială uzinelor din Braşov — îşi vedea liniştită de treabă trecînd prin incinta Fabricii de panglici „REPUBLICA". Acum nu-şi mai vede.

Captată, înghesuită în tuburi metalice, trimisă oblic la cinci metri mai jos decît înainte, este obligată să învîrtească paletele turbinei de tip „BANKY" executată la Întreprinderea „Electromotor" din Timişoara. Astfel s-a născut obiectivul **„M.H.C. REPUBLICA — DÎRSTE"** o adevărată microbijuterie cu o putere de numai 12 kW, dar la care oamenii şi-au pus suflet de 1 000! Proiectant: O.G.A.; constructor: I.R.E. şi Trustul de construcţii Braşov; beneficiar: O.G.A. şi Consiliul popular judeţean. Cînd am sosit noi tocmai se vopseau cu roşu uşa şi balustrada scării metalice ce duce la micuţa clădire — o singură încăpere dealtfel — unde fusese instalat agregatul. Microhidrocentrala va asigura energia necesară la staţia de aer comprimat tehnologic a întreprinderii, ceea ce înseamnă 2,3 din întregul consum al ei. Puţin? Poate! Dar gratis. Şi cred că am spus greşit „va asigura", la ora cînd apar aceste rînduri cred că directorul întreprinderii, **Ioan Şerb**, împreună cu însoţitorii mei de astăzi şi cu muncitorii punctului au şi spart sticla de şampanie, aşa cum şi-au propus să facă la inaugurare!

„AŢI SPUS: NOIEMBRIE? BUN! O VOM DA ÎN SEPTEMBRIE!"

...la **„M.H.C. TOHANU VECHI — ZĂRNEŞTI"**, care va fi amplasată pe rîul Bîrsa şi va avea o putere instalată de 150 kW, o uriaşă macara autopropulsată tip „COLES" domină mişcările muncitorilor de la T.C. Braşov care tocmai se apropie de sfîrşitul montării masivelor plăci din beton în formă de „U" ce vor forma „albia" canalului artificial. Maistrul **Ion Mies**, şeful punctului de lucru, împreună cu şeful de lot, inginerul Valeriu Maier, de la T.C.B., şi împreună, iată, acum, cu cei doi însoţitori ai mei, improvizează ad-hoc o şedinţă operativă de lucru: trebuie grăbită execuţia porţii de deviere, există probleme cu înălţarea fostului dig (o lucrare părăsită, dintre cele două războaie — este de remarcat preocuparea proiectanţilor şi constructorilor braşoveni de a folosi **orice amenajări existente!**), pentru mărirea debitului apelor rîului, se pregăteşte aducerea turbinei „EOS-1100" fabricată la Reşiţa, în sfîrşit: timpul presează!

Aflu că majoritatea celor care lucrează aici **nu sînt** specialişti în astfel de construcţii — obişnuiţi să ridice blocuri de locuinţe!! — dar sînt pe cale de a deveni şi sînt realmente mîndri de asta. S-au sudat deja nişte colective, se pare — îmi confirmă însoţitorii mei — că tendinţa (asta în general, la toate M.H.C.-urile existente în lucru) de specializare în astfel de construcţii nu poate fi decît de bun augur. **„M.H.C. TOHANU VECHI — ZĂRNEŞTI"** este prevăzută, conform planului, a produce curent în luna noiembrie a.c., dar Ion Mies şi încă alţii de alături de el sînt de altă părere: „Aţi spus noiembrie? Bun! O vom da în septembrie!"

„ESTE GREU, ÎNTR-ADEVĂR, DAR ŞI EU AM 22 DE ANI!"

...ne spune **Maricel Ciobanu**, şeful punctului de lucru **„M.H.C. CODLEA — 1"**, secretar U.T.C. adjunct pe trustul de construcţii braşovean. Într-adevăr, aici, la Codlea, condiţiile de lucru sînt dificile. Hidrocentrala, prevăzută a fi dată în exploatare în luna noiembrie a acestui an, face parte dintr-un lanţ de astfel de obiective ce se vor instala de-a lungul canalului artificial de derivaţie Vulcăniţa, din trei în trei kilometri. „Să scoatem din fiecare fir de apă tot curentul electric posibil, aceasta este intenţia noastră!", îmi afirmaseră cei din conducerea I.R.E. şi O.G.A. Braşov. Aici, la Codlea, **firul** de apă este afurisit din cale afară, fiind puternic poluat de industria chimică din localitate (este în curs de realizare, sînt informat, o instalaţie de purificare a apei), pe de o parte, pe de alta existînd puternice infiltraţii de apă freatică. Totuşi, la cei 22 de ani ai săi, Maricel Ciobanu priveşte cu încredere în viitor şi ştie să aprecieze cum se cuvine că, în cîteva zile, la acest punct vor fi dislocate mari forţe de muncă.

Lucrarea se execută **sub** pînza de apă freatică, de-a lungul canalului însă, mîrîitul înfundat al buldozerelor şi excavatoarelor care şi-au şi făcut apariţia — şi îşi mai fac încă, alte utilaje, de mare randament — te îndreptăţesc să-l crezi pe tînărul nostru, adică să crezi că, alături de astfel de forţe, chiar şi cei „numai" douăzeci şi doi de ani reprezintă o garanţie.

„Codlea-1" va avea o putere de 130 kW şi va folosi tot o turbină „EOS-1100" produsă de către Reşiţa. De reţinut în acest caz că, încă din proiect, s-a ţinut cont de necesitatea de a se sistematiza cursul de apă al canalului din oraşul Codlea. Dincolo de valoarea strict economică, aşadar, microhidrocentrala de aici va avea şi un important rol estetic şi, de ce nu, social.

„ŞI CÎTEVA CONCLUZII, ÎN ÎNCHEIERE..."

...trase în urma observaţiilor făcute la faţa locului şi discuţiilor purtate la sediile celor două mari întreprinderi braşovene — I.R.E. şi O.G.A. — direct implicate în realizarea microhidrocentralelor, obiective majore şi de mare actualitate, aflate în atenţia directă a conducerii noastre de partid şi de stat şi, implicit, a ministerului de resort:

Dacă la început (mai exact în cursul anului care a trecut) dificultăţile întîmpinate nu au fost dintre cele mai uşoare, la ora actuală lucrurile s-au limpezit considerabil. Şi este demn de admirat efortul celor de aici mai întîi în reprofilarea unor proiectanţi, pe construcţia de M.H.C.-uri, apoi pregătirea care s-a făcut, cum am mai spus, „din mers", la fel cum, tot „din mers" s-a realizat şi dotarea şantierelor cu cele necesare (replică: „anul trecut am plecat de la ZERO, la Tîrlung, de pildă, am pornit numai cu ELANUL! Acum însă începem să fim dotaţi într-adevăr, situaţia este cu totul alta, şi cu totul altele sînt şi responsabilităţile noastre!")

Fiecare microhidrocentrală are specificul ei, care trebuie tratat în mod corespunzător. În această situaţie este evident efortul pe care trebuie să-l facă marile întreprinderi — I.M. Reşiţa, „Electromotor" — Timişoara etc. — furnizorii principali ai tuturor unităţilor — în a răspunde cerinţelor. Este meritoriu deci că acestea, în funcţie de comenzile pe care le-au primit, au reuşit deja să definitiveze „tipologia" agregatelor necesare.

Se intenţionează a se forma loturi specializate (pe întreprinderile braşovene) în construirea M.H.C.-urilor. Această forţă trebuie să crească an de an şi organele judeţene de partid şi de stat susţin această idee în modul practic. Specializarea include, automat, o raţionalizare a folosirii forţei de muncă şi a utilajelor în construcţii, lucru extrem de important, avînd în vedere greutăţile pe care le provoacă actuala criză de combustibil.

În sfîrşit: este de consemnat **entuziasmul** cu care constructorii noştri s-au implicat în domeniul realizării de microhidrocentrale, conştiinţa civică a avantajelor aduse de acestea (replică: „E o acţiune superbă şi pasionantă — să-ţi meargă energia, gratis, zeci şi zeci de ani, e ceva. Era cazul!")

Un centimetru de sol se reface într-un secol

Zi caldă de vară, aici, în cîmpia din sudul Olteniei. Temperaturile au alte dimensiuni. Căldura te face să simţi cămaşa mai aproape de suflet. La intrarea în Băileşti ne-am dat întîlnire cu inginerul Dobre Zamfirescu, şeful sistemului hidroameliorativ, aparţinînd de Întreprinderea de exploatare a lucrărilor de îmbunătăţiri funciare — Craiova.

— Ne ocupăm, începe să relateze inginerul, de irigările suprafeţei de teren cuprinse între Poiana Mare şi Bărca. În total 35 949 hectare. După cum se ştie, aici, în cîmpia Olteniei, se înregistrează, vara, cele mai ridicate temperaturi din ţară. Peste 30 de grade. Şi asta zile la rînd. Înainte de a fi irigat, de pe acest pămînt se obţineau producţii foarte mici. La porumb cam (şi era un record) 3 000 de kilograme boabe la hectar, iar la grîu, între 1 500 şi 2 000 kilograme. Din '60, an în care a luat fiinţă întreprinderea noastră, producţiile s-au dublat şi, în multe cazuri, chiar s-au triplat.

— Ce necazuri mai apar?

— După cum se ştie şi după cum se vede avem două sisteme de irigări. Conducte îngropate şi canale deschise. În ciuda faptului că pe întregul traseu sînt marcaţi hidranţii, cei care fac lucrările, mecanizatorii, trec peste ei cu plugul sau cu discul. Apoi, aripile de ploaie (conducte de aluminiu), în perioada recoltatului, nu sînt, în majoritatea cazurilor, strînse de pe cîmp. Se trece peste ele cu maşinile şi cu tractoarele. Anual, peste zece la sută din conducte sînt stricate. O altă mare parte, ceea ce se mai poate repara, se transportă la atelierele noastre. Lăsînd la o parte faptul că o conductă de aluminiu în lungime de şase metri se transportă foarte greu din cîmp la ateliere şi înapoi — ele reprezintă valută forte. Se ştie că aluminiul este căutat pe piaţa mondială. Noi nu avem dreptul să ne batem joc de el. Să nu mai luăm în calcul şi faptul că nerespectarea graficului şi a tehnologiei de udare duce de cele mai multe ori la băltirea apei şi deci la compromiterea recoltei. Tot ceea ce v-am spus trebuie analizat cu toată seriozitatea. Secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, prin vizitele pe care le-a făcut în judeţul nostru şi prin indicaţiile pe care le-a transmis chiar la recenta plenară lărgită a C.C. al P.C.R., a atras atenţia asupra gospodăririi judicioase a tot ce avem în dotare. Şi aceste lucruri trebuie să fie clare pentru toată lumea.

— Venind spre Băileşti, am admirat canalele pline cu apă, care şerpuiesc pe întreaga cîmpie...

— Sînt canalele deschise despre care am amintit. Într-adevăr, ele sînt pitoreşti — dar în cel mai scurt timp vor dispărea, vor fi înlocuite de conducte îngropate. Cu alte cuvinte ne vom moderniza.

— Nu prea înţeleg. Cum, aceste canale deschise nu mai sînt moderne?

— Au corespuns unei anumite perioade. Practica a demonstrat că ele nu mai sînt funcţionale din multe puncte de vedere. În primul rînd, scot din circuitul agricol foarte mult teren. La noi, peste 240 de hectare de pămînt. Şi încă ce pămînt! De cea mai bună calitate. Ele s-au amortizat în timp. Cu alte cuvinte şi-au trăit traiul. Şi ar mai fi încă foarte multe motive care ne fac să renunţăm la ele. Agregatele mobile sau semifixe care se folosesc la pomparea apei sînt în număr foarte mare şi sînt mari consumatoare de carburanţi — sînt greu de întreţinut şi exploatat. Pentru 50 de hectare trebuie un agregat de pompare. Înseamnă consum de ulei, motorină şi acumulatori de pornire care în momentul de faţă încep şi ei să lipsească. În sfîrşit dispare foarte multă apă...

— Cum dispare apa?

— Prin evaporare şi prin infiltraţii. V-am spus: canalele deschise sînt foarte greu de întreţinut. Apar pe lungimea lor foarte multe infiltraţii care duc la alimentarea pînzei freatice, care se ridică la suprafaţă. Se produce mlăştinirea terenului. Numai aici, în ultimul timp, a fost necesară executarea canalelor de desecare. Spus altfel, de coborîre a pînzei freatice pe o suprafaţă de peste 5 000 de hectare. Alţi bani cheltuiţi, altă forţă de muncă irosită. Deci, pînă în '85 sperăm să înlocuim în totalitate canalele deschise cu ţevi îngropate — cu staţii electrice de punere sub presiune. Astfel, vom reduce forţa de muncă în exploatare. Se poate face şi automatizarea distribuţiei apei. Totul să meargă pe principiul hidromecanic de reglaj. Omul să intervină cît mai puţin. Totodată, nu se vor mai produce desecări şi băltiri pe teren. Aţi înţeles de ce renunţăm la canalele deschise?

— Nu prea. Nu-i o cheltuială inutilă?

— Ştiu eu ce să spun? Sînt prea multe întrebări pe care, mărturisesc, mi le-am pus şi eu. Se pare că se va ajunge la un echilibru. V-am spus: canalele deschise şi-au trăit traiul. Costurile au fost amortizate de foarte multă vreme. Vreau să spun că nu noi am hotărît lucrul acesta. Noi am făcut observaţiile pe care vi le-am spus, pe care le-am comunicat întreprinderii şi ministerului.

Sinceri să fim, n-am prea priceput nici acum de ce după 10—15 ani un sistem de irigaţii este înlocuit cu altul, de ce nu s-a procedat astfel de la început, adică fără să răscolim pămîntul din zece în zece ani, cînd un centimetru de sol se reface, o ştiu bine specialiştii, abia într-un secol. E nevoie deci, chiar şi în domeniul irigaţiilor, ca ochii specialiştilor să fie aţintiţi asupra faptelor durabile.

SORIN POSTOLACHE ■

Salvați Techirghiolul!

Prin prezența lacului Techirghiol, respectiv a nămolului sapropelic și a apei puternic mineralizate, litoralul românesc al Mării Negre capătă valoare de unicat terapeutic mondial, factorii naturali de litoral fiind potențați de factorii specifici lacului. Se realizează astfel o lărgire a gamei indicațiilor profilactice și curative ale litoralului românesc, element fundamental de eficiență și prestigiu medical, cu implicațiile cunoscute pentru ocrotirea sănătății cît și pentru promovarea turismului internațional de cură.

Caracterizarea de mai sus aparține Institutului de medicină fizică, balneologie și recuperare medicală București. Astăzi, cînd efectele binefăcătoare ale nămolului sapropelic și ale apei puternic mineralizate ale lacului sînt binecunoscute, exploatarea lui este organizată și intensivă. Nămolul sapropelic este folosit pentru tratament atît în sanatoriul balnear construit pe malul lacului cît și în cele de la Eforie Nord și Mangalia. De acest tratament beneficiază în fiecare an mii de turiști români și străini. Fiind pe drept cuvînt considerat din punct de vedere terapeutic un unicat mondial, lacul Techirghiol trebuie să-și mențină acest statut. Pentru păstrarea intactă a virtuților sale terapeutice s-au făcut și se fac eforturi. Sînt ele suficiente? Sînt aplicate într-un ritm corespunzător, astfel încît să contracareze factorii naturali care au o influență negativă asupra calităților terapeutice ale lacului? S-a făcut totul pentru menținerea în stare pură a unui monument pentru crearea căruia natura a avut nevoie de mii de ani?

Se va înțelege din cele ce urmează de ce ne-am pus aceste întrebări. Mai întîi o constatare: Lacul Techirghiol care în perioada anilor 1967 (an de referință) prezenta nivelul oglinzii apei la cota minus 0,03 metri față de nivelul Mării Negre, a crescut în prezent la cota plus 1,33 metri.

Iată opinia directoarei Sanatoriului balnear Techirghiol, **dr. Cornelia Dăringă**: „Așa cum poate vedea oricine, jumătate din plaja sanatoriului este inundată de apele lacului. Cei care vor să facă plajă sînt nevoiți să se refugieze pe iarba de pe mal. În anumite locuri faleza este prăbușită. Debarcaderul sanatoriului este inundat, ceea ce împiedică intrarea mașinilor pentru transportarea nămolului. Rezervoarele de nămol sînt deja impracticabile, fiind și ele inundate. An de an am cheltuit pentru mutarea instalațiilor peste cota de inundare. Stația de pompare a sanatoriului se află în apă. Pompele au fost înălțate de cîteva ori în ultimii ani, de la pardoseală pînă aproape de tavan. Dacă procesul va continua, va trebui să construim o nouă stație. Aceste consecințe deocamdată numai de ordin economic, sînt totuși minore față de pericolul real și grav care constă, virtual, în degradarea calităților terapeutice ale lacului. Acest pericol s-a agravat prin creșterea nivelului apei lacului pe seama aportului de apă dulce, ceea ce duce la micșorarea salinității apei și schimbă echilibrul biologic care a format în timp nămolul".

Conf. dr. Laurian Sdic, șeful Clinicii „Grand" din Eforie Nord: „Datorită apei dulci, mineralizarea totală a apei a scăzut de la 83,6 grame pe litru în anul 1972 la 61 grame în acest an. Totodată, unul din componentele de bază, clorurile, a scăzut de la 44,19 grame pe litru la 30,1 în aceeași perioadă. Aceste scăderi sînt îngrijorătoare. E drept că în privința virtuților terapeutice ale lacului rămînem încă optimiști dar este limpede că degradarea trebuie oprită și că ritmul în care s-a încercat oprirea acestor fenomene este nesatisfăcător".

Biolog Elena Gîrniceanu, Oficiul de gospodărire a apelor Constanța: „Scăderea mineralizării apei prin afluxul important de apă dulce a dereglat echilibrul ecologic. A avut influențe negative asupra florei și faunei, mai ales asupra crustaceului Artemia salina și a algei Cladophora, principalii furnizori ai substanței organice din care se formează nămolul. Noilor condiții create nu li s-au putut adapta decît o parte din exemplare. Îngrășămintele chimice și pesticidele care au ajuns în lac au dezvoltat alte specii — cianofitele — care au opacizat apa, împiedicînd dezvoltarea algei Cladophora. Reducerea substanțială a biomasei are implicații directe asupra procesului de peloidogeneză, adică asupra formării nămolului. Datorită creșterii apei, s-a redus biomasa bacteriană, unul din factorii activi pentru geneza nămolului. S-au produs modificări de compoziție și chimism care au dus la scăderea conținutului total de substanțe organice precum și la schimbarea ponderii anumitor componenți: acizi humici, celuloză, substanțe proteice etc.

Dr. Cornelia Dăringă: „Noi sîntem beneficiarii direcți ai lacului. Plătim cu 300 de lei tona de nămol. Din punctul nostru de vedere am luat toate măsurile pentru o exploatare rațională. Nici o picătură de apă dulce nu vărsăm în lac. După folosire, nămolul este readus în lac în vederea regenerării. S-au fixat cote și norme de folosire a procedurilor astfel încît să nu se facă nici risipă, nici să se neglijeze tratamentul. Dezinfecția căzilor este făcută astfel încît să împiedice posibilitatea deversării de ape dulci în lac. Dincolo de toate acestea țin să subliniez un aspect pe care-l consider important: scăderea mineralizării apei ar fi putut să fie și mai accentuată dacă apa dulce nu ar fi extras din nămol sărurile solubile. La analiză s-au constatat scăderi în concentrațiile ionice hidrosolubile ale nămolului. Deci apa dulce vine în lac, spală nămolul văduvindu-l de anumite săruri care mențin ridicată încă mineralizarea apei în dauna unor calități ale nămolului. N-ar fi exclus ca în următorii ani mineralizarea apei să scadă în ritmuri chiar mai accentuate decît pînă acum, pentru că rezerva de săruri solubile din nămol este, evident, limitată. De aceea consider că sistemul de interceptare a apelor dulci — fie ele de la suprafață sau de la adîncime — trebuie să funcționeze permanent și ireproșabil, la întreaga lui capacitate. Nu sînt hidrotehnician, dar am impresia că pînă acum capacitatea lui este insuficientă. An de an lacul crește".

— An de an lacul crește, tovarășe **inginer Grigore Sababei**. În calitatea dv. de director al Oficiului județean de gospodărire a apelor, aveți desigur o opinie.

— Bazinul hidrogeologic al lacului însumează o suprafață de 40 000 de hectare, care din anul 1972 sînt irigate. Nu este nici o îndoială că aportul de apă dulce din lac este cauzat de ridicarea pînzei freatice prin acumularea an de an a cantităților de apă folosite la irigații. Această situație se explică prin faptul că sistemul de irigație nu are și un sistem de drenaj. Toată apa intră în pămînt. Prin norme se prevede că se poate pierde în sol 10—20 la sută din canitatea de apă. Canalul magistral Negru Vodă are un debit de 70 metri cubi pe secundă, cît Oltul. Dacă se pierde 10 la sută din apă, să zicem, în fiecare zi intră în pămînt 700 000 metri cubi de apă care inalță pînza freatică. Din 1967, în lac au intrat 29 milioane metri cubi de apă.

— Ce s-a întreprins pentru stăvilirea apei dulci care intră în lac?

— De cinci ani, apele de suprafață provenite din irigații au fost blocate. Ele nu se mai varsă în lac. Au fost demolate canalele terminale care se scurgeau în lac.

— Inițial, așadar, se vede că nu s-a gîndit nimeni la posibilitatea degradării lacului...

— Așa au fost gîndite proiectele atunci. Dar să revenim. Ca lucrări de suprafață s-au amenajat canale de interceptie a văilor Movilița, și Biruința, Valea Techirghiolului a fost barată cu un dren de un kilometru lungime. Apele colectate se trimit în lacul Agigea. Văile Izvoarelor și Gospodăriei au fost de asemeni barate și prin pompare apa este dirijată în lacul Tatlageac sau, înapoi, la irigații. S-a barat balta Tuzla. Coada lacului este izolată printr-un baraj. În aceste condiții unica sursă de ape dulci care pot ajunge în lac este cea subterană. Din 1979 pînă astăzi s-au realizat 14 foraje de jur-împrejurul lacului, cu adîncime între 35 și 300 de metri și o capacitate de pompare de 756 metri cubi pe oră. Nu putem trage încă o concluzie asupra efectului acestor instalații pentru că abia au fost terminate.

— Aveți în vedere să îmbogățiți sistemul de apărare a lacului?

— Vrem să mai facem o galerie pe conturul lacului, care să intercepteze apele subterane și să le evacueze gravitațional în mare. De asemeni, vom îndesi forajele de adîncime.

— Cîte se vor mai face?

— Încă nu știm, problema e în fază de studiu. Cert este că pînza freatică a crescut în ultimii 12 ani între 5 și 18 metri. În satul Movilița a crescut pînă la nivelul pardoselii caselor. La fel și în Techirghiol în anumite locuri. În Techirghiol au căzut 5 case.

— Cum funcționează stațiile de pompare?

— Din cele 14 foraje, funcționează 12. Celelalte 2 nu mai au apă. Există posibilitatea ca, din diverse motive, în acele zone apa să fi „fugit", pur și simplu, mai alături cu cîțiva metri. Asemenea deplasări constituie un lucru obișnuit. Nu trebuie să ne grăbim să credem, cît n-avem o confirmare, că în acele zone nu se mai scurge apă în lac.

La Constanța, aflam așadar că din 14 foraje funcționează 12. Cu o zi înainte, la Districtul Techirghiol al aceluiași Oficiu județean de gospodărire a apelor notam, că, de exemplu, în afara celor două puțuri rămase fără apă forajul nr. 3 și 13 nu funcționează de la începutul lunii iunie datorită unor defecțiuni: motor ars, pompa blocată. În primăvara anului trecut, o echipă de la Institutul de medicină fizică, balneologie și recuperare medicală din București constata de asemeni că din cele 7 foraje ce formează frontul situat la sud de lac funcționau doar 4 iar din cele 13 situate la nord de lac funcționau doar 3, restul fiind cu pompe defecte sau nemontate. Apa dulce din cele două lacuri formate prin bararea văii Izvoarelor și Gospodăriei deversa în lac cu un debit de 1 200-1 700 metri cubi în 24 de ore. Stația de pompe de la Băile reci Eforie Nord nu avea montate pompe, apa dulce se scurgea direct în lac. Cele două pompe folosite pentru desecarea zonei Tuzla erau defecte. Am notat aceste date întrucît, se înțelege, eficiența sistemului de protejare a lacului constă în funcționarea continuă și ireproșabilă a tuturor instalațiilor. De aceeași părere este și conducerea Oficiului de gospodărire a apelor, care semnalează greutăți în exploatare, greutăți ce ar trebui cu ușurință înlăturate. După cum ne spunea inginerul Grigore Sababei, utilajele de pompare se defectează cu ușurință. Pompele se defectează repede. A există **utilaje de rezervă**. Repararea unui electromotor ars durează minimum trei luni. Forajele fiind răspîndite la mari distanțe este necesară o mașină de intervenție care să permită înlăturarea grabnică a unor defecțiuni și transportul pieselor la punctul de lucru.

Fără îndoială că dispunem de posibilități tehnice pentru a menține sub control procesul complex prin care trece acum lacul Techirghiol. Tovarășul director Grigore Sababei ne spunea de exemplu că în paralel cu mărirea capacității de evacuare a apelor subterane pînă la 40 milioane metri cubi pe an (limită la care se crede că s-ar produce o stabilizare a situației), se află în studiu automatizarea sistemului de protejare a lacului. O stire îmbucurătoare, desigur, dar pînă atunci avem de rezolvat încă multe probleme. Una ar fi de genul celor arătate mai sus, părîndu-ni-se cu desăvîrșire inutil și prea costisitor să automatizăm niște stații de pompare care nu funcționează cum trebuie. Probleme ce ar putea fi rezolvate pe loc își așteaptă inexplicabil rezolvarea de ani de zile. Se împlinese 9 (nouă) ani de cînd o decizie a Consiliului popular interzice navigația pe lacul Techirghiol. De la fereastra primarului orașului Techirghiol, Elena Rădulescu, pot fi însă și astăzi admirate hidrobicicletele care învolburează apa și nămolul lacului. Iată o problemă sesizată de nenumărate ori și căreia nu i s-a acordat nici o atenție. Tot prin partea locului aflăm că CAP-ul Techirghiol are grădină de legume pe malul lacului — grădină, evident, irigată — deși la Direcția sanitară a județului, **dr. Sanda Petrescu**, ne informa că potrivit Ordinului 171 din 29 aprilie 1980, al Ministerului Sănătății, a fost stabilit perimetrul de protecție sanitară de regim sever al lacului Techirghiol. Tot la Direcția sanitară aflăm că prin Decizia nr. 418 din 1977 a Consiliului popular județean s-a stabilit ca pînă la sfîrșitul acelui an să fie studiate și prezentate propuneri cu privire la realizarea unor mijloace de exploatare a nămolului prin care să evite pierderile. Or, acum, în vara anului 1982, recoltarea se face ca dintotdeauna, cu canciocul. Aceeași decizie cere Direcției agricole județene să asigure executarea de către Întreprinderea de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, pînă la finele anului 1978, a lucrărilor de impermeabilizare a canalelor de irigații existente în perimetrul de protecție a lacului Techirghiol. Din cei 160 000 metri pătrați care trebuiau impermeabilizați pînă la sfîrșitul anului 1978, s-au realizat doar cîteva mii. În aceste condiții apa care se scurge în pămînt este pierdută pentru irigații și se acumulează an de an în apele din ce în ce mai puțin sărate ale lacului Techirghiol. Printre altele neimpermeabilizarea la timp a dus și la efectele actuale nedorite și la necesitatea de a pompa din 1978 încoace 24 milioane metri cubi de apă dulce, care dacă n-ar fi fost pompați ar fi făcut să crească nivelul lacului cu încă 2 metri, ceea ce ar fi dus la unirea cu marea a lacului Techirghiol. Un sumar calcul arată că ar fi fost mult mai economic să fi făcut la timp acele impermeabilizări decît să consumăm bani și energie pentru pomparea unor uriașe cantități de apă.

Trebuie să mai adăugăm, de asemeni, că în condițiile în care există încă din 1976 o Comisie interdepartamentală însărcinată cu protecția lacului Techirghiol, este nefiresc ca pentru scoaterea din circuitul agricol a cîtorva metri pătrați necesari amplasării și montării forajelor să se aștepte aprobări timp de un an. Problemele legate de lacul Techirghiol trebuie tratate sub semnul urgenței. Fiindcă, este opinia specialiștilor cu care am vorbit, nu ne rămîne prea mult timp pentru rezolvarea acestor probleme. Încă de la 16 aprilie 1981, într-o informare adresată Direcției sanitare a județului Constanța, o echipă a Institutului de medicină fizică, balneologie și recuperare medicală București constata: „Creșterea nivelului apei creează aproape imposibilitatea folosirii în sezonul ce se apropie a dotărilor balneare situate pe malul lacului, pentru balneație și onctiuni cu nămol". Dacă anul trecut, cînd cota lacului era 1.21 metri, se vorbea despre imposibilitatea folosirii în sezonul ce se apropia a dotărilor balneare, este evident că în acest an, cînd cota este 1,33, folosirea dotărilor balneare este și mai dificilă.

Știm că rezolvarea problemei lacului Techirghiol nu este ușoară. Este nevoie de un ansamblu de măsuri complexe, vor trebui pompați zeci de milioane metri cubi de apă. Deschizînd această discuție avem în vedere păstrarea acestui mare dar pe care ni l-a făcut natura în armonie cu tot ce poate fi activitate socială și economică, de la dezvoltarea stațiunii Techirghiol pînă la agricultura din zonă. După opinia tuturor celor cu care am stat de vorbă, specialiști și oameni veniți să-și caute sănătatea aici, restabilirea acestei armonii nu admite răgaz. Trebuie să acționăm împreună, repede și bine.

Techirghiolul este o problemă care trebuie rezolvată azi.

OPREA GEORGESCU
D. CONSTANTINESCU

Ce mai face doctorul Gheorghe Neagoe?

Medic primar chirurg, doctor în științe medicale, autor a peste 70 de lucrări științifice dintre care 30 publicate în țară și peste hotare, autor a 7 brevete precum și al unei cărți de chirurgie apreciată de specialiști.

Actualmente șef de secție chirurgie și director al Spitalului C.F.R. Drobeta-Turnu Severin.

— Chiar așa, ce mai face dr. Gheorghe Neagoe ?

— Aproape bine dacă e să ne luăm după rezultatele obținute de vreo doi ani încoace. Am redat vieții sute de oameni, care, unii dintre ei, își comandaseră și sicriile.

— De ce aproape ?

— Pentru că în toți acești ani, am încercat pe la mai toate conferințele și consfătuirile la care am fost invitat, să propun lucrări noi în chirurgie, în oncologie, în imunologie, și spre regretul meu a trebuit să constat că uneori s-a manifestat dezinteres din partea celor care aveau obligația să promoveze noul, alteori fiind chiar boicotat, sub forme nu întotdeauna urbane.

— De pildă ?

— La Suceava, la o consfătuire, unde nu mi s-a permis să vorbesc decît cîteva minute. Ce poți să comunici în 5 minute ? Doar să le dai bună ziua și să pleci !

— Dar pentru atîta lucru nu era nevoie să faceți peste 900 km. Puteați trimite salutul în plic.

— Exact.

— Cu aproape doi ani în urmă am realizat împreună un interviu în revista Flacăra, asta se întîmpla cam prin octombrie 1980, dacă țin bine minte. Ce s-a mai întîmplat de atunci ?

— Ca să fiu sincer, interviul din Flacăra a avut pentru mine un efect la care nu mă așteptam. M-am trezit, la un moment dat, în curtea spitalului cu o avalanșă de bolnavi din toate colțurile țării. Veneau la mine, ca la Petrache Lupu de la Maglavit. În disperarea lor, acești oameni credeau că eu descoperisem un leac cu care tămăduiesc toate formele de cancer, or eu spuneam clar în acel interviu că pot vindeca doar unele forme de cancer abordabil chirurgical ; intrînd într-o fază în care pot fi operate, nu în faza a IV terminală, cînd nu mai poate face nimeni nimic. Majoritatea prezentau forme avansate recidivate. Unii erau operați, iradiați, tratați cu citostatice, în plus prezentau metastaze multiple în tot corpul. Nu știu dacă au trăit mai mult decît cîteva zile sau săptămîni. Ceea ce am spus atunci, repet și acum : autovaccinul pe care îl administrez, îl prepar din tumoarea fiecărui bolnav, în parte, tumoare pe care, mai întîi trebuie să pot să o scot prin operație.

— Și totuși din cîte știu, aveți unele rezultate chiar și în stadiul IV terminal.

— Este adevărat, însă sînt puține.

— Ați avut un caz mai deosebit în ultima vreme ?

— Cum să nu. Îmi amintesc cu oarecare emoție, cum într-o zi a intrat la mine în cabinet o tînără de 28 de ani, care m-a rugat cu lacrimi în ochi să fac ceva pentru sora ei care nu se mai poate ridica din pat și care scuipă sînge. Este vorba de bolnava Ciocazan Victoria de 23 de ani, din comuna Bălănești, județul Gorj, pe care am internat-o în secția noastră la data de 8.12.1980, F.O. 2 265—1980, cu mezoteliom pulmonar drept, operat și recidivat. Dar mai prezenta și un cancer mamar sting, cu metastaze ganglionare și pulmonare bilaterale, cu hemoptizie și insuficiență respiratorie. Era un caz pierdut, aș putea spune. Lucrurile se complicau și prin faptul că erau două cancere cu structuri diferite, în stadiul IV terminal.

— Și pînă la urmă ?

— Pînă la urmă a plecat acasă sănătoasă, și ce e mai îmbucurător, de atunci nu a mai făcut recidive.

— Aș vrea să vă pun o întrebare pe care, din punctul meu de vedere, o consider foarte necesară, cu condiția să răspundeți cinstit la ea. Dintre bolnavii pe care îi aminteam în primul nostru interviu, cîți mai trăiesc astăzi ?

— Toți.

— Chiar așa ?

— Dacă considerați că mă țin de glume, putem încheia discuția aici.

— Nici pe departe, însă am avut întotdeauna teama marilor adevăruri, poate de aceea am primit răspunsul de adineaori ca pe un fapt ciudat. Acuma, dacă tot am ajuns la fapte ciudate, povestiți-mi și mie un fapt ciudat pe care l-ați auzit în ultima vreme sau o glumă bună. Simt nevoia să ne mai descrețim frunțile.

— De acord. Am să vă povestesc un fapt chiar foarte ciudat, trăit și nu auzit. Mi-e tare teamă, însă, că o să ne crispăm și mai rău, în loc să ne descrețim frunțile. Cu cîteva luni în urmă, profesorul american L. Humphrey din Kansas-City-University, a anunțat că a pus la punct un autovaccin (folosit în cancerul mamar și în melanomul malign, cu eficiență de 1 din 6 cazuri), a cărui inactivare și ritm de administrare sînt aproape identice cu autovaccinul meu, numai că eficiența preparatului românesc este net superioară : 2 din 3 bolnavi, cu cancere de structuri diferite : tulburări digestive, aparat respirator, reno-uriner, genital Hodgkin, mastită carcinomatoasă etc.

— Să fie o simplă coincidență ?

— Nu știu dacă este chiar o simplă coincidență. Nu am argumente, nu pot să acuz pe nimeni, cert este un singur lucru, vaccinul meu a fost brevetat în anul 1978. Ce să-i faci, așa sînt unii, se tem de nou, de decizie, așteaptă să hotărască alții destinul unei idei. Știu, e mai comod și mai puțin „riscant" pentru acele scaune călduțe pe care le rod carii și plictiseala. Abia aștept ziua în care fiecare să gîndească pentru el; atunci ne-am despovăra de prejudecăți și am impune, cum este și normal, calitatea spiritului și nu țîfna unor birocrați.

— V-ați pornit pe birocrați ?

— Da. Sînt la fel de dăunători ca și gîndacii de Colorado pentru recoltele de cartofi. Ei cred că valoarea unui om de știință constă în felul cum se aplică ștampila pe colțul unei hîrtii și nu în capacitatea acestuia. Aș vrea să vă prezint măcar numai brevetul cu nr. 70 942 privind o tehnică și un aparat medical, care datează din anul 1976, dar care nu a fost tipărit (după 7 ani) nici pînă în prezent. Se așteaptă probabil 1991, cînd expiră valabilitatea brevetului respectiv. Ca să nu mai adaug că nici brevetul cu tratamentul cancerului, deosebit de important, și nici celelalte brevete nu au fost tipărite, deși au trecut destui ani. Se așteaptă cumva să fie rezolvat și de autori străini ca în cazul brevetului 77 951 cu tratamentul cancerului ?

— Știu că în momentul de față aveți în tratament în colaborare cu Institutul de virusologie din București mai mulți bolnavi...

— Da. Vreo 40.

— Ce rezultate ați obținut ?

— Net superioare. Consider că acizii nucleici și virusurile tumoricide au o mare utilitate în unele structuri tumorale. Personal, am propus conducerii acestui institut obținerea unor virusuri tumorale adaptate, antrenate pe structuri canceroase separate, urmînd a fi injectate bolnavilor cu structuri canceroase identice pentru care creșterea virusurilor a devenit dependentă de culturile de celule din astfel de tumori, recoltate de la bolnavii respectivi. Mă rog, e o idee, și o speranță a mea.

— Ce vă face să credeți în virusurile tumoricide ?

— În urma unor experiențe și observații clinice am ajuns la concluzia că virusurile tumoricide usucă ascita din mezotelioamele maligne peritoneale, de asemenea, stimulează cicatrizarea plăgilor operatorii etone și cresc limfocitoza, dovedind prin aceasta creșterea imunității celulare.

— Se poate exemplifica ?

— Fără doar și poate. În decursul anilor am avut cazuri de hepatită epidemică posttransfuzională la bolnavi gravi, cu diverse forme de cancer. În loc să evolueze în rău, din cauza hepatitei epidemice, ei se simțeau, în mod surprinzător, mult mai bine în sensul că evoluția bolii canceroase se oprea brusc observînd chiar ameliorări importante cît timp dura hepatita epidemică, bolnavii respectivi se simțeau foarte bine. Observația aceasta m-a făcut să cred că virusul hepatic B, inhibă dezvoltarea celulelor canceroase.

— Spuneați la început că în urma interviului din revista Flacăra, v-ați trezit cu o avalanșă de bolnavi din toate colțurile țării, care cereau tămăduire. Aceasta a fost un aspect. Mai există și altul ?

— Sigur că numărul mare de bolnavi a fost în aceeași măsură și un număr de cazuri. Am fost pus în fața unor cancere care nu aveau nimic cu chirurgia generală, obligîndu-mă într-un fel sau altul, să fac tot ce mi-a stat în putință pentru ei. A fost, ca să zic așa, proba de foc a autovaccinului și a metodei ce îmi aparține în tratamentul cancerului. Astfel am ajuns la concluzia că metastazele pulmonare (precizez numai cele pulmonare) din cancerele mamare sînt vindecabile, că în anumite situații, carcinoamele și sarcoamele membrelor se pot vindeca fără amputație, că mezotelioamele maligne cu lichid de ascită pot fi stăpînite fără citostatice, operație sau iradiere, că imunoterapia activă, specifică și nespecifică, după metoda noastră (brevet nr. 77 951) în asociere cu celelalte tratamente clasice, dă rezultate superioare, în cancerele de tub digestiv, aparat uro-genital, laringe-faringe, mastita carcinomatoasă, boala Hodgkin și poate în mielolucaza cronică și melanomul malign.

— De ce poate ?

— Pentru că numărul de cazuri e mic, iar timpul de urmărire e scurt, și, deci, neconcludent. Nu e suficient să prelungești viața unui canceros cu cîteva luni sau cîțiva ani, important este să îl vindeci, or, pentru asta ai nevoie de timp ca să poți să îți dai seama că boala nu a recidivat.

— Spuneați, printre altele, că în anul 1976 ați brevetat și un aparat pentru tratarea osteomielitelor cronice. Ce ne puteți spune în legătură cu acest aparat ?

— Aflînd de brevetul nostru (nr. 70 942), ne-au fost trimiși spre internare și tratament cîțiva bolnavi din mai multe județe ale țării. Rezultatele au fost foarte bune. În marea majoritate acești bolnavi au plecat sănătoși acasă, fără ca boala să mai recidiveze pînă în prezent. Aș dori însă să fac o mică precizare, acest aparat se pretează cel mai bine la osteomielitele oaselor lungi ale membrelor.

— Nu știu de ce dar am impresia că anul 1981 a fost cel mai prodigios pentru dumneavoastră.

— Și eu am aceeași impresie. În afară de brevetul privind tratamentul cancerului, am mai brevetat cinci idei care, îmi aparțin în exclusivitate.

— Comit o indiscreție dacă vă cer să ?...

— Notați : 1) Tehnică de drenaj mixt pentru prevenirea și tratarea fistulelor digestive (brevet nr. 77 253). 2) Metodă pentru tratamentul fistulelor duodenale (brevet nr. 77 254). 3) Tehnică privind tratamentul chirurgical complet al prolapsului rectal total (brevet nr. 77 255). 4) Medii de cultură pentru izolarea fungilor (brevet nr. 77 482). 5) Metodă pentru tratamentul varicocelului complicat (brevet nr. 77 522).

— Ce-ar fi să lămurim un lucru, care sînt sigur va interesa în mare măsură pe cititori. La ora actuală mai primiți bolnavi de cancer spre tratare ? Mă refer, evident, la cei din alte județe.

— Da. Primim, dar cu condiția să aibă bilete de trimitere din partea Comisiilor județene de oncologie, iar noi, cum am mai spus-o și în interviul precedent, nu internăm decît pe acei bolnavi pentru care avem siguranța că putem face ceva efectiv.

— Ce ne mai puteți spune ? Aveți tot ce vă trebuie ? Sînteți ajutat ?

— Nu prea am tot ce-mi trebuie. Spre exemplu, nu pot face radioterapie și polichimitropie la bolnavi, întrucît nu posed aparatura necesară. Pentru aceasta sînt nevoit să pun bolnavii pe drumuri. Unii colegi sînt înțelegători și chiar binevoitori, alții, din păcate au trecut la amenințări de tipul : „dacă te mai prind că te duci la „savantul" ăla de la Severin, la mine nu mai ai ce căuta". E jenant ce vă spun dar mai sînt și astfel de colegi.

— E trist ce aud.

— Și eu zic la fel.

— Văd aici, deasupra biroului dumneavoastră cîteva rînduri care îmi plac tare mult. Îmi permiteți să le reproduc ?

— Cum să nu ?

— „Ignoranța, indolența sau răutatea cadrelor medicale înseamnă suferința, infirmitatea sau moartea bolnavilor".

Stimate Gheorghe Neagoe, n-aș vrea ca dialogul nostru să ia forma unui traseu cu șicane, așa se face că am hotărît să nu vă mai rețin, nu înainte de a vă întreba dacă mai aveți ceva de adăugat la cele spuse pînă acum ?

— Consider că oricare idee nouă este prea bună pentru a fi refuzată și prea nouă pentru a nu fi experimentată. De aceea, orice idee nouă este rușinos să fie refuzată, periculos să fie acceptată și condamnabil să nu fie verificată. Doar timpul este în măsură să hotărască soarta unei idei.

— Ce-ați spus e frumos ca un crez.

— Luați-o cum vreți !

VALERIU ARMEANU ■

„Flacăra" revine

Chiar nu poate fi găsită o soluție pentru Pell-Amar ?!

GEZONDHEID

Hoop voo psoriasis-lijder

(Urmare din pagina 1)

ani, dar tratamentul dumneavoastră, deși la început, îmi dă mari speranțe. El e primul după care simt o puternică ameliorare. Legat de prezența lui Ionescu Călinești la Belgrad, să mai notăm că, în urma contactelor stabilite, firma iugoslavă „Putnik" a acceptat semnarea unui contract ferm, trimițînd pînă acum două loturi de bolnavi la București.

Produsul românesc s-a bucurat, tocmai în temeiul ameliorărilor și vindecărilor realizate, de o atenție specială din partea presei internaționale. Mai nou, revista olandeză „Kwik Magazine" (din care reproducem) și cea belgiană „Santé et Nature" au acordat Pell-Amarului spații întinse, în ultima din ele Wilhelm Duckaert scriind :

„Am văzut bolnavi prezentîndu-se la cabinetul doctorului Ionescu Călinești în cîrje și redobîndindu-și, după numai 3 săptămîni, deplina funcționare a picioarelor... Am întîlnit o femeie bolnavă de psoriasis de 40 de ani, suferindă atît din punct de vedere fizic cît și psihic. Pielea abdomenului și a spatelui i se descuama în plăci sîngerinde. După cîteva săptămîni de tratament, femeia s-a întors acasă cu o epidermă de fată tînără. Ea și-a regăsit totodată bucuria de a trăi... Toate aceste rezultate nu pot fi numite altfel decît evasimiraculoase".

S-ar părea că, în ceea ce privește Pell-Amarul, toate merg bine, dar nu-i așa. Toate aceste izbînzi, ca și altele (e în curs de lansare o cremă destinată tratamentului psoriasisului, gama urmează să se diversifice și cu un drageu etc.), sînt umbrite, din păcate, de condiția precară a clinicii de la hotel „Parc" din București, în care funcționează, cu un bun randament, serviciul de Pell-Amar condus de doctorul Ștefan Ionescu Călinești. Din punct de vedere strict economic, clinica e, hotărît lucru, eficientă. În condițiile în care, față de aceeași perioadă a anului trecut, ea a înregistrat o creștere a activității cu 10 la sută, aportul valutar a sporit, în raport cu prima jumătate a anului 1981, cu mai multe mii de dolari, acestei sume (realizată numai din tratament) fiind normal să i se adauge o alta, poate dublă, încasată pentru celelalte prestații (cazare, masă etc.). Cu toate astea, cum spuneam, clinica nu se bucură de statutul pe care îl merită și, încă mai mult, îl justifică. Spațiile ei sînt înghesuite, dar asta nu e totul. Pacienții locuiesc, de regulă, la „Flora" sau „Parc" și ei sînt obligați, pentru a ajunge la tratament, să străbată cîteva sute de metri pe sub cerul liber, adică prin ploaie, prin ger etc. Ei și, veți zice, cui strică o plimbare ?! Așa ar fi, numai că cei ce-și caută sănătatea prin intermediul Pell-Amarului sînt, de cele mai multe ori, și bolnavi, și bătrîni, unii din ei țintuiți în cărucioare, o astfel de „plimbare" fiind pentru ei un chin și, totodată, un risc, putînd oricînd contracta o răceală, o gripă etc. Din această cauză, mulți bolnavi au renunțat să continue tratamentul, acest refuz antrenînd și, din punctul nostru de vedere, o importantă pierdere de valută.

Problema nu-i tocmai nouă, Ionescu Călinești tot cere, de cîțiva ani, o clinică, s-au studiat tot felul de variante (ba la mezaninul hotelului „Turist", ba la hotelul „Național" etc.), dar nu s-a ajuns la nici un rezultat ?! Toată lumea pare să fie de acord că, în actuala situație, Pell-Amarul are aripile tăiate, că se pierd bani buni, dar rezolvarea întîrzie ?! Avînd o dublă subordonare, personalul ține de Institutul de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală, spațiile și aparatura sînt ale Ministerului Turismului, secția de Pell-Amar e cînd a sănătății, cînd a turismului, ca să fie, de fapt, a nimănui ?! Poate că n-ar strica să fie luată în discuție, îndrăznim să propunem varianta trecerii secției în chiar cadrul Institutului de medicină fizică, variantă căreia, dacă am înțeles bine, însuși Ionescu Călinești îi acordă credit. Oricum, fie albă, fie neagră, o măsură trebuie luată neîntîrziat, căci tergiversările nu aduc altceva decît pagube, morale și materiale deopotrivă. Vorba românului, boală lungă, moarte sigură ?! Și mai e un aspect. La 1 septembrie, doctorul Ionescu Călinești împlinește 60 de ani, deci se poate pensiona la cerere. Deocamdată, din cîte ne-a mărturisit, nu intenționează s-o facă, dar nici n-ar fi exclus ca, întristat de atîtea promisiuni neonorate, să pună mîna pe hîrtie și să solicite ieșirea la pensie. Să nu se înțeleagă că urmărește să forțeze mîna cuiva, ori mă mutați într-un spațiu ca lumea, ori mă pensionez, omul a fost și a rămas un mare pătimaș al meseriei sale. El încă speră că va avea, într-o zi, clinica la care visează. Nu o clinică simandicoasă, cu scară interioară și instalații video, ci un spațiu modest, cîteva încăperi a căror amenajare n-ar costa mai nimic. Visează doctorul Ionescu Călinești la prea mult ? Noi credem că nu și, gîndind așa, mai întrebăm o dată : chiar nu poate fi găsită o soluție ? La această întrebare așteptăm, firește, un răspuns cît mai grabnic. Motivul grabei e la îndemîna oricui, cu fiecare zi, pagubele cresc.

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ

■ **Radu Scorușeanu** din București, strada Mașina de pîine nr. 4, sectorul 2, este nemulțumit că primește cu întîrziere FLACĂRA.

■ La scrisoarea lui Titu Ungureanu din Hunedoara — în care sesiza abuzuri ale șefului secției de confecții metalice a Cooperativei meșteșugărești „Drum nou" — răspunde Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești. Prejudiciul adus unității a fost recuperat, s-au luat măsuri pentru ca muncitorii să nu lucreze și să nu cîștige după cum i se năzare șefului de secție Iuliu Gherasim, ba s-au luat măsuri ca și cîștigul său să reflecte munca depusă, iar comportamentul său să redevină corect.

■ Din satul Udupu, comuna Tătărăștii de Sus, județul Teleorman, ne scrie **Stănete M. Ion**: „Am solicitat să mi se tragă rețea electrică pe ulița pe care locuiesc și abia după vreo patru ani s-a construit rețeaua și s-a făcut instalația interioară. A mai rămas de racordat la rețeaua comunală, lucru care se amînă de șapte luni, din ianuarie. I.R.E. Alexandria mă tot amînă, că azi, că mîine, și mă poartă pe drumuri, cînd la sucursala din comuna Olteni, cînd la reședința de județ".

■ Ca urmare a scrisorii lui **Constantin Stancu** din satul Remuș, comuna Fătești, județul Giurgiu — ni se comunică de la Consiliul popular județean — „conducerea I.T.A., Autobaza Giurgiu, care cunoaște nevoile de transport ale locuitorilor din satul Remuș, a intervenit la centrală pentru reînființarea traseului propus de autorul scrisorii, problema fiind în curs de rezolvare".

■ **Elena Danilache**, București: „Mulțumindu-vă din toată inima pentru promptitudinea cu care ați dat atenție scrisorii mele, vreau să vă spun că M.T.Tc. mi-a și răspuns că telefonul va fi decuplat".

■ **Ion Cioacă** din București, strada Oboga nr. 5, bloc I 60, scara A, etajul 9, ap. 38, sectorul 6, și-a pierdut răbdarea de două luni de cînd așteaptă de la I.C.S.M. Turnu Măgurele un act de vechime necesar la pensionare pentru cît a lucrat, în 1950, ca referent la O.C.L. Alimentara Turnu Măgurele.

■ **Din Arad** — bulevardul Republicii nr. 70 — ne scrie Iosif Reményi pentru a sesiza că de 4—5 ani cei de la I.J.G.C.L. îl tot poartă cu vorba și nu mai execută o dată niște reparații la imobilul în care locuiește.

■ La scrisoarea lui Marius Vasile din Constanța, exasperat că i se trimite pe cap, cum se spune, o executare silită pentru o amendă de 1000 de lei, dictată abuziv, zice dînsul, în august 1980, de sergentul major, pe atunci, acum poate a avansat, Liviu Turda, ne răspunde **Miliția județului Sălaj** comunicîndu-ne „rezolvarea favorabilă prin dispunerea la Circumscripția financiară Constanța a revocării executării silite".

■ Un grup de cetățeni din București — strada Baciului nr. 4, sectorul 5 — scriu că două lucruri fac imposibil traiul pe această stradă, cîndva liniștită. Mai întîi accesul — de la o vreme în ambele sensuri — al mașinilor grele și apoi faptul că localul de la numărul 4 adună frecvent o droaie de pătimași ai clondirului care cum[illegible] acolo alcool și se insta[illegible] în holurile și pe scările [illegible] intrările locatarilor, unde [illegible]ează, se îmbată, vorbesc necuviincios, de nu le mai vine oamenilor să intre acasă la ei ori să iasă în oraș.

■ **Ioan Eremia** din Pucioasa ne sesizează o penibilă șușanea organizată în luna iunie în orașul dîmbovițean. Nu numai că spectacolul a început abia la ora 20,40 în loc de 19,30, dar el a fost o palidă amintire a ceea ce anunțau orgolios afișele puse pentru vînzarea biletelor, cu poze mari de cîntăreți cunoscuți ce nici n-au venit ori nici măcar nu știau de acele afișe. Conform afișelor, înșelătoria numită spectacol a fost organizată de ansamblul folcloric din Petrești, împreună cu casele de cultură din Tîrgoviște și Giurgiu.

■ La sesizarea Asociației de locatari din blocul Z 1, strada Valea Lungă nr. 18, sector 6, care cerea mutarea unui lampadar pentru iluminat public, răspunsul **Întreprinderii de distribuție a energiei electrice București** este acesta: Pentru satisfacerea acestei solicitări, I.D.E.B. va executa lucrarea pînă la data de 10 august, condiționat de mutarea ghenei de gunoi, această operațiune revenind în sarcina administrației blocului.

■ **Ion Neamțu** și cei doi copii minori ai lui — satul Găbești, comuna Podul Turcului, județul Bacău, cer sprijin pentru a da de urma mamei acelor copii, Neamțu Artemiza (fostă Hăulică) ce se sustrage de la plata pensiei de întreținere pentru copiii ei.

■ **Elena Covaci** din Mangalia, strada Negru Vodă, blocul O, etajul 4, apartamentul 19, adresează invitația de a-i vizita expoziția de la domiciliu cu lucrările sale de artizanat, expoziție apreciată în cuvinte calde și entuziaste de mulți vizitatori care și-au notat impresiile.

■ **Ioan Georgescu**, președintele Asociației de locatari nr. 2 din cartierul Mihai Bravu — Ploiești, bloc 46 bis — 55 B, ne spune că a ajuns să nu mai știe de cine să se roage și cui să mai sesizeze faptul că în acel bloc apa — și caldă și rece — nu urcă la etajele III și IV. Locatarii de la aceste nivele plătesc ceea ce nu consumă.

■ Din numărul 6/1982 al admirabilei reviste școlare AUTOMATIC CONDEI pe care ne-au trimis-o elevii Liceului de informatică din Cluj-Napoca, am reținut cîteva contribuții interesante: **Marcel Borodi**, absolvent — „Program general pentru refacerea fișierelor pe bandă magnetică", **Marius Laslo**, clasa a XII-a B — „Aplicații ale informaticii în studierea structurii sonore a cîntecului popular", **Ovidiu Pintea**, clasa a XI-a A — „Asupra unor probleme de maxim și minim rezolvate prin metode elementare". Numărul cuprinde, de asemenea, poezii (originale și traduceri) și se încheie cu un atrăgător mozaic de epigrame, anecdote, jocuri și probleme distractive.

■ **Costache Alexandrina** din Călărași, strada Proiectată (un nume de stradă în adevăr original!), bloc V 24, scara D, apartamentul 9, ne spune că din 1976 primește lunar 350 de lei, pensie de întreținere, pentru fiica sa de la tatăl fetei, Ion Radu, contabil șef la C.U.A.S.C. Independența, județul Călărași, iar de mai bine de un an judecătoria a mărit pensia la 550 de lei. Numai că economul tătic nu respectă hotărîrea și, de tot atîta vreme, își fură copilul cu 200 de lei lunar.

■ **Mariana și Ion Vasile** din București, Calea Rahovei nr. 390, etaj 3, apartamentul 12, sector 5: Vă trimitem fotografia unei cusături pe care o avem dintr-un sat din Gorj. Am dori sprijinul unui specialist pentru a ne lămuri dacă în cusătură este redat desenul unui sigiliu ce a aparținut lui Tudor Vladimirescu. Pe cusătura noastră apar literele T și V, un militar, un cîine, un cal, un cocoș. Cele trei animale conțin simboluri legate de revoluție.

■ Răspunsul la scrisoarea lui Păun Constantin din Siliștea Crucii — Dolj primit de la **Uniunea județeană a C.A.P.** precizează că petentul a scris numeroase scrisori „cu același conținut care vizează aspecte din trecut și care au fost cercetate la vremea potrivită, luîndu-se **măsurile corespunzătoare**" (s.n.). Precizare de care semnatarii răspunsului — Dumitru Constantin și Constantin Drulă — pe pagina următoare uită cu desăvîrșire. Acolo, referitor la C.A.P., se spune între altele: „Este adevărat că în anul 1981 au murit 74 capete animale din care 33 bovine, din aceste 12 vaci au avut accidente la fătări din cauza stării lor fiziologice, bătrîne și slabe, iar 21 viței au fost intoxicați prin introducerea în alimentație a unei cantități de soia alterată. Viteii au fost imputați fermierului Baluș Ilarion care a recuperat paguba". Numai agramatismele mai sînt aici pe măsura impreciziei. Ce să înțelegem mai întîi? Pe de o parte nu se spune nimic despre **măsurile corespunzătoare**. Dacă vinovatul doar plătește paguba, atunci rămîne doar să-i convină prețul... Pe de altă parte, ce e de reținut: că fermierul, păgubit de prețul viteilor, și-a scos paguba pe urmă? O ciudată sfială îi oprește pe autorii răspunsului să precizeze greutatea viteilor și suma imputată.

■ **Ana Linoiu** din Lungești, Vîlcea a absolvit anul trecut liceul industrial la Drăgășani. „La primirea diplomei de bacalaureat — ne scrie ea — am fost repartizată la Întreprinderea de jenți Drăgășani. Dar abia în iunie 1982, **în urma unui examen** (s.n.), 8 din cei 45 repartizați acolo au fost încadrați. Odată ce am absolvit liceul pentru această profesie și am primit repartiție de la minister, mă întreb de ce mai trebuia să dau un alt examen și de ce trebuie să aștept și azi recunoașterea repartiției mele".

■ O intervenție grabnică și eficientă împotriva fenomenului de condens de care se plînge Chirculescu Vasilica din București ne confirmă **Consiliul popular al sectorului 5**: „au fost luate măsuri urgente, în prezent fiind executate lucrările".

■ Ni se comunică de la **Procuratura Generală** că recursul extraordinar solicitat de Ana Trancioveanu, din comuna Popești Leordeni, a fost promovat.

■ Tot o veste bună și de la **Procuratura locală a sectorului 3**: „Din verificările efectuate la comisia de judecată de pe lîngă consiliul popular al sectorului a rezultat că plîngerea numitei Fodor Viorica este întemeiată. A fost sesizat comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 3 în vederea intrării în legalitate.

■ Plîngerea lui **Dumitru Dobre** — fost președinte al C.A.P. Stoienești, județul Giurgiu — a fost verificată de U.N.C.A.P., care ne răspunde că, într-adevăr, ultimii ani au adus însemnate pierderi C.A.P.-ului și nerealizări de plan. Vina o poartă conducerea unității, în frunte cu chiar Dumitru Dobre, iar vina aceasta se numește în multe feluri, inclusiv lipsă de răspundere. Fostul președinte a comis chiar abuzuri și ilegalități în dauna avutului obștesc.

■ Marți, 27 iulie a.c., s-a prezentat la redacție **Dumitru Ghiduș** din comuna Răuseni, județul Botoșani, cerînd sprijin la mare necaz: fiica sa Ghiduș D. Lenuța, muncitoare la Întreprinderea de fire artificiale VISCOFIL București a dispărut din aprilie a.c., de la locul de muncă și din căminul de nefamiliști-fete din Popești Leordeni.

■ **Direcția de telecomunicații a municipiului București** ne răspunde că postul telefonic al Mariei Alexandrescu, în prezent, funcționează normal datorită măsurilor luate pentru protejarea circuitelor în cablu și tuburi cu porțiuni de țeavă de oțel „contra roaderii lor de către șobolani".

■ La sesizarea lui **Grigore Poenaru** din Ploiești, piața „16 Februarie" nr. 3, scara A, ap. 27, în care omul cere să se execute „balustrada ce figurează în devizul construcției", ne răspunde **Trustul de construcții montaje Prahova** unde lîngă ștampilă e și semnătura directorului **dr. ing. I. Nistorică**: „Menționăm că la data de 11.05.1981 s-a încheiat la sediul șantierului un proces-verbal între proiectant (I.P. Prahova), constructor (T.C.M. Prahova), asociația de locatari (reprezentată de tov. Poenaru Grigore), G.I.G.C.L. și O.J.C.V.L. în care la punctul 5 se specifică balustrada solicitată de asociația de locatari nefiind prinsă în proiect nu se execută". Este greu de spus ce sfidează mai mult acest răspuns: omenia, conținutul sesizării sau gramatica românească.

■ La scrisoarea lui **Vișan Gheorghe** din comuna Radovanu, județul Călărași, ni se răspunde de la județ: s-a analizat cazul petentului cu conducerea S.M.A. Chirnogi și s-a luat măsura să fie trecut pe un post de manipulant carburanți, lubrifianți, piese și motoare, asigurîndu-i condiții optime de lucru, cu o retribuție satisfăcătoare.

■ **Inspectoratul General al Miliției** ne comunică, referitor la sesizarea lui Dumitru Gheorghe din Buftea, privind interzicerea virajului la stînga din DN 1 (București — Ploiești), la intersecția de la kilometrul 19 + 800 cu drumul județean 101: Intersecția respectivă urmează a fi reamenajată — cu o bandă suplimentară de viraj — pentru a permite toate relațiile de circulație. O dată cu remarcarea intersecției se va ridica și indicatorul ce interzice acum virajul la stînga.

■ **Ana Paraschiv** din București, bulevardul Ilie Pintilie nr. 29, bloc 3, scara B, etaj 7, ap. 161 ne scrie în disperare de cauză: s-a adresat de două ori pînă acum la I.C.R.A.L. Herăstrău, centrul nr. 4, pentru repararea tavanului bucătăriei degradat de apa pătrunsă prin terasă. Poate că lucrătorii întreprinderii cred că și-ar trăda firma cu nume de lac dacă ar interveni prompt împotriva umezelii incriminate. Oare i-ar stimula dacă s-ar numi I.C.R.A.L. Sahara?

■ Răspunzînd sesizării lui **Ion Angelescu** din Timișoara, Direcția județeană de poștă și telecomunicații Timiș ne anunță că s-a reluat transportul presei cu avionul pentru județele Timiș și Arad și că în Timișoara și în județul Timiș se asigură difuzarea presei în ziua apariției.

■ **Aurel Safta** și alți 24 de locatari ai blocurilor 56 A și 56 B, strada Tudor Vladimirescu micro XI Tîrgoviște semnează o scrisoare către redacție în care sesizează că nu-i ajută nimeni pentru remedierea neajunsurilor care le dau de furcă de vreun an și jumătate. Constructorul, se spune, nu și-a terminat lucrările, deficiențele sînt mari și intolerabile, unele instalații au fost lucrate de mîntuială. La acestea se mai adaugă și canalizarea exterioară defectă.

■ **Consiliul popular al județului Hunedoara** ne anunță — ca urmare a scrisorii unui grup de cetățeni de pe strada Elena Văcărescu din Deva — că pe strada respectivă s-a aprobat înlocuirea combustibililor lichizi cu gaze naturale la doi proprietari de centrale termice, respectiv executarea rețelei pe banii acestora. Aprobarea s-a dat numai celor care au avut aprobat combustibilul petrolier înainte de apariția Decretului nr. 304/1981. Actele normative legale interzic extinderea rețelelor de gaze naturale și utilizarea acestora în alte scopuri decît cele reglementate, interdicție ce se aplică și petiționarilor cărora li s-a comunicat acest lucru la o întîlnire cu acest scop.

■ Un grup de locatari din blocurile 25, scara A și B, 25/C și 25/D, zona spital, din Timișoara scriu că sînt împiedicați abuziv să constituie trei asociații distincte de locatari, deși „cele trei clădiri îndeplinesc toate condițiile legale".

■ Veștile bune și omenia n-au nevoie de cuvinte multe. „Pentru reglementarea situației existente au fost luate măsurile cuvenite și i s-a repartizat tovarășei Ileana Papafil o garsonieră în zona gării Oravița." Semnează **Radu Gheorghe**, primarul orașului.

■ **Margareta Ilie** — strada Enăchiță Văcărescu nr. 40, București — și alți cinci cetățeni sînt nemulțumiți că telefonul public de la întretăierea cu strada Principatele Unite a fost mutat din cabină într-un atelier de dopuri al cooperației, unde este accesibil o mică parte din zi. și unde „lucrează niște bărbați care stau despuiați, numai cu chiloții pe ei, și le cîntă aparatul cît poate de tare, așa că mai bine te lipsești de telefon".

■ **Consiliul județean al sindicatelor Giurgiu** ne răspunde că s-a revenit la legalitate, întrucît s-au dovedit întemeiate cele sesizate de Haralambie Butincu din București cum că a fost retribuit de către Întreprinderea județeană de prestări servicii și producție Giurgiu, secția Valea Plopilor, cu o retribuție mai mică decît cea legală și i-a fost blocată abuziv retribuția pe luna aprilie a.c. Nu se spune însă dacă au fost felicitați ori sancționați autorii abuzurilor prin care omului, dacă nu i s-au furat bani, i s-au furat destul timp și nu puțin din liniștea la care are dreptul.

■ **Teodor Varga** din Zalău — blocul Horia, apartamentul 16 — este revoltat că nu se hotărăște o dată care este forma „corectă": Horia sau Horea. Dar, cum lingviștii nu emit reglementări juridice în ce privește faptele de limbă, coexistența celor două forme scapă interdicției și beneficiază de toleranța tradiției. Altceva este de reținut aici. Anume că a boteza cu numele de Horia un bloc la Zalău este tot una cu a atribui numele Horea altui bloc de la Craiova, adică a deranja tocmai tradiția locală a unei zone în care este preferată cealaltă formă. În plus, datorită tendinței cam exagerate a unora de a boteza diverse obiecte cu nume dragi poporului nostru, se creează pe alocuri impresia de impietate.

■ **Procuratura Generală** ne comunică în urma celor sesizate în FLACĂRA din 23 aprilie a.c., în legătură cu Ana Rad din satul Berșești — Maramureș, că s-a declarat recursul extraordinar așteptat. Tribunalul Suprem a casat hotărîrile atacate și a trimis cauza spre dejudecare la Judecătoria Sighetu Marmației.

■ **Consiliul popular al județului Neamț** ne anunță că, în urma sesizării lui Neculai Costan, neregulile constatate la Oficiul județean de gospodărire a apelor au dus la schimbarea din funcție a șefului biroului financiar-contabil (căruia i s-a aplicat și o amendă contravențională de 2 000 de lei, prin sentință a judecătoriei), la curmarea furtului de benzină de la unitate, cu solicitarea intervenției organelor de cercetare, precum și la atenționarea directorului — pentru incorectitudine, comportare abuzivă și alte lipsuri — care „a fost aspru criticat și reconfirmat în funcția de director al unității respective". Schimbul de locuință dorit de Neculai Costan, ni se spune, va fi rezolvat de unitate în limita disponibilităților.

■ Din comuna Beliu, județul Arad, ne scriu 20 de cetățeni — între care: **Ioan Ban, Ana Pele, Dănuț Grama, Viorel Mihoc, Nicolae Goldiș** — pentru a arăta că autobuzul cu care fac naveta la locurile lor de muncă ba vine, ba nu vine. Orarul de mers e o adevărată fantezie.

■ În urma scrisorii unui grup de cetățeni din comuna Gîrcina, județul Neamț, care sesizau violențe, bătăi, în autogara municipiului reședință de județ, **Inspectoratul General al Miliției** ne răspunde: „Pentru a preveni situații de acest fel, s-a stabilit un post de agent de ordine în zona autogării Piatra Neamț și o grupă de sprijin a miliției, grupă instruită pentru acest scop".

■ Tot **Inspectoratul General al Miliției** ne răspunde că în urma scrisorii lui Mihai Caraiman din București — Calea 13 Septembrie 173, — Ilie Păun, de la aceeași adresă, a fost amendat cu 300 de lei pentru că: „vine în repetate rînduri la domiciliu sub influența băuturilor alcoolice, din care cauză în familie se ivesc multe discuții, alteori folosește casetofonul la volum mare în curtea imobilului, tulburînd liniștea celorlalți locatari, tot ca urmare a stării de ebrietate, în repetate rînduri a provocat discuții neprincipiale cu vecinii din imobil, proferînd tot felul de expresii jignitoare". În acest mod simplu, i se dă bețivului grosolan posibilitatea de a calcula — nu în lei, ci abia dacă în bani! — cam cît îl „costă" fiecare din necuviințele pe care și le permite.

■ **Ștefan Georgescu** din București ne scrie revoltat de insultele și de aroganța portarului Velciu Gheorghe de la Spitalul Fundeni. Necuviința de la porțile spitalelor — iată o „boală" care ar merita un program de eradicare.

Pagină realizată de
DORIN GHERGHINESCU ■

Poșta redacției

■ **Marin Vlad** — Bulzești (Dolj): Pot beneficia de însoțitor plătit de stat numai pensionarii cu gradul I de invaliditate. Pentru gradul II, cazul dv. nu se aprobă însoțitor ■ **Avram Alexandrina** — Piatra Olt: Unitatea unde lucrați nu mai avea obligația să vă acorde concediu fără plată pentru prezentarea la concursul de admitere. Ați beneficiat de un astfel de concediu în anul 1981 ■ **Ion Dinu** — Ploiești: Dacă C.A.P. nu a depus suma integrală în contul oficiului de pensii, acestea se acordă în procent de 80 la sută și nu de 100 la sută ■ **Emilia Mereuță** — Iași: Nu intră în preocupările noastre anunțurile matrimoniale ■ **Nina Jura** — Buchini (Caraș-Severin): Este legal să vi se impute costul școlarizării pentru neprezentare la locul de muncă repartizat ■ **Ion I. Ghelase** — Săcele-București: Vă așteptăm la redacție pentru restituirea documentelor ■ **Ene Vasile** — Roman: Da, constituie infracțiune ■ **Ștefan Zloh** Băilești (Dolj): Așa cum ne scrieți, nu. Vă sfătuim să vă adresați la U.J.C.A.P. — Dolj ■ **Ivan Banciu** — București: La un venit mediu pe membru de familie mai mare de 1 500 de lei, chiria se majorează cu 50 la sută, 75 la sută și sută la sută în funcție de retribuția sau pensia care a constituit baza de calcul a chiriei ■ **Barbu Ristea** — București: Pentru a putea lucra în cadrul cooperativei, trebuie să aveți domiciliul pe raza comunei respective sau în cel mai rău caz pe raza județului, cotele de retribuție se stabilesc anual de către cooperativa comunală, cu aprobarea prealabilă a uniunii județene; de asemenea, trebuie să asigurați un volum de muncă corespunzător de activitate, pentru a realiza o retribuție la nivelul celei minime pe economie ■ **Janeta Bîznă** — Focșani: Cînd puteți, treceți pe la redacție să vă luați actele pe care le-ați trimis.

MARGA NEDELEA ■

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.**

Neliniștile unui băiat liniștit

Pricepeai ușor că este o femeie supărată. „Să vedeți ce s-a-ntîmplat — zicea nu demult Gloria Moșneguțu — după ce am scris la „Flacăra". Soțului meu i s-a repartizat un apartament cu două camere, așa cum ceruse, dar confort doi. Asta nu ceruse. În plus, apartamentul era ocupat. Ocupat de cineva fără drept, adică abuziv, după cîte știu. Locatarii ne-au permis să intrăm și să vedem casa. Este într-un hal fără de hal din cauza igrasiei. Asta ni s-a dat. Soțul meu s-a întors la unitate să lămurească lucrurile, dar i s-a zis că, dacă nu primește ce i s-a dat, o să-l înscrie acum pe tabelul de priorități la poziția 200. Ca să se învețe minte să mai reclame la „Flacăra". De fapt i-a și zis tovarășul director Popa că nu merită mai mult, fiindcă am calomniat, așa că e clar." La unitate — Grupul 2 de șantiere de construcții, de pe strada Fănari nr. 1, sectorul 2 — fiind prezent și președintele C.O.M., Nicolae Onțanu, stăm de vorbă cu directorul coordonator Constantin Popa. „Moșneguțu ? Asta-i zidar. Da, știu ! I-am și dat casă. Nu merita ! Nu merita, datorită poziției soției. De fapt, ea a scris, nu el. El e băiat liniștit. Ea nu lucrează la noi. Mă uit în acte, așa, și iată, vă spun exact. În 7 iulie i s-a repartizat apartamentul 36, confort doi, cu două camere, în blocul 10 de pe strada Nițu Vasile. Atunci i-a venit rîndul. Era la poziția 26 pe tabelul celor ce așteptau două camere. A fost ultimul de pe acel tabel care a primit. Din apartamentul repartizat lui a ieșit alt muncitor, tot al nostru. Aceluia i s-a repartizat altă casă. Știți, casele le repartizează C.O.M., după care serviciul administrativ îi face omului contractul de închiriere. Care este anexă la contractul de muncă. Unitatea este chiriaș principal, în relația cu I.C.R.A.L. Dacă omul pleacă de la noi eliberează casa. Lui Moșneguțu i s-a făcut contract. S-a și mutat. Sută la sută !"

Formula **sută la sută** o susține și Nicolae Onțanu, cum ține să se vadă, să se înțeleagă bine, că susține tot ce spune tovarășul director. Este clar : cei doi, ori nu știu adevărul, ori... știu mai multe decît spun. Încercăm să-l găsim pe zidarul Constantin Moșneguțu, băiatul acela liniștit. Cineva, la telefon, îi spune tovarășului director că nu e mare lucru, îl va trimite aici pentru zece minute. Pînă să sosească, tovarășul Constantin Popa are răgaz să ne mai spună cîteva lucruri. „Pentru afirmațiile din scrisoare, am făcut anchetă. Se afirmă acolo că la noi se dau bani la repartizarea caselor", precizează indignat.

— Cine a făcut ancheta ?

— Un colectiv de tovarăși.

— Format din cine ?

— Din șeful biroului personal și din încă doi tovarăși. Au luat declarații de la cei care se spunea că au dat bani. N-a zis nici unul că a dat. Vă rog să rețineți ! Asta a reieșit din declarațiile lor !

— Bine, îndrăznim noi, dar au făcut anchetă cam cei reclamați...

— Păi de ce n-ați făcut dumneavoastră ? De ce mi-ați trimis doar scrisoarea?

— Redacția nu v-a trimis dumneavoastră scrisoarea, a trimis-o la primăria Capitalei. Răspunsul primit trece sub tăcere unele lucruri din scrisoare.

— Eu știu că scrisoarea a venit la mine. Cum era și normal ! Și am anchetat și am răspuns. Lucrurile sînt clare. Casă, i-am spus, îi dăm, nu pentru că a scris la „Flacăra", ci pentru că i-a venit rîndul.

Apare Constantin Moșneguțu, băiatul liniștit, în haine de lucru, stupefiat vizibil de faptul că este poftit, chiar cu insistență, să se așeze pe scaun. Se așază. Și, tot pentru că este poftit, le spulberă sută la sută șefilor săi certitudinea că s-ar fi mutat. Este mustrat cu blîndețe pentru că n-a venit chiar la dînșii. (Vom vedea în curînd cu ce s-ar fi ales dacă ar fi făcut așa.) El, e adevărat, ca omul modest și respectuos cu șefii, s-a dus doar la Gheorghe Lepădatu — acum este în concediu de odihnă ne și spusese tovarășul director — șeful biroului administrativ, cel reclamat în scrisoare iar amenințarea cu „locul 200" acela a formulat-o, cînd zidarul a îndrăznit să spună că mai bine mai așteaptă o nouă împărțire de case, numai să primească ceva mai bun decît un apartament confort doi, igrasios pînă în măduva zidurilor și, pe deasupra, gata ocupat. La I.C.R.A.L., oricum, i s-a spus că nu i se fac formele pînă nu predă cheile vechiul locatar. „Este foarte adevărat, dacă refuză apartamentul pe care i l-am dat acum — precizează tovarășul director — noi îl vom trece din nou pe tabel atunci cînd se va revedea ordinea priorităților, numai atunci ! Tabelele noastre sînt mari, în total cuprind vreo 500 de cereri, ordinea priorităților se revede cam o dată pe an, anul acesta evenimentul se va întîmpla mai către sfîrșitul anului. Moșneguțu, care vrea două camere, va fi înscris pe lista celor pentru două camere, dar va fi înscris mai spre coadă, că **așa e normal** (s.n.). Lista aceea avea, la 7 iunie, 194 de înscriși." De ce este normal așa nu aflăm, dar așa consideră și Constantin Popa și Nicolae Onțanu și, argument strivitor, își dau dreptate unul altuia, asigurîndu-se reciproc de justețea, de firescul, de echitatea cuprinse în această convingere personală. Acum e cit se poate de clar : dacă acest băiat liniștit ar fi venit la director și la președintele C.O.M., în loc să se fi dus la șeful biroului administrativ, cînd a văzut cum arată apartamentul ce i s-a dat, i s-ar fi spus exact același lucru, ar fi fost tratat la fel. În fine, o mai omenoasă atitudine nici măcar nu mai este mimată, așa cum se încercase prin reproșul părintesc pentru că nu li s-a adresat chiar lor. Orice lămurire însă prinde bine. În continuare, zidarul este mustrat, cu și mai multă blîndețe, pentru faptul că se declară nemulțumit, în condițiile în care locuiește doar cu soția și fata cea mică : fata cea mare — a soției, din prima căsătorie — stă cu bunica în alt cartier, nu cu ei. Lucrul acesta îl stimulează pe zidarul, altfel chiar un băiat liniștit, să ne spună tuturor că, dacă lui i se numără cu atîta mîgală familia, atunci n-ar fi tocmai frumos, și n-ar fi tocmai normal, și n-ar fi tocmai corect ca în alte cazuri să se probeze o ciudată indiferență față de astfel de amănunte cum ar fi numărul real al celor care locuiesc împreună cu solicitantul unui apartament. Omul ne dă și cîteva astfel de nume : Constantin Blănariu, Mihai Mitroi, Anton Baciu. Toți sînt zidari ca și el.

Tovarășul director, susținut cu multă convingere de tehnicianul principal Nicolae Onțanu, președintele C.O.M., spun, — și repetă ! — că dînșii n-au de unde să știe cîte persoane alcătuiesc familia fiecăruia, nu e treaba dînșilor dacă unul sau altul își ține copiii la țară, dacă părinții locuiesc într-adevăr cu el, așa cum declară cînd cere casă. Fiecare solicitant spune ce vrea. Dar la dosar se cer copii după certificatele de naștere ale fiecărui membru de familie, după certificatul de căsătorie... „Că stau sau nu toți, de unde să știm noi ?" întreabă cei doi; ca în fața unei mari nedreptăți absurde ce li s-ar face dacă li s-ar pretinde să știe. Ciudată opinie ! Ciudată și stăruința cu care este susținută !'! Mai ales că anchetarea abaterilor de la corectitudine, am văzut cum se face ! ! !

Mai adăugăm doar că, din dosarele biroului administrativ, Constantin Blănariu și Mihai Mitroi se vede că au primit fiecare apartament de două camere **confort I**, avînd cîte două persoane în familie, exclusiv solicitantul, și neavînd în dosar nici un act referitor la aceste persoane. Despre Anton Baciu nu putem afla unde locuiește acum. Cît privește apartamentul ce i s-a repartizat **la 7 iunie 1982** lui Constantin Moșneguțu, el era ocupat de Marin Florea, dulgher cu marca 129, care se pare că nici nu mai lucrează în unitate, deci trebuia să predea locuința. Tovarășul Constantin Petcu de la biroul administrativ ne spune : „Celui care pleacă de la noi, nu-i semnez nota de lichidare pînă nu eliberează casa". Cu Marin Florea nu știe ce s-a întîmplat, așa că întreabă la serviciul de personal. Și cine întreabă riscă să afle. Constantin Petcu află **acum** că lui Marin Florea i s-a desfăcut contractul de muncă pentru absențe nemotivate. Află și cînd : la **4 octombrie 1980.** Orice comentariu în plus este inutil.

DORIN GHERGHINESCU ■

Așteptăm adevăratul răspuns

La 5 mai 1982, Constantin Dăbuleanu din comuna Tia Mare, județul Olt, a adresat redacției o scrisoare în care reclama, pe de o parte abuzuri și acte de necinste ale primarului comunei, Ion Raicu, iar pe de altă parte că, în urma unor cercetări anterioare, primarul vinovat e cocoloșit, că un tovarăș Ștefana, de la județ, venit să-l verifice, a dormit la el, apoi i-a luat apărarea, în fine că mai mulți cetățeni cu funcții de răspundere la județ l-au sfătuit pe reclamant, într-un mod ciudat de stăruitor, să-și vadă de treabă că sînt lucruri care nu-l privesc, să nu mai reclame. Redacția a îndrumat scrisoarea spre dreaptă cercetare — **asta se și cerea** — la Consiliul popular județean Olt, de unde ne-a venit răspunsul nr. 283/B/5528 din 12 iulie 1982. Acest document este poate fără egal în anumite privințe. După ce se repetă afirmația reclamantului că din vina primarului s-a executat „în centrul civic al comunei clădirea dispensarului uman pentru care nu s-au respectat normele și prevederile legii sistematizării", în răspuns se spun alte lucruri despre clădire, în niște fraze parcă anume încîlcite, dar nu se spune deloc dacă s-au respectat ori nu rigorile legii sistematizării. În legătură cu afirmația că Ion Raicu posedă două case, iată cît de clar este răspunsul : „Se confirmă că în perioada 15 iulie 1976 — 31 decembrie 1978 Raicu Ion care în acel timp deținea funcția de vicepreședinte al Consiliului popular Tia Mare a deținut două imobile proprietate personală. O locuință compusă din trei camere pe care a vîndut-o lui Vlădan Ion, buldozerist în cadrul T.C.H. Olt Inferior pentru care n-a putut face dovada cu acte asupra datei vînzării și care din cercetări se reține a fi anul 1978, cînd apare plătit impozitul pe clădire de către noul proprietar. A doua..." Aici nu mai este vorba doar de exprimare opintită și de dificultățile la compunere ale autorului textului : este clară intenția de a ascunde adevărul. Cum adică **n-a putut face dovada cu acte asupra datei vînzării ?** Este sau nu reală vînzarea ? Asta e mai important, dar tocmai asta nu se spune. Avem de-a face cu o vînzare fără acte ? De ce nu se spune clar ? Pentru că nu este elegant să procedeze astfel tocmai primarul, omul dator să vegheze ca nici alții să nu procedeze în acest mod? **Data** era mai importantă aici? De ce nu se spune dacă vînzarea este sau nu fictivă? Fiindcă, dacă este așa, adică o formă camuflată de încălcare a legii de către Ion Raicu, una din casele lui trebuie trecută în proprietatea statului fără a i se cere voie acestuia ori celor ce l-au cocoloșit pînă acum. Iată de ce răspunsul se căznește să lase impresia că numai pînă la sfîrșitul lui 1978 a durat încălcarea legii. Apoi, dacă „vînzarea" nu s-a făcut cu acte, ea este inexistentă de drept, și atunci cum a ajuns „noul proprietar" să plătească impozit pentru ce nu deține ? De ce nu ni se spune cum a devenit proprietar în actele primăriei un om care nu avea acte de proprietate ? Nu cumva tocmai pentru a se trece sub tăcere alte abuzuri ale primarului și falsificarea, în acest chip, a unor documente de stat ? S-a afirmat în scrisoare că, odată cu a doua casă, cumpărată, primarul a luat în folosință ilegal și un teren pentru care nu plătește nici chirie. Răspunsul confirmă, precizînd că e vorba de 0,60 hectare „care potrivit legii revenea patrimoniului de stat și pentru care organul local de stat ar fi trebuit să emită decizie de preluare". Nu bate la ochi însă că acea decizie ar fi trebuit s-o semneze tocmai primarul incorect împotriva sa? Că, deci, situația e clară ca și necinstea lui Ion Raicu? Iată cum este maltratată limba română în continuare, numai pentru a nu se spune lucrurilor pe nume. „Considerăm că măsura adoptată pe plan local — atribuirea de trei loturi în folosință 0,45 ha părinților și soției lui Raicu Ion — de către C.A.P. Tia Mare — contravine prevederilor legale — terenul fiind proprietatea statului". Asta pentru a nu se preciza cocoloșirea primarului și a neamurilor sale, pentru a nu se spune că este vinovat de ceva precis Ion Raicu și cei care îl susțineau în ilegalități și abuzuri ori îl prezentau ca nevinovat. „Pentru diferența de 0,15 ha Raicu Ion a plătit sporadic taxă consiliului popular 4 354 lei pînă în anul 1980 și suma de 3 646 lei în timpul cercetărilor. Organul local de stat nici pentru această suprafață n-a întocmit formele legale. Pe perioada cînd Raicu Ion folosește suprafața de 0,60 ha teren, statul a fost prejudiciat cu o valoare de 28 646 lei". De ce nu se spune cît trebuie să i se impute lui Ion Raicu și dacă i s-au imputat ori nu banii neachitați ? Și, în afară de recuperarea banilor, ce măsuri s-au luat împotriva lupului ajuns păstor? Ion Raicu a furat statul în calitate de primar, în văzul obștii. Nu este asta necinste ?

După ce confirmă că și Stan Raicu, fratele primarului, are tot două case, răspunsul precizează că Raicu Ion va fi **analizat „pentru abateri comise de nerespectarea prevederilor legale cu privire la obligația de a înstăina în termenul legal una din locuințe".** Iată deci singurul lucru pentru care ar urma să fie sancționat — eventual — Ion Raicu !?! Pentru nimic altceva ! Nici măcar pentru acel prejudiciu de peste 28 000 lei, sumă pentru care altora nu numai că nu li se face vreo analiză, mai ales în acești termeni, dar li se face chiar un fel de sinteză. Răspunsul se încheie cu semnătura tovarășului Ștefana Florea înainte de a spune o vorbă despre cei ce l-au apărat pe Ion Raicu ori despre aceia care au exercitat presiuni asupra lui Constantin Dăbuleanu să nu mai reclame. Nici nu sînt negate în vreun fel aceste lucruri, e drept. Evident nu aflăm nici dacă o fi existînd vreo legătură între acel tovarăș Ștefana, reclamat de Constantin Dăbuleanu că l-ar fi anchetat nu demult pe Ion Raicu lăsîndu-se găzduit chiar de el și tovarășul Ștefana Florea care semnează acest răspuns fără egal. Cît despre atitudinea celor doi Ștefana față de faptele și morala lui Ion Raicu pare să fie cam aceeași.

Iată, deci, că sînt acum întrunite toate condițiile ca o cercetare onestă și completă a celor reclamate să fie întreprinsă și să permită, ba chiar să impună, măsuri reale și ferme de întronare a legalității și a moralității civice acolo unde este nevoie. Așteptăm adevăratul răspuns.

GH. DORIN ■

Dincolo de aparențe...

Părinți grijulii ? !

Orice înțelegere, în sens de aprobare, consolare etc., are, totuși, o limită chiar și atunci cînd vorbim de grija părintească. Este firesc, de pildă — pînă la un punct, însă — ca acei părinți care ajung în trista situație de a-și vedea odraslele intrate în conflict cu legea să se preocupe de ameliorarea consecințelor pe care aceștia le au de suportat, ca o premisă a recuperării, reeducării și reintegrării...

Cu cîtva timp în urmă, în municipiul Tg. Mureș s-a comis o faptă de-a dreptul monstruoasă. Trei tineri : **Emil Tarța**, 26 ani, recidivist. **Eric-Lampa Nemeth**, 23 ani, și **Ferencz Fodor**, 24 ani, prin inducere în eroare și prin folosirea forței, atrag o tînără într-o locuință pentru a o viola.

Ultimii doi îndeplinesc, inițial, rolul de ademenitori, apoi de brute. Aceștia nu ezită să lovească și să tirască după ei „prada" — sub privirile indiferente ale proprietarului autoturismului care se oferise să-i transporte pe cei trei — făptuitori și victimă — fără să fi știut la început, dar nemaiavînd nici o îndoială, atunci cînd „băieții" și-au dat arama pe față, așa cum avea să declare ulterior la miliție Ferencz Nagy — pe care, măcar opinia publică trebuie să-l considere complice moral al scenei la care a fost martor. Primul, adică Emil Tarța, cel care numai cu un an de zile mai înainte fusese eliberat din penitenciar **condiționat**, cu 1047 zile mai devreme, unde executase o parte pedeapsă pentru viol — aștepta în locuința personală, supranumită și „laborator", denumire a cărei „semnificație" va fi explicată în rîndurile de mai jos.

Ticăloșia avea să se dezlănțuie ca într-un adevărat infern. După ore întregi de maltratare fizică și morală, Emil Tarța își invită victima, folosind drept argument, un instrument de tortură compus dintr-o vergea și un lanț, să se lase fotografiată în pozițiile pe care el i le indica... A urmat faimoasa amenințare, cu cele mai năprasnice consecințe — parcă nu suportase destule !, în cazul că victima ar îndrăzni să-i denunțe. Autorii acestor incredibile fapte se află acum în arestul Miliției județului Mureș...

Incomparabilă cu trauma psihică a victimei și familiei sale, să recunoaștem însă că nici starea morală a părinților autorilor unei fapte atît de oribile nu este ușoară. De aceea sînt de înțeles eforturile pe care le fac de a găsi eventuale circumstanțe atenuante (părinții a doi dintre inculpați au solicitat efectuarea unor expertize medico-legale, ceea ce s-a și realizat, constatîndu-se că unele simptome de psihopatie ale acestora nu le afectează, totuși discernămîntul).

Sînt însă cu totul surprinzătoare și intolerabile încercările de a determina victima și familia sa de a renunța la exercitarea drepturilor legale, oferindu-i-se diverse promisiuni, inclusiv un mariaj... onorabil (?!).

Curat-murdară o asemenea încercare — ar fi spus marele moralizator, dacă ar fi avut cunoștință despre o asemenea sfidare a demnității.

MIHAI GROZAVU ■

THEODOR PALLADY : Peisaj citadin și Peisaj cu plopi

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

ROMUL MUNTEANU

„După valurile succesive de înnoire a criticii, acum asistăm la o perioadă de acalmie"

— Sînteți, stimate Romul Munteanu, un om cu preocupări complexe ale culturii noastre : comparatistica, istoria literaturii și istoria ideilor, a formelor și metodelor critice, teoria și critica literară sînt coordonate constante ale activității dumneavoastră, corelate cu vocația de profesor universitar și cu cea de director de editură. Care sînt, după opinia dumneavoastră, semnificațiile de asumare și trăire a ideilor ce leagă, să zicem, Literatura europeană în epoca luminilor (1971), de Noul roman francez (1973), de Metamorfozele criticii europene moderne (1975) și de Clasicism și baroc în cultura europeană din secolul al XVII-lea ?

— Există o fascinație a noului, a marii aventuri intelectuale spre spații culturale mai puțin cunoscute, care rămîne la fel de puternică și pentru istoricul și criticul literar, ca și pentru orice alt descoperitor din alte domenii. Liantul intelectual care se poate stabili între anumite cărți ale mele centrate pe epoci și genuri diferite are o matrice unică : dorința de-a ști și de-a pune în valoare aspecte ale culturii din epoci mai îndepărtate, examinate dintr-o nouă perspectivă, și năzuința de-a detecta în sfera valorilor artistice încă netriate acele experimente care cred că vor rămîne în istoria literară.

Dealtfel, îmi place să cred că anumite cursuri pe care le-am ținut după anul 1961 la Facultatea de filologie din București, cum au fost cele despre **Brecht și teatrul epic, Farsa tragică, Noul roman francez**, nu au modificat doar limbajul vetust al studenților, dar în acel climat de nou romantism cultural i-au introdus pe ascultătorii mei de odinioară în noi spații de cultură și au contribuit la schimbarea gustului lor artistic. Pregătirea tineretului pentru o nouă înțelegere a literaturii universale și românești s-a făcut în primul rînd în universități, cu discreție dar cu eficiență. Tineretul era pregătit să înțeleagă altfel cultura și s-o scrie altfel.

La început, tradiția școlii clujene de literatură îmi crease și mie, ca și altora, un interes deosebit pentru **Școala ardeleană** și pentru iluminismul românesc în general. Interesul meu pentru fenomenul literar contemporan se reducea la poeziile pe care le citeam noi, studenții, în cenaclu. Cărțile mele de vacanță erau operele lui Proust și Gide, cele de studiu erau scrierile românești clasice și lucrările de estetică și filozofie.

— Ce a însemnat pentru formația dumneavoastră contactul cu D. Popovici și în ce măsură garantează astăzi mediul universitar astfel de configurări intelectuale complexe ?

— Facultatea de litere și filozofie de la Cluj-Napoca n-a trecut atît de timpuriu prin seisme atît de mari ca aceea de la București. Și la Cluj au apărut, prin anul 1948, conferențiari și profesori născuți prin generație spontană. Audiența în fața studenților era extrem de redusă. Nu o dată, mai ales la seminare, era o

competițiile deschisă între studenții din anii mai mari și acești dascăli, repede uitați, care n-au putut lumina pe nimeni.

În acel context, profesorul D. Popovici își exercita magistratura la curs și la seminar cu o austeritate aproape monahală. Farmecul prelegerilor sale se insinua lent în conștiința ascultătorilor. El nu avea patosul teatral al lui Liviu Rusu, nici limbajul de patriot ardelean care dezgropa valori locale uitate, întîlnit la regretatul Ion Breazu. D. Popovici avea o forță intelectuală bazată pe o imensă erudiție și pe metode riguroase de lucru. Formația lui de comparatist era fundată atît pe un larg orizont filozofic, cît și pe o întinsă cunoaștere a valorilor literare clasicizate. N-am simțit la el nici un fel de antene întinse spre actualitate, iar criticii literari care veneau în zona lui de incidență prin Eminescu (G. Călinescu, E. Lovinescu) erau judecați cu o ironie fină și distantă. În răstimpul cît am fost asistent la Cluj, D. Popovici îmi spunea că în anii de formație cărțile de primă necesitate sînt cele de estetică și filozofie, scrierile literare putînd fi apoi citite oricînd este nevoie.

Facultatea de odinioară de la Cluj reprezenta o autentică cetate universitară. În aceeași atmosferă s-au format doar și Mircea Zaciu și Ion Vlad, iar puținii tineri care mai sînt în jurul colegilor din Cluj-Napoca sînt speranțe confirmate.

Fără îndoială că viața universitară de la noi a trecut prin niște încercări care nu totdeauna au slujit-o. Dacă profesorii de odinioară făceau doar un curs și un seminar, profesorul de astăzi este supus unor solicitări atît de numeroase și diferite, încît timpul rămas pentru cele șase ore de curs, dacă nu și mai rău, este extrem de puțin, iar într-un climat de activitate precipitată, de oboseală, cercurile științifice ale studenților se salvează doar prin unele acte de dăruire excepțională.

Dealtfel, cînd am venit de la Cluj la București am cunoscut o altă catedră de literatură română în care cei mai mulți „profesori" erau amatori proveniți din diferite meserii. Specialiștii erau puțini și nu au avut vreme îndelungată nici o putere de decizie. În această perioadă amatorii au umplut librăriile cu tot felul de cărți aberante, dogmatice, peste care depun acum eseuri concepute după metodele cele mai noi. Sper să fie condamnate la lipsă de credit în cultură pentru veșnicie.

Dar cum, în 1957, am fost trimis lector la Institutul de romanistică din Leipzig, am avut șansa să mă familiarizez cu o mulțime de cărți din acest **centru iluminist**, condus în acea vreme de regretatul profesor Werner Krauss. Port dealtfel o plăcută amintire și multă stimă pentru colegii mei de odinioară de la Universitatea Karl Marx din Leipzig.

— Lucrările dumneavoastră demonstrează un spirit de sinteză orientat în ultimă instanță către filosofia culturii, domeniu care ni se pare fundamental pentru spiritul românesc la ora de față. Există la noi o continuitate, eforturi convergente pentru alcătuirea unui sistem de acest ordin ?

— Există, într-adevăr, în cărțile mele, o anumită tendință spre filozofia culturii. Ea pornește de la **Farsa tragică** (1970), se concretizează în cărți de **morfologie a culturii**, cum este cea despre epoca luminilor sau primul volum despre **clasicism și baroc** (1981), **Metamorfozele criticii europene moderne** (1975) fiind un preludiu la o tîrzie carte de filozofie a culturii. Cu excepția lui Constantin Noica și a cîtorva cercetători în curs de afirmare, filozofia culturii nu atrage buni specialiști, iar personal nu cred că se mai poate face prea ușor, ea presupunînd cunoștințe mult mai multe decît cele pe care le pot agonisi tinerii aflați în etapa **fragmentarismului cultural**.

— Cum ați caracteriza stadiul actual al criticii, istoriei și teoriei literare în România, în contextul preocupărilor similare din lume ?

— Critica românească este în general amabilă, pragmatică, atinsă uneori prea mult de factorii de conjunctură. Criticul este un om destul de sărac ca să poată lansa prea multe opinii mai directe despre confrații săi care dețin o anumită putere. Orice autor de romane polițiste de serie cîștigă mai mult decît un critic. Criticii români țin mai mult să epateze cititorii decît să-i învețe. Critica americană, de pildă, este mult mai didactică, mai dornică să fie utilă publicului.

Istoria literară a trecut prin mai multe eșecuri, iar teoria tinde să se autonomizeze prea mult în raport cu textele interpretate. De aceea, istoria literară nu este fertilizată de teorie.

— Ce factori favorizează (colorînd-o specific, totodată) mișcarea de idei contemporană, de la noi, ce factori o limitează și o delimitează ?

— Cred că dacă ne referim la mișcarea de idei de la noi trebuie să mărturisim că ea se caracterizează printr-o mare monotonie și plictiseală. Mișcarea

(Continuare în pag. 14)

TANIA RADU ■

Cuget, deci exist

Între realizarea fantastică a esenței și cea adevărată (II)

Ateismul pe care-l respinge materialismul dialectic opune divinității ca abstracție a esenței o esență abstractă a omului, deci o esență care produce divinitatea. Problema era de a găsi acel moment al esenței umane care să nu mai producă divinitatea, care să nu mai fie nevoită să se realizeze fantastic, ci rațional. Realizarea rațională a esenței umane este cea care ne conduce la realitatea adevărată a omului. Concepția materialist-dialectică asupra istoriei nu mai are nevoie de mijlocirea ateismului, de adevărurile lui. Și nu mai are nevoie de adevărurile lui din următoarea cauză : adevărurile materialismului dialectic sînt produse de pe poziția omului care a depășit realizarea esenței sale în mod fantastic. Iar a reduce materialismul dialectic la ateism echivalează cu a anula omul care a depășit în mod obiectiv și religia și opusul său abstract și omul care le-a produs pe amîndouă. Opusul abstract al religiei este ateismul abstract, adică ateismul care nu descoperă esența religiei în dezvăluirea esenței istorice a omului.

Dialectica materialistă descoperă, în modul fantastic de realizare a omului, dialectica esenței omului, o față a acesteia. Dar ea nu se oprește aici, ci merge mai departe și descoperă modul rațional de realizare a esenței umane, mod care presupune o nouă raționalitate : cea de tip dialectic.

Opoziția dintre ateism și materialismul dialectic este expresia opoziției dintre metafizică și dialectică. Facem această afirmație cu intenția explicită de a preveni reducerea dialecticii materialiste la un ateism abstract, deci la adevărurile abstracte ale acestuia, adevăruri care, refuzînd concretul, refuză dialectica adevărului, universalitatea ei. Ca opus abstract al religiei, ateismul nu iese din cadrele istorice care produc religia, ci se menține în ele și, prin omul pe care-l are în vedere, contribuie la producerea alienării spirituale. Dovadă la îndemîna oricui : sarcina luminării maselor, considerată ca primă și singură în înlăturarea religiei.

Se poate observa că raționalismul abstract, metafizic, își spune cuvîntul : rațiunea își scoate adevărurile din sine și, apoi, asemeni lui Dumnezeu, luminează mințile întunecate.

ION STROIE ■

Noua frontieră a sufletului uman

ION GHEORGHE

Aș fi putut să încep acest emotiv articol cu titlul : „Ion al lui Gheorghe de la Întorsura Carpaților". Am respins pe loc această spunere ca fiind de natura evidenței și am mai respins-o și dintr-o altă pricină : Ion Gheorghe este unul dintre cei mai de seamă poeți ai țării și nu are nevoie de nici o altă titulatură de noblețe a numelui său.

Aș mai fi vrut să încep acest text polemic cu fraza : „«Dreptatea» lui Dorin Tudoran mi se pare meschină și măruntă față de adevărul sublim al poetului care este Ion Gheorghe".

În această ordine de idei și de sentimente, iată scrisoarea mea scrisă poeziei lui Ion Gheorghe :

SCRISOARE

Probabil că rîul e mina ce mîngîie piatra
Probabil că dragostea este mina care mîngîie vremea.
Dar tu ?
Tu tot mai miști cu gîndul tău obiecte ?
Tot mai împingi cu ochii goi lumina ?

Așadar : stimate Ion Gheorghe, vă spun Dumneavoastră cum îmi spun și mie însumi : vai literaturii care se bucură că-l are pe cel mai mare poet ; ferice de literatura care să aleagă dintre poeții ei mari pe cel mai mare !

Consider că starea poeziei românești îndreptățește întru cu totul speranța de viitor a limbii române. Atîta vreme cît țara naște poeți, țara încă visează.

NICHITA STĂNESCU ■

Vorbiți și scrieți românește

Abolirea cacofoniei ?... (II)

Citind unele texte, avem sentimentul că nu întotdeauna scrisul implică același simț al limbii. Unii scriitori consideră că realul se poate desfășura ca și imaginarul în limbă. De exemplu, citind, de curînd, romanul lui Paul Georgescu, „Solstițiu tulburat", Ed. Minerva, 1982, prozator dealtfel talentat și interesant ca stil, mai ales prin varietatea de tehnici pe care le folosește, am rămas surprins de potențialul inclus în cuvinte care exploatează cacofonia cu o plăcere (pentru el!) incorigibilă. Lăsînd la o parte prolixitatea dialogului, unele sintagme ni se par impure și neserioase. Stilul, se știe, este expresia unui mod de gîndire, dar idiostilul, adică așa-zisul „stil individual", nu poate depăși anumite limite, cum spuneam, chiar dacă textele ar fi puternic marcate poetic. Într-o operă literară există anumite elemente comune, generale, dar și altele provenite din diverse limbaje, din variate idiostiluri. Expresivitatea limbii române este cunoscută, valențele ei de asemenea. Atunci de ce să exploatăm numai ceea ce este periferic, familial, cu adaptări semantice curioase, cu devieri împinse pînă la obscen, la trivialitate? Colocvial, receptiv, autorul lasă, intenționat, deschis drumul unor... bunătăți cacofonice, în numele limbii vorbite. Exigențele poetice nu se împacă cu expresii ca : „Joacă cărți" (p. 156) etc. Spațiul nu ne îngăduie să dăm mai multe de același tip. De aceea ne vom referi la altul, în care sensul este deja surclasat, ca să zicem așa. Iată cîteva, omise, din același motiv (în numele esteticii limbii române) : „Otilia își schimbase straiul **căcăniu** (s.n.) și lăliu... (p. 154) ; „...dar sacul ăla **căcăniu** e ceva de groază" (p. 257; de două ori pe aceeași pagină; și cînd te gîndești ce frumos sună, la p. 230, un rînd ca acesta : „...țișni cu un păhărel de țuiculiță galben **undelemnie** (s.n.), licoare însoțită de un pîlc de măsline de Volo, grăsuțe și castanii..." (imaginați-vă ce-ar fi ieșit dacă, în loc de **castanii**, ar fi pus pe cel blestemat (și anatemizat) de mai sus!... Scriitorul, înțeleg, nu este monocord.

GH. POALELUNGI ■

CARTE

Eficiența posterității

„Am ținut — și lucrul acesta l-am explicat insistent interlocutorilor — să-l înfățișăm pe poet (Lucian Blaga, n.n.) posterității așa cum realmente a fost, evitîndu-se în egală măsură osanalele idilizante, ori așa-zisele demitizări prin coborîrea în banal, din aceleași motive refuzînd și ipostaza de «inucenie», așa cum l-au înfățișat unii, sau în postură denigratoare, așa cum l-au configurat alții" — spune Bazil Gruia în **Cuvîntul preliminar** al noii sale cărți de restituiri documentare despre Lucian Blaga (**Blaga inedit, Efigii documentare**, Ed. Dacia, 1981, colecția Testimonia), fixînd în felul acesta registrul metodologic care guvernează realizarea acestor ultime două volume adăugate celui apărut în 1974 (**Blaga inedit, amintiri și documente**).

Dacă primele două capitole nu fac decît să nuanțeze prin amănunte „de suflet" imaginea lui Blaga copil și adolescent — imagine deja schițată în **Hronic...**, ca și în unele din paginile primului **Blaga inedit**, ele pregătesc însă în chip subtil unele „retușuri" aduse „portretului artistului" la maturitate și mai ales în ultimul său deceniu (1950—1960). Amintirile rudelor mai mult sau mai puțin apropiate, ale prietenilor, admiratori sau studenți restituie un Blaga înzestrat cu un rafinat simț al umorului, gustînd adesea chiar gluma pipărată, un alt Blaga decît cel ursuz, taciturn, intrat în legendă, ci, dimpotrivă, extrem de sociabil, știind să prețuiască, să adune și să întrețină în jurul său o societate în mijlocul căreia se simte prețuit (vezi evocarea raiului de la „Bocca del Rio", cel cu atîtea fericite consecințe în creația sa). Zelul documentar al lui Bazil Gruia merge însă și mai departe de amănuntul biografic, către geneza unora din operele poetului sau filosofului, sesizînd cu finețe importanța **locurilor** în biografia sa spirituală. Gura Rîului, Bistrița, Căpîlna, grădinile Clujului devin tot atîtea peceți de trăire adîncă, fixate pentru eternitate în carnea poeziei sale.

Pe fondul acestei generoase disponibilități sufletești, **Efigiile documentare** ale lui Bazil Gruia vin să schimbe accentul și într-o altă fațetă a legendei create în jurul lui Blaga: **ultimii ani**. Bazil Gruia pune în valoare un întreg arsenal de dovezi înatacabile pentru a ne convinge că deceniul 1950—1960 n-a fost pentru Lucian Blaga numai o epocă **a tăcerii impuse**, ci și un răstimp presărat cu multe bucurii de ordin afectiv (vacanțele de la Bocca del Rio, cîteva prietenii: Domnița Gherghinescu-Vania, Elena Daniello, Eugenia Mureșan ș.a.) sau profesional (traducerea lui **Faust**). Sublinierile polemice inculcate acestui corpus de documente au un evident substrat de onestitate și simț al echilibrului, puse foarte bine în evidență, de pildă, în capitolele legate de împrejurările morții și înmormîntării poetului. Mărturiile medicilor curanți (Mihai Iubu, Ștefan Hărăguș, Aron Faur, Aurel Moga) sînt menite să infirme orice eventuale supoziții tendențioase în acest subiect.

TANIA RADU

Un spectacol al devenirii umane

Un spectacol fascinant al devenirii unor oameni de excepție ne propune neuropsihiatrul Virgil Sorin în noua sa carte de interviuri **Secretul făuririi personalității** (Ed. Albatros"). „Medic al sufletelor", autorul încearcă să pătrundă cît mai adînc dincolo de aparențele care ascund pe cei 28 de intervievați. Aceștia sînt scriitori, filozofi, doctori, istorici, actori, regizori, sportivi etc. cu nume de rezonanță la noi și uneori și dincolo de fruntariile țării.

Demersul gazetăresc al lui Virgil Sorin este caracterizat prin sobrietate. Nici o clipă nu-l simți rîvnind să transforme convorbirile pe care le poartă în confruntări belicoase, nu-și agasează partenerii de discuție și nu vrea să obțină triumfuri în dauna lor. Idealul său în acest domeniu pare să fie interviul pașnic, care se poartă după un protocol savant întocmit și care se transformă într-o discuție cordială chiar dacă la început partenerii nu se cunoșteau prea bine.

Există o cheie a succesului în viață? — de fiecare dată Virgil Sorin întreprinde o stăruitoare anchetă în această privință. Dar parcurgînd volumul ,deși afli despre munca tenace pe care au depus-o unii — pentru a se forma, despre mediul familial care i-a încurajat sau nu să urmeze o anumită carieră, sau despre o ambianță socială care le-a favorizat înclinațiile, ori, dimpotrivă, li s-a dovedit la început potrivnică ,înțelegi că nu se poate oferi o rețetă de fabricare în serie a personalităților — ceea ce ar fi, dealtfel, monstruos. Nu în eprubetă, într-o atmosferă sterilizată, ci într-un contact permanent cu viața, la ale cărei întrebări cei mai înzestrați găsesc răspunsurile cele mai potrivite, numai așa se formează omul, numai astfel au putut să apară acești contemporani ai noștri prezentați în carte, care au ajuns să atragă atenția epocii asupra lor.

Una din cărțile cele mai bune de interviuri apărute la noi, **Secretul făuririi personalității** este nu numai o carte plăcută la lectură dar și instructivă în cel mai înalt grad, un manual de învățătură, deosebit de agreabil, ce poate fi consultat cu folos de către oameni de generații diferite și de pregătirea cea mai diversă, însemnînd totodată o mărturie despre aceste vremuri în care s-au afirmat cu strălucire personalități care au contribuit decisiv la prestigiul nostru în lume.

GEORGE ARION

Ecuații critice

Filosofia filosofiei istorici

Cînd se va scrie Filosofia poporului român, va trebui să se înceapă cu istoria vremurilor prin care a trecut acesta, cu istoria spiritualității sale — o adevărată filosofie a istoriei. Pentru că sînt popoare care-și alcătuiesc istoria și popoare care trăiesc istoria, definindu-se, pentru acestea din urmă, pecetea vieții lor spirituale. Dacă este adevărat că eposul nostru spiritual străvechi se monumentalizează în „Miorița", că motivele și simbolurile baladei își revendică cîteva mileanii de viață arhaică anterioară, proprie unui spațiu autohton, atunci devine și mai înțeleasă tocmai determinanta istorică a existenței noastre, conturată de un specific național, intrat și recunoscut în universalitate.

Filosofia filosofiei istoriei noastre este marcată de biruința asupra dogmei, căci, spune cronicarul, „biruit-a gîndul", iar gîndul e intrarea conștiinței de sine în lume. Dar mai înainte de cuvîntul scris al cronicarului a existat fapta gîndită a celor mulți, transfigurată de puterea unei filosofi care ne duce spre tărîmurile de început ale istoriei noastre. O istorie nescrisă, dar trăită, transpusă și devenită motiv de viață pentru șirul de veacuri și aspirațiile gîndului filosofic românesc. Cine ar putea contesta faptul, verificat dealtfel de filosofia istoriei, că paginile acesteia din urmă au fost scrise de rezistența neclătinată a învinșilor, căci exemplul lor e mai presus decît fapta care i-a supus ! Epopeea dacică e o mărturie, filosofia ei era a celor învinși, dar nebiruiți. Cuvîntul filosofic românesc ne lasă deschise aceste înțelesuri adînci, Pârvan avînd dreptate să creadă că învinșii au ieșit învingători ; căci, scrie el : „Pentru lumea cea mare cuceritul a murit. Dar nu pentru legile eterne ale firii. Traian aduce coloniști nenumărați, spre a face o țară romană, în limitele romane, — și în loc crește o țară Dacă, numai de limbă romană, dar în hotarele dacice și cu sufletul dacic — aborigen — pînă în îndepărtații ei descendenți de astăzi". Iată logica istoriei, și suprema ei filosofie, cu faptele ei biruitoare.

Cu cîteva decenii în urmă, o „dialectică" mai mult dietetică decît vie și sănătoasă, administrată de unii retori filosofici în dorința de a condiționa istoria numai și numai de masele populare (de fapt, de o abstracțiune numită astfel !), întuneca rolul activ al personalităților în istorie. Ca și cum Horea, ca și cum Decebal sau Burebista n-ar fi reprezentat expresia vie a acelor mase ! Și mai nelegitim era faptul că se trecea cu ușurință peste veacurile de istorie proprie, remorcată mereu la așa-numita „influență pozitivă" a revărsărilor de popoare asupra noastră, prin care unii marcau chiar „începuturile civilizației" în spațiul de la Dunăre și Carpați. În viziunea obscură a unei asemenea „dialectici", nu rezistența dinăuntru, corespondentă unei filosofii a istoriei, avea prioritate, ci valul aluvionar care ne-ar fi imprimat anume forme de viață. Dar oare se poate forma și dăinui un popor altfel decît prin viață proprie ? Desigur că nu. Iar filosofia filosofiei istoriei noastre e o mărturie în acest sens, din începuturi și pînă azi.

Filosofia acestei istorii se instituie prin creație. Ea nu începe cu generalități, ci cu statistici care vin din neolitic și de mai departe. Filosofia istoriei noastre s-a întrupat și în „Ginditorul de la Hamangia" sau în „Hora de la Frumușica", ca mai tîrziu în eposul dac, desăvîrșit prin eposul mioritic. O sumă de expresii specifice, în care pulsează o rînduire a lumii, constructivă și plină de cugetare ; o nevoie de tihnă și o situare în armonia lucrurilor ; o biruință peste înfrîngeri și o cucerire a firii care ne înconjoară — iată ce vor să ne comunice, pînă azi, creațiile de mai sus. Filosofia filosofiei istoriei noastre sporește prin toate acestea, ca pentru a dovedi că ea nu e un adaos, ci o întregire într-o istorie a umanității.

Dacă istoria înseamnă creație și afirmare creatoare, atunci dispare și teoria „vidului" în istorie, iar odată cu ea și ideea vasalității față de alții, care pot deveni „cuceritori" nu doar prin puterea forței, ci și prin spiritul valorilor promovate. E tocmai ceea ce s-a înțeles, ceea ce s-a centralizat în substanța istoriei noastre și a constituit o învățătură istorică pentru noi. Nu vorbea oare Bălcescu de o „misie" a istoriei, dăltuind, încă o dată, în experiența de veacuri a neamului, tîlcurile lui de viață ? Și, mai în urma lui, înțeleptul Neagoe Basarab nu-și trimitea oare cugetul, povețele și îndreptările spre toate generațiile, învățîndu-le să nu pribegească nici cu ființa, nici cu gîndul, ci ca „șoimul să vă păziți cuibul vostru" ? Era aici o filosofie îndreptată asupra filosofiei istoriei cuceritoare de adevăruri, dar și stăpînitoare de adevăruri.

VASILE VETIȘANU

MUZICA

Respirația curată a planetei

Luni, 2 august, sala Ateneului român a fost luată cu asalt de public ca la o grandioasă sărbătoare a muzicii. Dar pe podium nu s-au perindat soliști celebri, nici dirijori de mare renume și nici vreo orchestră care să fi vrăjit întreaga lume. De această dată, copiii a două corale — „Les mesanges" din Belvaux-Luxemburg și „Voces primavera" din București au susținut cu brio un concert internațional dedicat păcii. Manifestarea a prilejuit numeroase momente de înaltă ținută artistică, încît cei de față au avut deseori impresia că micii interpreți s-au întrecut pe ei înșiși, devenind ambasadori ai perfecțiunii pe care o stăpînesc cu o dezarmantă nonșalanță, aducînd vești dintr-un domeniu al frumosului și purității, al unui teritoriu guvernat de bucurie și fericire.

Condusă de Germain Schuller și acompaniată la pian de Jeanette Braun — „Les mesanges" au emoționat în special prin rigoarea cu care au cîntat. Ei au creat senzația unui ansamblu impecabil, pus la punct, capabil să răspundă fără ezitare la orice comandă, oricît de dificilă ar fi fost ea. Fermecătoarele cîntece populare luxemburgheze și franceze, piesele cîntate în limbile germană, franceză și italiană au demonstrat nu numai virtuțile interpretative ale acestei corale, dar i-au reliefat și strălucita varietate a repertoriului. Fără a rîvni să obțină efecte de succes ieftine, micii coriști au preferat să adopte o manieră interpretativă sobră, fundată mai mult pe exercițiu decît pe intuiție, refuzînd să se lase furați de ispita improvizației facile, punîndu-și întreg talentul în reliefarea cît mai nuanțată a pieselor executate.

THEODOR PALLADY: Femeie lucrînd

A fost apoi rîndul corului nostru „Voces primavera" să-și etaleze marile sale calități artistice care l-au impus atît pe scenele din țară cît și pe alte meridiane unde a poposit. Trebuie să recunoaștem că, sub atenta și avizata îndrumare a dirijorului și compozitorului Claudiu Negulescu, corul a atins, în clipa actuală, o cotă valorică deosebit de ridicată, dovedind un veritabil profesionalism. O gîndire limpede asupra scopurilor propuse și a mijloacelor cum pot fi ele atinse a transformat acest ansamblu, în doar cîțiva ani, într-o formație omogenă, cu sigure repere muzicale. Acompaniați de Rodica Băluță la pian, membrii corului au prezentat cîteva din succesele lor mai vechi — **Păstrăvul** de Schubert, **Repetiție de concert** de Mozart etc., precum și alte piese intrate de curînd în repertoriul său — **Visare** de Schumann, **Dorința** de Chopin sau dificila suită **Flori bihorene** de Viorel Doboș. Un program echilibrat, o adevărată trecere în revistă, inevitabil rapidă, a unor secvențe importante din istoria muzicii universale.

Concertul acestor minunați copii din România și Luxemburg, care au cîntat încrederea lor într-o lume aflată sub pavăza păcii, a fost o clipă din respirația curată a planetei.

A. GEORGE

CAP LIMPEDE

O sugestie din Ploiești

Presa — în frunte cu „Flacăra" — și radioteleviziunea au relatat, la timpul potrivit, despre expoziția de fotografii Ion Miclea deschisă la Teatrul „Bulandra" cu imagini legate de personalitatea marelui și regretatului artist **Toma Caragiu**. Dacă aceste imagini ar putea fi trimise și la Ploiești, locul începuturilor de viață a celui evocat, în orașul în care Toma Caragiu a lăsat amintirea unui strălucit actor și a unui la fel de strălucit director al teatrului din localitate, a unui om într-adevăr în afara uitării, s-ar săvîrși un act de cultură de cert și tulburător ecou. Am fi recunoscători artistului fotograf Ion Miclea, precum și tuturor acelora care sînt în măsură să contribuie la împlinirea acestei sugestii, dacă ea ar deveni realitate. Organizată chiar la sediul renovat al „municipalului" ploieștean, reîntîlnirea cu lumea personajelor întruchipate de Toma Caragiu ar da un plus de emoție și semnificație momentului inaugural al viitoarei stagiuni teatrale din orașul aurului negru. **(Corneliu Șerban)**.

Criminalistul povestește...

Prezentat cu căldură de către fostul său coleg de școală Petru Vintilă, Iosif Vianu — un criminalist cu vechi state de serviciu — debutează cu un pasionant volum de schițe și povestiri polițiste, **A fost odată... un alibi** (Ed. Sport-Turism). De la bun început trebuie să remarcăm o calitate esențială a paginilor sale: ele nu mai sînt, ca numeroase scrieri de acest gen, confecționate de imaginația unor autori mai mult sau mai puțin înzestrați, ci par relatări ale unor fapte reale, istorisite de condeiul iscusit al unui reporter cu o perfectă percepție a ambianței unde se află. Verosimilitatea întîmplărilor narate de către Iosif Vianu îngăduie cititorilor să se considere implicați în fastuoasa desfășurare a evenimentelor, ca și cum acestea s-ar derula în fața lor. Desigur, nu lipsește suspansul, creat cu abilitate, există urmăriri spectaculoase și dezvăluiri senzaționale ca în cele mai reputate romane polițiste. Dar toate acestea sînt expuse nu de un autor care, așezat confortabil la biroul său, își biciuiește imaginația pentru a născoci întîmplări cît mai insolite, ci de către cineva care a asitat la astfel de momente pline de tensiune și le-a descifrat cu exactitate semnificațiile. Nu vom deconspira, bineînțeles, subiectul paginilor lui Iosif Vianu, dar le recomandăm cititorilor cu convingerea că îi îndrumăm să facă astfel cunoștință cu un reprezentant autorizat al lumii enigmelor. Nu putem încheia fără a spune un cuvînt de laudă despre desenele sugestive, pline de inspirație și prospețime, datorate Elenei Șurubaru Postelnicu, care fac și mai notabilă tipăritura. **(G.A.)**

Solitari sau solidari

Un interviu foarte interesant îi acordă Octavian Paler lui Mircea Iorgulescu, în numărul din 29 iulie al **României literare**. Personalitatea inconfundabilă a lui Octavian Paler — ardență a ideilor, luciditate terventă, trăire culturală însuflețită de fiorul marilor interogații umane dintotdeauna, viziune estetică și istorică fin infuzată în spațiul dilematic și politic al spiritului contemporan — se destășoară, în acest dialog, de-a lungul unor coordonate în egală măsură armonizatoare și neliniștitoare : încrezător în forța morală și artistică a acelei „raison du coeur" pascaliene și tulburat de

FILM

Vasili și Vasilisa

În ceața dimineții, Vasilisa scoate vaca la păscut. „Vasilisa e matinală“ comentează crainicul. Asta face ea de vreo treizeci de ani, muncind, îmbătrînește sub ochii noștri, nu se gîrbovește, nu-i apar riduri, ci pur și simplu, în încremenirea în care trăiește, i se schimbă culoarea feței, devine pămîntie. El, Vasili, nu are de ce să se scoale devreme. În urmă cu ani, mulți ani, el a plănuit să plece la minele de aur, să cîștige bani mulți. Atunci erau amîndoi tineri. Vasilisa s-a opus : ea-și cere dreptul ei fundamental : de a rămîne femeie. Simte, presimte ce înseamnă munca istovitoare care o face pe ea „gospodar-bărbat“, adică o anulează ca femeie. Iar Vasili, care n-are argumente, urlă în virtutea dreptului lui de bărbat „proasto !“ și se apucă să bea. Copiii știu, treziți de zgomote în miezul nopții : „iar vine tata beat“. Vasilisa n-are decît un singur gînd, să-și apere copiii. Și cînd Vasili, tot beat, se repede la ea, ea-i pune vătraiul în gît și-l pironește la podea cu forța pe care i-o dă disperarea și îl pune să jure că nu o va lovi niciodată „beat sau treaz“. Ca să scape, Vasili jură, și tot Vasilisa e cea care crede că el își va ține legămîntul. Iar el o bate (de ce e întreruptă secvența ?), o dă afară din casă cu copiii, în noapte, adoarme. Și uită.

Filmul acesta e povestea încremenirii sufletului unei femei. Dacă în general e acceptată ideea dragostei la prima vedere, pînă acum n-am întîlnit atît de cumplit, inversul : adică dispariția dragostei ca o lovitură de trăsnet. Bun-rău, hlizit sau posac, avîntat dar mai mult cam leneș, Vasili era bărbatul ei. Din clipa în care își calcă cuvîntul, își pierde respectul pe care o femeie îl acordă bărbatului ei, Vasili dispare din viața Vasilisei. Nu cum spunem „a murit“ ci pur și simplu nu mai e. „Și asta de vreo 30 de ani“, ne spune comentatorul.

În acest timp, Vasilisa cosește cîmpul, spală podelele, mulge vaca, își crește cei șapte copii și rabdă fără o lacrimă sau geamăt. „Rabdă“, îi spune ea calului răpus de nemîncare și oboseală, căzut pe ogorul mare cît marea, „puțină voință“, se roagă ea de el și toată duioșia și tandrețea nemărturisită nimănui se adună în mîngîierea botului sufocat de respirația agoniei. „Mamă, țipă îngrozită fetița crezînd că mama a înnebunit, tu nu vezi că e mort ?“ „Rabdă, puțină voință“, îngînă melodios, șoptit, Vasilisa, **„că și eu doar cu atîta mă mai țin“**. Și calul se ridică. „Hai să-l ajutăm puțin“, îi spune Vasilisa fetei.

Pe ea n-o ajută nimeni. Copiii cresc, Vasili trăiește cu o femeie, apoi copiii se însoară, pleacă pe la casele lor, Vasilisa rămîne singură și muncește, Vasili începe să urle într-o zi ca din gură de șarpe, îl doare spatele, el simte că moare și deodată îi e frică de singurătate. Și ce n-a spus o viață întreagă, viața Vasilisei scursă în încremenirea sufletului ei, îi spune acum, la sorocul din urmă : Iartă-mă !

Ce rămîne după o viață chinuită de neînduplecare ? Vasilisa a muncit, vorba Soniei din „Unchiul Vania“, nu s-a înduioșat decît de cal și de Alexandra, șchioapa (uimitoare secvență a întîlnirii și apoi a despărțirii celor două femei care **înțeleg**), durerile mari au trîntit-o la pămînt, dar, vorba ei, „cu puțină voință“ s-a ridicat din nou. Vasili n-a muncit, n-a iubit pe nimeni, dar acum **simte el** că gata !, i-a venit sorocul. Și Vasilisa îi cere iertare, să nu plece el fără să o ierte că atîția ani ea nu l-a putut ierta. Și dincolo de asta, adică de înțelegerea pe care le-a adus-o anii trăiți în singurătate, totuși mai e ceva : acest ceva se năzărește lui Vasili, pe patul de moarte, în magazia în care a zăcut, crezînd că trăiește, 30 de ani : Acest „ceva“ e luminos și suav, se înfiripă ca un cîntec — e imaginea fetei aceleia strălucind de prospețime și tinerețe la rîu, cu vreo 40 de ani mai înainte, ea rîde și îi rîde lui : aceea a fost Vasilisa. Și e singurul lucru care rămîne.

NICOLAE CRISTACHE

● Ecuații critice ●

Creatorul și „arta vidului“

Creatorul se adresează publicului prin intermediul interpreților. Dacă interpreții respectivi agreează lucrarea, ei vor ști cum să o dăruiască publicului într-un mod cît mai emoționant, astfel încît mesajul creatorului să pornească din inimă pură și să ajungă la alte inimi pure. În epocile de înfiorire a culturii, legătura granitică, indestructibilă, dintre creator-interpret-public a fost o certă realitate. În epocile crepusculare — cînd s-a impus acea „autonomie a esteticului“, cînd au fost preferate temele minore și nu cele adînc umaniste — pe de o parte majoritatea interpreților, pe de altă parte majoritatea publicului s-au îndepărtat de creatorul acelor timpuri. Cine mai reține, de pildă, madrigalele sau missele, concepute pentru sute de voci, ale unor compozitori renascentiști de fază tîrzie ? După cum sînt convins că foarte multe opusuri, scrise în prezent în vestul european și susținute de o gazetărie obraznică și gălăgioasă, rupte de marile frămîntări umaniste ale veacului, nu vor fi niciodată populare și nu vor avea șanse de a supraviețui. Am mai accentuat și vom mai accentua sensul aserțiunii, potrivit căreia, numai generînd opere expresive, originale, măiestrit concepute, adînc implintate în sufletul poporului și în spiritul contemporan, compozitorul are șanse de a intra în conștiința unui neam. Altfel, toate eforturile sale devin inutile. Un creator care nu abordează niciodată o tematică răscolitoare a patriei sale este sortit uitării. Ceea ce nu înseamnă că nu trebuie să abordăm teme din patrimoniul culturii universale, cu condiția să rămînem însă „ai pămîntului natal“, precum Enescu, Eminescu sau Călinescu. Din nefericire, întîlnim și azi unii scriitori, plasticieni sau muzicieni care nu tălmăcesc — în mod voit — în operele lor o tematică majoră a acestor ținuturi și a acestei epoci, devenind, prin opțiunile lor, un fel de epigoni ai exponenților din alte puncte geografice. De aceea, operele lor nu vor avea niciodată destinul luminos al operelor lui Eminescu, Enescu, Iorga, Brâncuși sau Blaga. Publicul nu acceptă creatorul-apatrid, el nu se identifică niciodată cu o artă sau cu o literatură „a vidului“, cum spunea un distins confrate.

În epocile de maximă înflorire a artelor și a literelor, marii creatori sînt și profunzi, și populari. Să ne gîndim la Schubert, Chopin sau Verdi. Azi întîlnim, în vestul european, mai ales, și creatori care sînt atrăgători pentru specialiști, dar nepopulari. De pildă, nici un specialist nu-l va contesta pe Anton von Webern. Dar există acel „ceva“, în opera sa, ce nu-l face prea accesibil în sălile de concerte, deși de vreo trei-patru decenii s-a făcut o reclamă gălăgioasă în jurul operei sale. În schimb, perioada rusă a lui Stravinsky, operele lui Bartok, ale lui Prokofiev, Enescu, Messiaen, Șostakovici și alții — care nu au pulverizat melodia, identificîndu-se unui nou umanism și unui novator dar emoționant concept melodic — sînt îndrăgite de marele public al vieții muzicale din zilele noastre. Mă bucur cînd întîlnesc compozitori de prestigiu, dar și accesibili, precum Gh. Dumitrescu, Pascal Bentoiu, Anatol Vieru, Tiberiu Olah, Dumitru Capoianu, Theodor Grigoriu, Wilhelm Berger — și cîți alții — dovedind astfel că autenticii creatori nu sînt abstracționiști și nu se izolează în „turnul de fildeș“. Nu pot fi de acord cu unii critici care ironizează „creatorii care scriu pentru public“... Dar, în fond, pentru cine scriem ? Este adevărat că nu tot ceea ce este accesibil este și valoros. Dar, vai, oare tot ceea ce nu este accesibil simbolizează autentica operă de artă ? Eminescu nu a fost înțeles, la început, dar n-a bătut cu pumnul în masă, nici n-a cerșit, știind că vremea lui va veni. Or, azi, o minoritate componistică, agresivă și complexată, pornește de la sensul grotesc al cuvintelor : „dacă interpreții și publicul nu ne vor, noi îi obligăm să ne accepte, deoarece și unii și alții sînt inculți. Nouă ne revine sarcina de a-i educa“... În toată această ambianță de iritare și anxietate străbate, în mod evident, sentimentul neîncrederii în opera lor. Este limpede. Nimeni nu-mi va dovedi că acești nefericiți au dreptate. Se poate ca un creator să fie o vreme la modă, fără a fi convingător cu adevărat. Se poate ca o bună bucată de timp un creator sau altul — dotați — să fie neînțeleși. Dar, cînd un creator copiază prost o avangardă obosită și nu interesează pe nimeni nici în țara lui și nici peste hotare, dați-mi voie să cred că nu avem de-a face cu un creator de excepție ! Din păcate, unii critici fac un prost serviciu acestor „neînțeleși“, lăudîndu-i. După cum ei greșesc grav cînd spun neadevăruri sau, altfel spus, un concert — al unei formații de așa-zisă „avangardă“, în care, pe scena de concert sînt mai mulți oameni decît în sală... — este etichetat drept „popular“, „extraordinar“ etc. Și aceasta în timp ce adevăratele manifestări muzicale sînt minimalizate sau chiar ridiculizate ! De ce am „macula“, dragi critici (ne referim la „unii critici“...), cărți cerute, picturi și sculpturi iubite, muzici admirate, și am recomanda tot ceea ce refuză publicul sau cititorul ? În numele cărei etici ? Una este să încurajezi lucrări complexe și să le explici, pentru a fi înțelese, începînd cu arta fugii de Bach sau ultimele cvartete de Beethoven și terminînd cu capodoperele veacului nostru, încă neînțelese de marele public, și alta este să înalți la dimensiune de mit impostura ! În acest fel, tu însuți devii un impostor. Iar impostura, mai devreme sau mai tîrziu, se va dovedi drept ceea ce este.

DORU POPOVICI

PLASTICĂ

Reîntîlnire cu Pallady

Nu ne întîlnim prea des cu arta lui Pallady. Nici cu arta altor mari clasici, dealtfel. Ultima retrospectivă Pallady a avut loc acum cîțiva ani, cu un ardent ecou în rîndul vizitatorilor, rarefiat însă repede, prin absența reverberațiilor (altfel decît „de serviciu“) în paginile publicațiilor de cultură sau în obiectivul altor mijloace de comunicare cu publicul. S-ar zice că în jurul lui Pallady, ca și al altora, s-a țesut un fel de complicitate benignă (chiar benignă ?) a ignorării sau uitării, de vreme ce prețuitorii îl înghit lacom, dar pe tăcute, iar inițiații, luînd act de reîntinerirea lui la fiecare nouă întîlnire cu sala de expoziție, nu mai socotesc necesar s-o consemneze public.

Ne-am convins din nou cîtă nevoie avem de Pallady, de marea lui clipă de strălucire în gîndirea plastică românească, vizitînd recenta expoziție (grafică din colecția Răut) deschisă la Muzeul colecțiilor prin delicata grijă a unor oameni de artă care știu ce înseamnă, la ceasul de față, acest sublim și unic artist. Avem nevoie, și nu din cînd în cînd, ci mereu, de Pallady, avem nevoie mai ales în anume timpuri buimăcite de confruntări de tot felul, cînd spiritul, ostenit de tensiunea fanatismelor unor mode, de „angoase“, de „dizarmonie“, de „coșmaresc“, de apăsarea obtuzității trufașe a unor noi dogmatisme, are nevoie de ușurare, de echilibru, de acea „comodité particulière“, cum ar spune Montaigne, a unor confesiuni deopotrivă profunde, tari și limpezitoare.

Iată-ne deci, din nou, printre desenele, acuarelele, laviurile, tușurile, estompele, acvafortele lui Pallady, în cele două săli ale expoziției de pe Calea Victoriei, încercînd să suprapunem liniile, ca să obținem mișcarea interioară a acestei inegalabile arte, sau să oprim linia cea mai profund expresivă, definitorie pentru viziunea artistului. Iată-ne printre peisajele sale, printre colțuri de București, de Paris, de Marsilia sau Bordeaux, respirînd nu mirosmele, ci esențele unor timpuri apuse, iată-ne printre marinele sale, suspensii de ireal reținute cu greu între baghetele unor rame terestre ca și privirile noastre, iată-ne printre toamnele sale, cu copacii lor sfîșiați parcă nu de vreme, ci de istorie, dar atît de frumoși în palida lor noblețe a detronării, iată-ne printre linii strangulate emoțional, parcă stenografice, peste care pensula acuarelei trece ca o penumbră, nu luminînd, ci adîncind abisuri, extrăgînd din imagine negativul, de fapt miezul ei subteran, esența. Iată-ne în fața unei arte care, s-a spus, mitraliază obiectele, mai exact aparențele obiectelor, dar care detestă caricatura lor, dintr-un infailibil instinct al echilibrului, al frumosului înțeles în esență, și dintr-un confort estetic superior, echivalent unui superb aristocratism al spiritului. Iată-ne printre femeile sale, printre oamenii săi, care, adesea abia creionați, nu sînt niște umbre, ci substanță, substanța singurătății umane în cosmos, problemă care l-a absorbit pînă la absolut pe artist, care i-a absorbit și pe alții, care însă ne-au oferit nu substanța, ci paralizanta ei destrămare. Este o artă purificatoare, care devoră lumea într-o febră posesivă, reținîndu-i sensurile adînci, așa cum o devoră ochii artistului din autoportrete, impunînd asupra liniei, a culorii, asupra celor din jur și asupră-și, cenzura unei radicale grile a adevărului, însemnînd ordine, armonie, semnificație. Este o artă care subliniază în chip aparte, definitoriu și rar, aportul nostru la universal, fructificînd, s-a zis, universalul prin național, printr-o fecundație de un fel deosebit. Pallady e român și francez pe rînd, spune cercetătorul, în sens invers pe Dîmbovița și pe Sena, cristalizînd în pînzele și în schițele sale un dialog care, de fapt, este pentru cele două culturi, de veacuri, un solilocviu. El este însă, înainte de toate, român, desenele ca și pînzele sale se circumscriu orizonturilor noastre estetice, crusta lui glacială spărgîndu-se, pînă la urmă, într-o înfiorare sau o învăluire de tonuri lirice proprii artiștilor acestui pămînt.

Singuraticul artist trăiește și ne așteaptă. El „nu cunoaște tîrziul, ci împrospătează mereul“, cum zice filosoful, chemîndu-ne spre lumea pînzelor lui ca spre o Arcadie a înviorărilor și a limpezirilor.

ILIE PURCARU

● CAP LIMPEDE

„proliferarea unei morale de gladiatori în cultura“, înțelegînd specificul și libertatea oricărei manifestări de conștiință, dar neadmițînd transformarea culturii într-o arenă de orgolii exacerbate, pledînd pentru adevărul interior și pentru solitudinea ideală a interogatiilor esențiale, dar și pentru dimensiunea politică a creatorului („Mă simt alături de toți cei care își iubesc țara, care cred în cultură și în adevăr“) ; în sfîrșit, vorbind despre solidaritatea de breaslă, Octavian Paler afirmă categoric un adevăr la care orice om de bună-credință ar subscrie: „nimeni n-are dreptul ca în numele unor nemulțumiri personale să pună în cauză o valoare obștească“. **(Tania Radu).**

Mulțumim Angela !

Neysa Ramon în ziarul cubanez „Juventud Rebelde“ scrie că „România a fost foarte bine reprezentată“ de Angela Ciochină la **Gala '82**, un festival ținut în fața unor oameni care, la începutul verii, fuseseră confruntați cu amărăciunea unor serioase inundații în provinciile occidentale.

Ne încîntă succesul acestei fete de lîngă Humulești !

Sora Etei (prea puțini fiind aceia care știu că Angela are o soră, plasticiană la „Mătasea populară“), în graba ei de a ajunge la Neptun-Olimp, unde o cheamă contractul, înveselindu-se de necazurile „Cal clubului român“ în prezența surioarei, hotărîte să escaladeze în zece zile Retezatul și Făgărașul, și a unei nuci de cocos de aproape trei kilograme, în continuarea unui dialog ce ne-a ferit de singurătate în noaptea întîi a anului, de la „Grivița roșie“ pînă în Băneasa, fapt comentat spontan de prietenii de la „Scînteia tineretului“, mi-a răspuns cîtorva întrebări.

Transcriu răspunsurile, pentru savoarea cititorilor de a intui întrebările :

„O, ce frumos. Nu mă pricep. Publicul este foarte prietenos. Nu mă ocup, am făcut escale în Barbados, Madrid și Zürich. Ce înseamnă escale ? E o țară foarte frumoasă, peisaj foarte colorat. Ploi torențiale. Mi-a fost dor de casă. Abia așteptam să trec Oceanul. Mi-e dor de părinți și de Rio de Urecheni. Cîntece noi? Cam prin septembrie. Sănătate și noroc în toate“.

În București, de Ziua marinei, ploaie „tropicală“. Julieta mi-a dat un tichet de troleibuz, iar Angela, zicîndu-mi să scriu că se acomodează cu fusul orar, niște țigări „Populares“. Aș fi vrut să mă întrebe ce fac, ca să pot răspunde : „Trabajo!“ — adică : Muncesc ! **(Ion Nicolescu)**

Suferințele marmurei

Pe strada Izvor nr. 44 din București, în curtea fostei case a sculptorului C. Baraschi, zace aruncat, printre alte sculpturi, un bust de marmură al lui Eminescu.

Bustul e o replică, mai bine zis o variantă a celui expus la Ipotești. Fără a fi ceea ce se numește o capodoperă a sculpturii sau o piesă rară, în șirul celor multe închinate lui

Eminescu, lucrarea nu e lipsită de merite. Dar așezată direct pe pămînt, expusă ploilor, ea se degradează treptat. N-ar fi mai nimerit ca forurile în drept s-o ia de-acolo și s-o dea unei instituții de cultură — să zicem, unui liceu ce poartă numele poetului sau Casei de cultură „Mihai Eminescu“ a sectorului 2 ? **(Ion Tătaru)**

Doi tineri

Timp de-aproape trei săptămîni, Galeriile de artă ale municipiului au găzduit o expoziție care, dincolo de calitatea însăși a lucrărilor, ne-a mai impresionat și prin faptul că a ilustrat cu exactitate stadiul intenselor căutări pe care, de-o bună bucată de vreme, tînărul pictor **Gabriel Catrinescu** le întreprinde în planul cromaticii, al compoziției și-al sugestiei plastice. Cu atît mai mult am urmărit modul în care expoziția poate fi lecturată pe aceste trei direcții cu cît reluarea unor motive, rezolvarea lor cromatică, precum și unitatea de ansamblu a expoziției vin să ne convingă de-o anume premeditare din partea pictorului ce a voit o confruntare și, după părerea noastră, a avut-o din plin, confruntare la care se adaugă și confirmarea că s-a angajat pe un drum fertil, apt să valorifice starea puternic tensionată a unui spirit dominat de încantații sobre, asemănătoare unor grave sonorități de violoncel.

Un alt tînăr pictor, ce a urmat lui Gabriel Catrinescu, în aceeași sală, **Mircea Barzuca**, ne oferă, într-un alt registru cromatic, mult mai dinamic, aproape violent, o foarte interesantă și abilă interpretare a realului din care sînt decupate, cu aproximație, nu atît formele înseși ale obiectelor, cît un anume halou, un fel de aură vibrată a acelor obiecte. Această lume, aflată între vis și real interpretat, între sugestie și mister dedus, se alcătuiește, credem noi, pe două coordonate, cea a suprafețelor mari, dar și a spațiilor mici, fapt ce oferă privitorului o dominantă cromatică, dar și nenumărate intervenții care, fiind dispuse pe mici dimensiuni, contribuie în mod fericit la conturarea unui profil distinct al fiecărei lucrări în parte. Ne aflăm, mai exact spus, în fața unei picturi al cărei punct de plecare este dorința de-a traduce, în culoare și în mișcare, vitalitatea unei percepții care, pentru a se exprima, reduce ansamblul realului la un dinamic joc al suprafețelor colorate.

VICTOR NIȚA

Zeci de mii de constănțeni și oaspeți a
la triumful artei tinere, uma

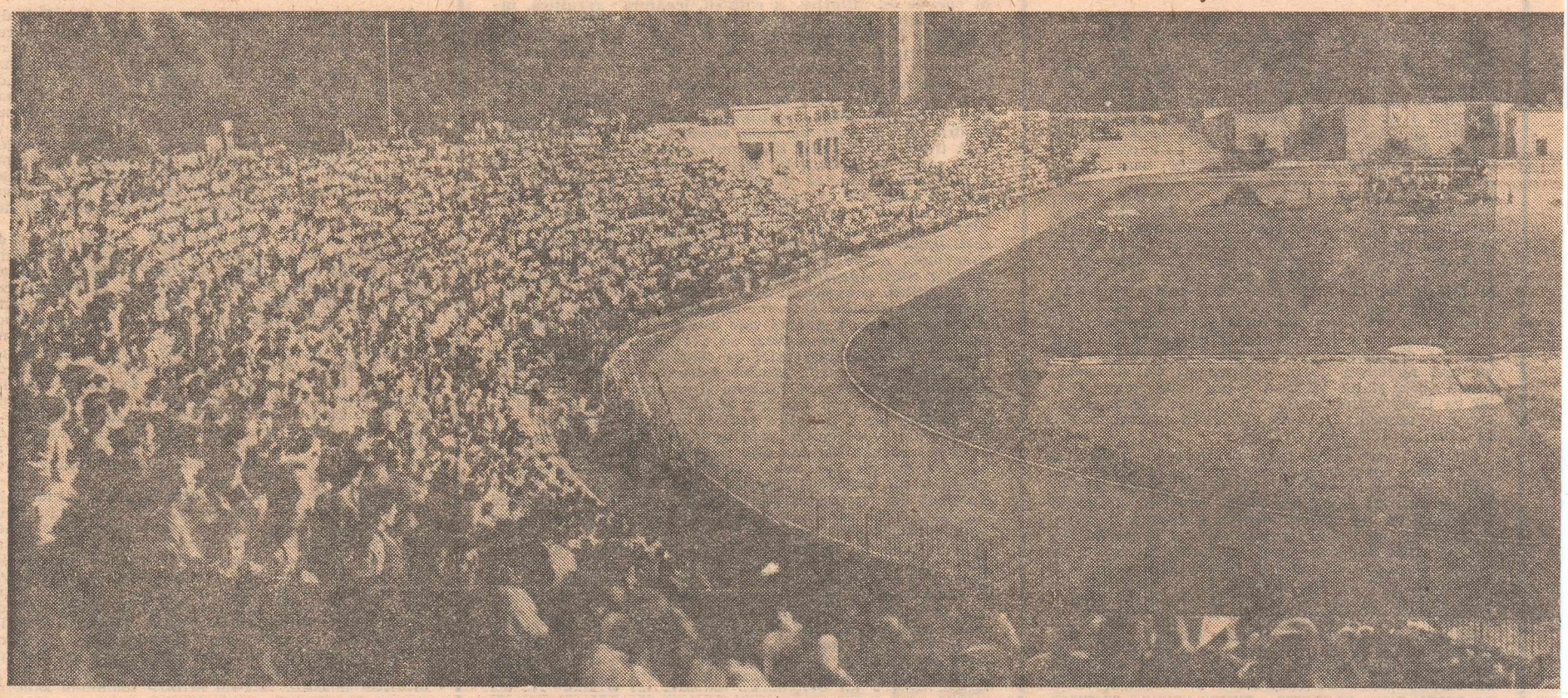

Cobadin, un loc în care oamenii și-au văzut împlinite toate promisiunile. (În medalion, Mihaela Popescu)

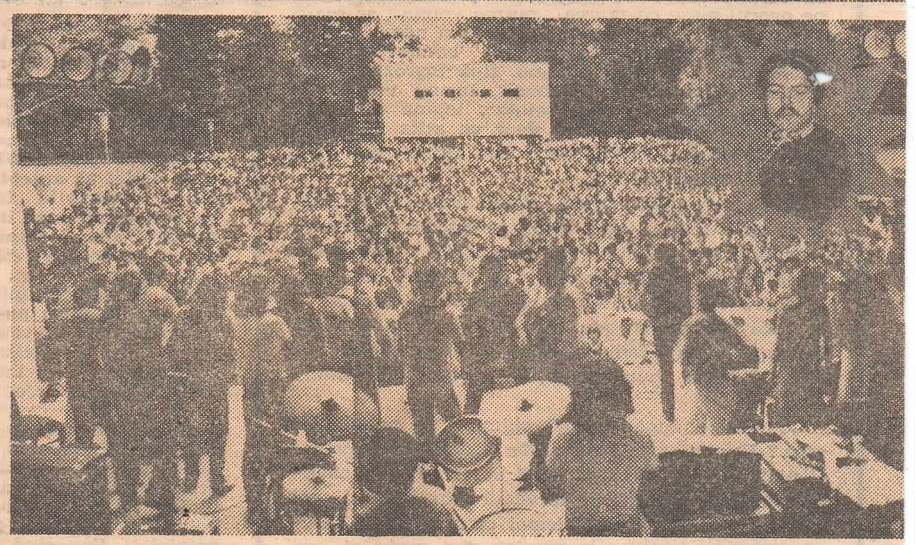

Cîntînd în Eforie Nord, sediul central al acestui turneu de vară al cenaclului. (În me dalion, Ducu Bertzi)

De ce am venit la Cobadin?... Pentru că există!

Localitatea : Cobadin, 30 iulie 1982, ora 20.
Număr de spectatori : 1 000.
Durata : 3 ore și 30 de minute.
Calitatea spectacolului : bună.
Atmosfera : la început rumoare și agitație, spre final mai echilibrată.
Condiții de desfășurare : sala Căminului cultural.
Aportul organizatorilor : foarte bun.

Ne reîntoarcem în această localitate păstrînd în amintire gestul de mare tandrețe pe care l-am trăit aici la prima noastră întîlnire cu publicul, întîlnire care s-a petrecut în luna mai ; atunci membrii Cenaclului Flacăra au primit cele mai multe flori din toată existența cenaclului. Tot atunci, în atmosfera de puternic entuziasm a sălii, conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, a promis acestor oameni de bine revenirea cenaclului în vară la Cobadin.

Valeriu Penișoară, învățător din Duda, județul Vaslui, a inaugurat spectacolul cu cîntecul scris pe versuri de Adrian Păunescu „Copii de țăran". Se mai cuvine să spunem despre Valeriu Penișoară că a revenit în muzica tînără acum cîteva zile, după o absență de cîțiva ani.

Mihaela Popescu, revenită și ea în cenaclu, ne-a spus povestea mioritică „N-ați văzut, n-ați auzit", un foarte frumos poem de George Damian, pus pe o muzică deosebit de inspirată și completă, cîntat de o voce tulburătoare.

„Eternul poet", Eminescu, sursă inepuizabilă de inspirație pentru mai tinerii sau mai vîrstnicii muzicieni, i-a prins în mreajă și pe membrii grupului Continental, care au compus, pe versurile poeziei „Lacul", cîntecul cu același nume despre care, citind revista Săptămîna, ați aflat poate că deține locul I în topul amintitei reviste.

Ne bucurăm să constatăm că grupul Iris nu dezminte sub nici o formă așteptările, evoluînd într-o manieră foarte originală și impresionînd prin sunetul totdeauna compact și sigur. Poate neînțeleși îndeajuns de public, ei au rămas, totuși, ei.

Subliniind aspectele care ni s-au părut mai interesante din spectacol, trebuie să spunem că, de fapt, partea cea mai interesantă, care pe parcurs ne-a făcut să ne schimbăm radical părerea despre acest public, este întîmplarea de muzică și poezie.

Poetul Adrian Păunescu, revenind în scenă, a creat acea atmosferă extraordinară caracteristică marilor noastre spectacole, la care același public de dinainte participa acum cu deosebită dăruire. Nu ne-ar fi venit să credem că „Imposibila nuntă" a lui Vasile Șeicaru va fi cîntat de publicul din Cobadin la concurență cu orădenii, ploieștenii sau constănțenii. Din aceasta ne-am dat seama că o asemenea formă de manifestare are un rol educativ extraordinar, că atunci cînd actul artistic este receptat și înțeles așa cum se cuvine, meciul dintre artiști și spectatori este cîștigat de ceea ce putem numi satisfacția reciprocă.

GEORGE NICOLESCU ■

Nevoia „întîmplării"

Localitatea : Eforie-Nord, 29 iulie 1982, ora 11
Număr de spectatori : 500
Durata : 1 oră
Calitatea spectacolului : comunicativ, deci de bună factură
Atmosfera : naturalețe și spontaneitate
Condiții de desfășurare : pe plaja stațiunii

Zi de pauză pentru membrii cenaclului. Aparent numai, căci fiecare nouă întîlnire a acestora creează de cele mai multe ori prilejul comunicării artistice. Iată cum prezența pe plajă a cîtorva dintre ei alături de conducătorul cenaclului face să se nască o nouă întîmplare artistică. După o „aruncare în valuri" la propriu, Vasile Șeicaru va fi primul care va deschide șirul cîntecelor aduse aici nu întîmplător, ci din nevoia resimțită a „Întîmplării" ce avea să contribuie parcă la întregirea numărului atributelor acestui genero cadru. ce în ce mai mulți vor fi ace a care-i înconjura pe membrii cenaclului cu diță dragoste și bucurie, ascultînd, cînt aplaudînd la această manifestare a li de prejudecăți, a nonconformismului, dorinței de comunicare, preferînd în ac momente muzica și poezia soarelui și r rii. Ducu Bertzi, George Nicolescu, Ște Hrușcă, Mircea Vintilă interpretează rînd cîteva dintre cele mai îndrăgite tece ale cenaclului. O chitară plutește aer de la unul la altul, peste capetele lor mulți care aproape ne acoperă. Ioniță, abia trezit din somn, a auzit că întîmplă ceva pe plajă și, îmbrăcat de s nă, vine să cînte „Lăsați-mă să merg bicicletă". Buna dispoziție aduce înde nul cîntecului „Aruncarea în valuri" forma sa cea mai concretă, încheind timplarea acelei amieze estivale suplim tată apoi și de cîteva momente umoris cu grupul „Mesaj".

Activitatea acelei zile avea să se sti însă tîrziu în noapte, cînd, după șed ța de lucru de pe stadionul din C stanța, unde urma să aibă loc spectac zilei următoare, membrii cenaclului s reîntors la hotelul „Meduza" din Efor Nord. Pe stadion s-au studiat posibilită amplasării scenei în raport cu nev de comunicare cu un public atît de nur ros. Apoi, luminile și, desigur, sunc pentru îmbunătățirea căruia au sosit tehnicienii echipei Sfinx cu încă ș

Scena care a polarizat atenția a aproape 30 000 de oameni

Fotografii de GHEORGHE AMUZA

Programul Cenaclului Flacăra în perioada următoare

Continuînd șirul manifestărilor sale programate în județul Constanța, CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va evolua din nou în fața iubitorilor săi astfel : 6 august 1982 — TECHIRGHIOL ; 7 august 1982 — STRAJA, Șantierul Național ; 8 august 1982 — BASARAB, Centrala Canal Dunăre-Marea Neagră ; 9 august 1982 — NEPTUN ; 10 august 1982 — MANGALIA ; 11 august 1982 — CERNAVODĂ, Șantierul Național ; 12 august 1982 — NĂVODARI ; 13 august 1982 — MAMAIA ; 14 august 1982 — CONSTANȚA ; 16 august 1982 — SATURN ; 17 august 1982 — MANGALIA ; 19 august 1982 — MIHAIL KOGĂLNICEANU ; 20 august 1982 — TECHIRGHIOL și 21 august 1982 — CONSTANȚA.

toralului participă în Cenaclul Flacăra
ste, patriotice, revoluționare

ne de echipament și aparatură. Așa s-au rulat momentele unei asa-zise „zi bere" din turneul Cenaclului Flacăra pe toralul Mării Negre.

tentativă măreață

Localitatea — Constanța, 1 august 1982, ora 20.

Număr de spectatori — aproape 30 000.

Durata — 4 ore și 30 de minute.

Condiții de desfășurare — Stadionul 1 Mai pe o vreme ploioasă întinsă pe cea mai mare durată a spectacolului.

Calitatea spectacolului — excepțională.

Atmosfera — oscilînd între liniștea de catedrală și dăruirea entuziastă, publicul a făcut dovada înțelegerii și ataşamentului față de nevoile împlinirii actului de cultură.

Noutăți — Grupul Iris a lansat piesa „Aceasta-i întrebarea", versuri Adrian Păunescu. Au debutat : Cristina Gafton și Stere Buşu (ambii cîntînd în dialect aromân), Tia Apti și Chiazim Cherem (ambii cîntînd în limba turcă).

Aportul organizatorilor — prezență efectivă, promptă și energică. Soluțiile găsite au creat cadrul cel mai nimerit punerii în fapt a intențiilor noastre.

Pregătirile acestui spectacol, începute ziua precedentă prin acea ședință nocturnă, au continuat pe aproape întreg răstimpul zilei următoare pînă la debutul său. Din momentul în care cele peste șapte tone de echipament erau descărcate, această „cea mai importantă tentativă din istoria cenaclului" era deja declanșată.

Toți membrii cenaclului au participat mai întîi la montarea scenei pe locul desemnat în seara din ajun, apoi echipa tehnică a instalat totul. La orele 18 probele erau în toi. Fiecare lucru este controlat în amănunțime. Veteranii grupului Sfinx, Bibi Ionescu și Mișu Cernea, dau și ei un sfat, o mînă de ajutor. Se fac acordajele și ultimele retușuri sînt aproape gata. Încă puțin și ceea ce avea să fie cel mai mare spectacol poate din întreaga existență de pînă acum a cenaclului va începe. Tribunele sînt pline ca la un meci internațional și nu ne vine să ne credem ochilor văzînd cum valurile de oameni ce umplu incinta stadionului continuă neîncetat să se reverse de undeva dinspre afară. Culmea ! Doi fotbaliști de la „Farul" ne cer sprijin pentru a putea pătrunde în stadion. Organizatorii, presați de marea cerere de bilete, suplimentează vînzarea cu cîteva mii. Emoții, de ce să nu recunoaștem, avem cu toții iar conducătorul cenaclului sugerează tuturor puțină mișcare. Cu un sfert de oră înainte de opt, unul cîte unul membrii cenaclului intră în scenă și se prezintă publicului în ordinea alfabetică : Nicu Alifantis, Ducu Bertzi, Nicolae Cenan, Grupul Continental (Enache, Zărnescu, Mazilu, Beianu), Arpad Domokoș, Constantin Dragomir, grupul Ecoul (Magdalena Finna, Sorina Feier), Ștefan Hrușcă, Gil Ioniță, grupul Iris (Olteanu, Ilie, Popescu, Dumitrescu, Minculescu), grupul Mesaj (Coveianu, Richard, Chiosan, Popescu), George Nicolescu, Valeriu Penișoară, Florian Pittiș, Mihaela Popescu, Mihail Stan, Vasile Șeicaru, Mircea Vintilă și conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu.

Spectacolul începe cu două cîntece dedicate păcii, ideii celei mai de preț a omenirii pentru care militează cu atîta neodihnă președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Reacția publicului este imediată, spulberîndu-ne temerile în legătură cu presupusa diminuare a forței comunicării la o asemenea distanță, cu un public atît de numeros. Ceea ce ne mai neliniștește încă ține de vremea care dă semne vizibile de schimbare. Va fi ploaia un handicap de netrecut ? Întrebarea aceasta avea să capete un răspuns răspicat în favoarea adevărului artei și împotriva scepticismului comod și inerțiar. Chiar și în momentele în care ploaia s-a întețit de-a binelea iar cerul a început să-și desferece zăgazurile cu fulgere și tunete, oamenii veniți aici să vadă, să audă și să se bucure au rămas fideli dorinței lor. Mai mult chiar, în ploaie, dincolo de porțile stadionului o mulțime de tineri mai sperau încă să poată intra. Participarea este totală. Se cîntă, se aplaudă, se dansează. Toate acestea fără ca nimeni să se mai sinchisească de vreme. Parcă sîntem dintotdeauna împreună și nimeni nu ne mai poate despărți.

La puțin peste o oră de la începerea spectacolului se produce singura defecțiune tehnică care avea să survină în întreagă această memorabilă seară. Douăzeci de minute nu avem microfoane și soluția găsită de conducătorul cenaclului pentru a comunica în această situație este primită cu urale. Toți membrii cenaclului vor coborî de pe scenă și risipindu-se în toate direcțiile, spre tribune, îndeamnă publicul la răbdare în așteptarea remedierii defecțiunii. Poetul Adrian Păunescu face un tur de stadion stînd de vorbă cu oamenii care rămîn neclintiți în convingerea că stă în puterea noastră a tuturor să facem din această seară una fără egal. Echipa tehnică formată din Alexandru Grosu, Sandu Petre, Țană Constantin, Costel Ionescu și Costas Caracostas, lucrează repede și bine, fapt pentru care primește recunoștință unanimă. Spectacolul continuă și pentru ca publicul să nu piardă nimic din ceea ce are mai valoros cenaclul, succesiunea celor din scenă capătă o cadență sporită. Nici un rabat însă de la calitate. Plouă peste noi și peste instrumente dar simțim că sacrificiile, atîtea cîte se pot face, merită încercate în ideea ducerii la bun sfîrșit a unei manifestări fără precedent.

Iată una din confirmările ideilor președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la necesitatea apropierii artei de oameni și a capacității oamenilor de a reacționa sensibil și puternic la acel act de creație care corespunde interesului lor spiritual cel mai profund. Și, iată de ce, cîntînd pentru tinerețe, pentru părinții noștri, cîntînd chiar și „Ploaie nu !", cîntînd „Trăiască pacea mondială !", zecile de mii de spectatori au cîntat, în noaptea cu trăznete și tunete, învingîndu-și starea de neliniște personală în fața măreției naturii grefată pe monumentalitatea împrejurării în sine, au cîntat cu bucurie, cu dăruire numele Libertății, numele Tricolorului, numele României și numele Garantului lor Suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și

(Continuare în pag. 14)

CONSTANTIN DRAGOMIR

Între miile de spectatori prezenți la manifestările Cenaclului Flacăra din actualul turneu pe litoral, se află, iată, și acest lucru e firesc, și numeroși oaspeți de peste hotare. Nu o dată ei au ținut să-și mărturisească impresiile deosebite, fie verbal, fie în scris, cum a făcut-o medicul elvețian a cărui scrisoare, în traducerea ELENEI GRECESCU, o prezentăm mai jos :

Domnului Adrian Păunescu,
conducătorul grupului
„Cenaclul Flacăra"
Eforie-Nord, 28 iulie 1982
Dragă domnule,

Îmi permit să vă scriu pentru a spune cît de mult am fost impresionat de spectacolul la care am participat la Medgidia în 20 ale acestei luni. Fusesem convins să particip la acesta cu întreaga mea familie de medicul care însoțește trupa dumneavoastră, doctorul Vlad Moraru. Eu însumi sînt medic, locuiesc la Geneva, în Elveția și am venit în România pentru un congres de medicină. Programul dv. m-a impresionat căci am simțit în el trei dimensiuni ce mi-au părut foarte puternice, chiar și pentru mine care, vai, nu vorbesc românește. Prima este efortul de-a crea un spirit de apropiere al popoarelor ; cea de-a doua, interesul dv. pentru a face să trăiască și a integra diferite forme ale culturii ; a treia dimensiune este magnetismul dv. care face spectatorii să participe la ceea ce întreprindeți. Venind din Geneva, oraș cu vocație internațională, unde se găsesc sediul european al Națiunilor Unite, Organizația Mondială a Sănătății și Biroul Internațional al Muncii, am putut să mă conving că acțiunea dv., începînd prin alegerea cîntecelor pe care ați făcut-o, participă într-o manieră concretă la aceste apropieri între popoare pe care le dorim cu toții cu atîta ardoare. În programul dv. am notat cîntece provenind din 14 țări. În limbile pe care le cunosc am putut aprecia măsura în care geniul fiecărei națiuni fusese respectat. Acest lucru este cu siguranță datorat calității și spontaneității colaboratorilor dv., cărora mi-ar plăcea să le mulțumiți din partea mea.

Am fost emoționat de anumiți cîntăreți ca domnii Nicolescu, Hrușcă sau grupul Ecoul. Organistul dv., domnul Enache, m-a impresionat prin calitățile sale de virtuoz și de asemenea de acompaniator. Cît despre grupul pop Iris, integrarea unei expresii de acest gen arată în ce puncte diferite expresiile culturale pot coexista. Dealtfel, spectatorii au apreciat în mod viu această parte a programului.

Atunci cînd vorbeam despre ceea ce întreprindeți, cuvîntul nu era prea puternic. Conducerea dv., moderația dv. ducînd la contactul dintre sală și artiști mi-au apărut unice. N-am participat niciodată la un spectacol în care interacțiunea să fi fost atît de autentică și continuă și unde tinerii să fi fost atît de bine respectați.

Mi-am luat libertatea de a vă scrie aceste cîteva cuvinte, fiindcă atunci cînd colegul meu îmi propusese să-l însoțesc, l-am urmat „interesat". Am ieșit de la spectacol „entuziasmat" prin intermediul unei seri care exprimase bogăția vieții în țara dv.

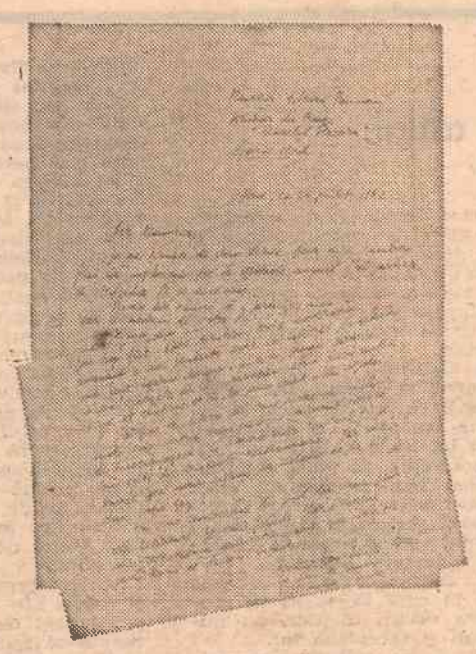

Mulțumindu-vă din adîncul inimii pentru această experiență, vă prezint, dragă domnule, salutările mele respectuoase ca și pe acelea ale soției și copiilor mei.

Dr. Jean-Philippe Assal
40, Chemin de Couches
1231 Genève, Suisse

Inepuizabilul Mihail Stan, un actor complet

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

(Urmare din pagina 13)

totul era firesc pentru că venea din interiorul conștiințelor noastre, ale tuturor.

„E minunat, e frumos, e incredibil! Sîntem uzi pînă la piele de dans și de ploaie, am rezistat eroic aici și am fost pe deplin mulțumiți. Răsplata a fost într-adevăr colosală.

Îmi pare bine că a fost ploaia, îmi pare bine că a răsărit luna, îmi pare bine că mă aflu aici.

Am venit din București special pentru acest cenaclu, pentru această unică manifestare pentru tineret.

Nu am cuvinte. Îmi vor rămîne vesnic în memorie focurile în noapte, în rugi, în noi.

Ne mîndrim cu cenaclul! Avem într-adevăr cu ce concura. Ați dovedit că încă mai există valoare.

Florescu Codruța".

Un prieten mai cald ca vara — publicul

Localitatea : Medgidia, 2 august 1982
Condiții de desfășurare : Sala sporturilor (o sală frumoasă dar lipsită de aerisire).
Număr de spectatori : mai mulți decît data trecută cînd am numărat peste 7 000.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Atmosferă : vibrația unui entuziasm puțin obișnuit.
Durata : 4 ore și 15 minute.
Aportul organizatorilor : foarte bun.

Nu-i un lucru neobișnuit ca un spectacol al cenaclului să decurgă din „alchimia" spirituală și afectivă a întîmplării precedente.

Marele spectacol care se termina la Constanța, la cîteva minute după miezul nopții, lăsa în starea interpreților și a spectatorilor acea senzație de mister și armonie interioară devenită vizibilă prin biruința stării de veghe asupra necesității firescului somn. Cînd stadionul s-a eliberat de sunete și lumini, undeva în liniștea unei peluze, stăruia într-o nemișcare de pasăre ajunsă la liman, un om îmbrăcat în alb.

Cînd autobuzul încărcat cu oameni și instrumente părăsea poarta stadionului, omul în alb s-a ridicat și ne-a salutat cu mîna la chipiu, un gest de mulțumire și onor sufletesc care devenea un simbol al rămînerii noastre în acea noapte de neuitat, noapte care fusese de fapt și ziua lui — ziua marinei și a marinarilor noștri. Era un elev al Institutului de marină, iar cartul pe care-l făcea pe coverta stadionului se datora cu siguranță unui ordin sufletesc izvorît din trăirea unui spectacol de excepție.

Impresionați astfel de satisfacția trăirii unui eveniment cu totul deosebit, în viața cenaclului, precum și de acel gest care ne ura în noapte cale liberă și vînt prielnic, aveam să acostăm în seara zilei de 2 august în acel port al prieteniei, numit Medgidia, cu dorința și puterea de-a transforma o seară obișnuită într-o flacără de spirit și cultură.

Condiția esențială a realizării acestui lucru exista atît pentru noi cît și pentru spectatori — libertatea de a fi noi înșine. Semnificativ în această direcție era și faptul că în scurta mea raită dată prin oraș am găsit o carte de-o excepțională valoare „Elegii politice", carte de căpătîi a marelui poet care este Ion Gheorghe. Mulțumim celor care au făcut posibilă reeditarea și aflarea în librării a acestei cărți.

Spectacolul începe la orele 19,55 minute prin prezentarea membrilor cenaclului, într-o atmosferă prietenească și entuziastă care scade brusc în momentul în care publicul realizează că poetul Adrian Păunescu nu este printre noi. Se aud comentarii și voci nemulțumite ; cele cîteva cuvinte prin care explic la microfon întîrzierea de moment și obiectivă a conducătorul cenaclului, sînt de natură să restabilească bucuria inițială : „deci, va veni ?" se aude din sală „va veni", răspund, sala aplaudă, dar în zgomot există neliniștea siguranței că totul se va petrece ca în cele mai bune momente ale cenaclului. Cîntă Ducu Bertzi, transmițînd în sală bucuria omului maramureșean ; sala se ridică în picioare și cîntă împreună cu Gil Ioniță „A treia pace mondială" ; într-o formă de zile mari, Florian Pittiș recită din cartea „Rezervația de zimbri" poezia „Felinarele și noaptea" ; Mihaela Popescu are surpriza cunoașterii de către public a cîntecului său „Zurgălăul" pe versurile poetului Nicolae Labiș (deci emisiunea „Valori ale muzicii tinere" se ascultă nu numai pe litoral, dar și pe șantierele din Medgidia).

Odată terminat virtuosul recital al grupului „Continental", Nicu Alifantis ridică sala în picioare într-o atmosferă de comuniune totală cu publicul de toate vîrstele care cîntă cu însuflețire unul dintre cele mai îndrăgite cîntece ale cenaclului, „Trăiască România". Se creează apoi liniștea adecvată receptării unei poezii cu valoare de manifest „Chemare către țărani", din aceeași ultimă carte a lui Adrian Păunescu, pe care am adus-o cu noi pentru a oferi cîteva premiere pînă la apariția ei în librăriile din Medgidia ; reacția publicului îmi relevă încă o dată valoarea poeziei precum și înțelegerea de către public a momentului pe care-l trăim. Și iată-o coincidență, nu lipsită de un ecou plin de bucurie. În timp ce Arpad Domokoș cîntă „Oltenii lui Tudor", în scenă apare Adrian Păunescu ; din acest moment spectacolul începe să urce pe culmile sale obișnuite. Pe masă se adună iar bilete din sală ; Adrian Păunescu răspunde : cenaclul durează de 9 ani și merge pe al 10-lea, răspuns pe care Florian Pittiș îl completează șoptindu-i ceva, iar A. Păunescu îl repetă pe Pittiș spunînd tare în microfon : „Durează de 9 ani dar merge de zece !"

Valorosul grup „Iris" se arată din nou ca o formație integrată pe deplin și necesară atmosferei cenaclului : recitalul lui Florian Pittiș și Mircea Vintilă îmi amintește de marile lor momente la Sala polivalentă din București (ce bine că sînt iar împreună !). Din păcate, de multe ori meseria de actor nu face posibilă șansa unor seri libere care să coincidă cu programul cenaclului.

Stîrnește ovații recitalul lui Ștefan Hrușcă ; mercurul temperaturii emoționale este ridicat de calitatea publicului, este cald, foarte cald din toate punctele de vedere, ne simțim extraordinar ; recit „Iberia" a lui Emil Botta, și nu-i puțin lucru să realizezi recitarea unei astfel de poezii într-o sală de sport ; marele nostru prieten și cîntăreț George Nicolescu aduce „argintul viu" al spectacolului aproape de capătul coloanei, căreia îi pune vîrf prin recitalul său, Vasile Șeicaru ; dar a fost cald și pentru că în acest foc de libertate și dăruire a ars la cota maximă și grupul feminin „Ecoul" din Reghin ca să nu mai vorbim de rezonanța succesului pe care Nicu Alifantis l-a dăruit tuturor ; blîndul și talentatul Vasile cîntă împreună cu sala :

„Fie pîinea rea sau bună
Dunărea ne este mumă",

și cei din Medgidia (dar pe marele șantier al împlinirii noastre sînt veniți oameni din toate colțurile țării, și reprezentanții lor sînt aici lîngă noi în sală) au toate motivele să se simtă astăzi gospodari de veac și drept ai marelui fluviu. Se cîntă „Colindul Dunării" și pentru că Adrian Păunescu le spune celor din sală că se pot considera de pe acum locuitorii unui nou port la Dunăre ; cîntecul sălii se revarsă dincolo de ferestrele ei deschise spre o nouă zi de muncă, poate grea, poate dificilă, dar plină de certitudini în drumul către ziua de mîine, din care fiecare clipă de muncă și trăire autentică va adăuga o temelie de libertate și independență copiilor noștri : se cîntă cu însuflețire „Colindul Dunării", de către toți cei prezenți, eliberarea prin cîntec fiind un semn al biruinței noastre asupra timpului, și gîndul mă poartă la cuvintele cu care Ion Gheorghe își încheie pagina 209 din cartea sa „Elegii politice" :

„viață lungă fiului încoronat
florile astrului, viață lungă conducătorului
ce nu se leapădă de-a-nvățătura patriei ;
viață lungă celui ce nu-și uită mama
de dragul măririi și-al traiului ușor ;
viață lungă !"

MIHAIL STAN

Eforie centru

Localitatea : Eforie Nord, 3 august 1982
Condiții de desfășurare : Teatrul de vară
Număr de spectatori : 3 000.
Calitatea spectacolului : foarte bună
Atmosfera : reținută la început, entuziastă pe parcurs
Durata : 3 ore și 20 minute
Aportul organizatorilor : bun.

Sub un cer închis, spectacolul Cenaclului Flacăra începe cu 30 de minute mai devreme pentru cei care umpluseră deja arena din Eforie Nord. În acest „supliment" Vasile Șeicaru, Valeriu Penișoară, Ducu Bertzi, grupul satiric Mesaj și Gil Ioniță.

Ora 20 — „Om bun deschide-ne poarta"... Poarta s-a deschis spre această „fată Morgana, actualizată, mirifică, sublimă și nu iluzorie, tangibilă" cum ne scrie un grup de tineri despre atmosfera cenaclului. De mult nu s-a mai început cu „Pămîntul deocamdată".

Vintilă cîntă, inimile se simt deschizîndu-se încetul cu încetul spre această mare de spirit. Mihaela Popescu, șlagăre internaționale cu trupa Continental cărora li se alătură Șeicaru și Nicolescu. Se cîntă „Trăiască România", apoi continuă V. Penișoară, Arpad Domokoș, Gil Ioniță și Valeriu Armeanu, poet din Drobeta-Turnu Severin despre care Adrian Păunescu spune că este unul dintre interesanții poeți olteni ai generației tinere. Urmează recitalul comun Mircea Vintilă și Florian Pittiș capete de afiș pentru orice spectacol de muzică și poezie. Poezia „Cenaclu" a lui Adrian Dohotaru recitată de Florian Pittiș prefațează recitalul minunaților băieți ai trupei Iris. Atmosfera se încinge. Primim bilete care ne spun că speră ca Cenaclul Flacăra să nu sfîrșească niciodată. „Acest cenaclu format din tinerii cei mai extraordinari care s-au dăruit întru totul acestei muzici care cîntă patria noastră, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, dragostea, pacea. Vă mulțumim pentru toate eforturile pe care le depuneți pentru ca tinerii din România să simtă că trăiesc în această țară, să iubească tot ce-i frumos și s-o apere atunci cînd va fi nevoie". Vă mulțumim și noi și promitem să existăm pentru voi, minunați tineri, pentru această țară ce ne ține și pe care o iubim.

Urmează grupul satiric Mesaj. Ducu Bertzi, Mihail Stan, Alexandru Zărnescu, Nicu Alifantis, Vasile Șeicaru, Nicolae Cenan, Ștefan Hrușcă, Ecoul.

Gabi Mihalache din Constanța ne scrie printre altele : „Credeți că vrem mai mult ? Mai mult decît Vintilă, Hrușcă, Nicolescu, Bertzi, Șeicaru, Alifantis, Ecoul ? Mai mult decît atît, nici nu poate fi ceva mai frumos.

Mărturisesc că aș asculta „Jurămînt la Putna" de zeci de ori la rînd, și nu m-aș plictisi.

În afară de Constanța v-am însoțit la Medgidia, Costinești, Cobadin, Eforie, Năvodari și aș merge prin toată țara după dumneavoastră și nu m-aș plictisi. Vă mulțumim din inimă pentru toate momentele ce ni le-ați dăruit, pe care nu le vom uita, poate niciodată !" Și totuși nu s-a uitat „Jurămînt la Putna".

Recitalul lui George Nicolescu încheie această seară plină de duh și lumină de la Eforie Nord, seri cărora ne vom dărui și în viitor, cu tot ce avem noi mai curat și bun !

NICU ALIFANTIS

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele: 590, 591, 592, 593, 594 și 595

Între Dunăre și mare, Medgidia este un port al prieteniei

ROMUL MUNTEANU

„După valurile succesive de înnoire a criticii, acum asistăm la o perioadă de acalmie"

(Urmare din pag. 9)

de idei presupune îndrăzneală civică, exercitată de spirite docte, și subtilitate politică. Dinamica ideilor nu mai poate fi concepută în afara politicului, iar cei care o animă nu sînt spirite creatoare.

— După perioadele de avînt ale criticii noi (tematism, psihanaliză, structuralism, semiotică ș.a.m.d.) se pare că eforturile se îndreaptă la ora de față, în lume, pe de o parte către istoria literaturii de tip enciclopedic, adunînd date și computerizînd exhaustiv elementele culturale oferite de secole întregi de civilizație, și, de cealaltă parte, către sociologie și pragmatică. Ce natură au semnificațiile acestui dublu proces? Traversăm o etapă de „criză" și inflație a valorilor culturale, paralelă cu cea din politică și economie? Sau dimpotrivă ?

— După valurile succesive de înnoire a criticii, acum asistăm la o perioadă de acalmie. Criticii își verifică instrumentele, apar cărți cu un caracter aplicativ, specifice unei etape ce a acceptat pluralismul actelor de lectură. Dacă am avut pe plan european o lungă perioadă cînd critica a fost mai bună decît literatura, sperăm că se va ieși din starea de inflație a literaturii, iar critica, după atîtea căutări, își va permite din nou să enunțe judecăți de valoare bine validate.

Sociologia și pragmatica evoluează tot spre studiul unor fenomene de receptare. Dealtfel, este mult mai puțină literatură bună în lume decît se pare la prima vedere. Din miile de romane care apar anual în R.F.G. și Franța, uneori nu rămîn decît cîteva titluri, care pot fi și ele date uitării, după ce se încheie campania de reclamă editorială.

— Sociologia literaturii a căpătat un statut preferențial în ultimii ani. Dumneavoastră însăvă vă referiți ades, în articole, la teoria receptării, a orizontului de așteptare, a lui Hans Robert Jauss. Și la noi, apariția recentă, de pildă, a Sociologiei lui Traian Herseni este un semn promițător, aproximativ în aceeași direcție. În ce măsură sociologia îndepărtează și apropie spiritul contemporan de dialectica intrinsecă a textului literar ?

— Nu cred că sociologia literară a ajuns în acel stadiu în care să se poată pronunța și asupra valorii cărților, nu numai a circulației și receptării lor.

Pentru H. R. Jauss există atîtea **orizonturi de așteptare** încît opera unui singur autor mare din antichitate, de pildă, nu poate fi studiată într-o viață de om. Frumos, seducător, proiectul lui H. R. Jauss are un mare coeficient de utopie.

Sociologul literar poate apropia cititorul de text numai dacă citește opera prin indicii ei imanenți pe care îi poate apoi găsi în realitatea exterioară.

— Veți conduce și în acest an „Colocviile Transilvaniei" de la Sibiu. Am aflat că referatul dumneavoastră poartă titlul „Care sînt stimulii de lectură ai romanului românesc contemporan ?". Iată deci întrebarea gata pusă. (Și, în subsidiar : nu vi se pare că stimulul reprezentat de interpretarea literară a faptelor complexe de istorie și politică văduvește stimulul estetic? Că lectorul contemporan practică o — să-i zicem — „lectură subversivă", dezinteresîndu-se de dimensiunile psihologice ale prozei de adîncime?)

— Personal, cred că textul îl orientează pe cititor spre o anumită înțelegere, fără să i-o impună în mod canonic. Supradimensionarea rolului cititorului în aprecierea operelor se soldează cu un subiectivism excesiv.

Pierderea din vedere a stimulului estetic prin actul de lectură se datorește în mare măsură autorilor. Miza lor excesivă pe factorii socio-politici este o cursă directă întinsă cititorilor, chiar în unele dintre cărțile mai bune. Cantonarea romancierilor în „evenimente tari" nu le lasă spațiu de explorare a psihologiei de adîncime.

Autorul presupune o **lectură subtextuală** și pactul său cu cititorul este tacit, bazat pe un act de defulare. Dealtfel, este timpul să sperăm că vor apărea și acele cărți cu conflicte mult mai umane din vremea noastră. Literatura noastră trăiește prea mult din trecut. Oare nu intervine aici acea „mentalitate subtextuală" care face să ne temem să scriem despre prezent într-un spirit realist?

— Referitor la ce spuneați mai înainte asupra stadiului actual al criticii și teoriei literare românești, există o întrepătrundere între activitatea (extrem de profitabilă și nobilă spiritual) a Editurii Univers, pe care o conduceți, și evoluția demersurilor interpretative originale românești de după 1965 ?

— Cred că circulația studiilor publicate de Editura Univers a schimbat fața criticii noastre bune, fiindcă cea proastă este tot ternă și neconvingătoare.

— Formele variate de manifestare a personalității dumneavoastră v-au pus și vă pun mereu în contact cu viața literară din străinătate. Întrebare inevitabilă : cum, ce și cît din cultura noastră conține semnificații majore în „ochii lumii"? Ce este carență administrativă, lene culturală sau efort lăudabil în această direcție?

— Literatura noastră contemporană este foarte puțin cunoscută în lume. Autorii români au pătruns mai mult prin dicționare literare decît prin traduceri. Chiar autorii tălmăciți în alte limbi nu sînt asimilați, nu intră în acel mare joc al bursei mondiale de valori.

Sînt multe lucruri de făcut în această direcție, aproape totul. De la contactele personale mai îndelungate ale scriitorilor cu editorii, pînă la găsirea unor mijloace mai eficiente de propagandă a cărții, de ofertare a ei, totul este încă precar. La tîrgurile internaționale de carte mai merg doar negustorii de carte, nu scriitorii, nu criticii, nu editorii.

— Ce îl preocupă în momentul de față pe criticul Romul Munteanu? Dar pe profesor? Dar pe editor?

— Încerc să-mi găsesc un spațiu adecvat într-o revistă unde să pot scrie sistematic despre scriitorii români, dar e greu. Sper să mai am studenți și la cursurile speciale din anul viitor. Năzuiesc să mai pot publica critică și literatură universală contemporană bună și într-o cantitate măcar satisfăcătoare.

Pentru un Muzeu al Școlii Ardelene la Blaj

A trecut mai bine de un deceniu de cînd, la o sesiune științifică organizată la Blaj, pentru omagierea lui Petru Maior, la 150 de ani de la dispariția sa, în fața unui auditoriu numeros am propus înființarea unui **Muzeu al Școlii Ardelene** în orașul renașterii naționale. Muzeu în care să se reflecte admirabilul zel al corifeilor acestei nobile școli, ideile, realizările, scrierile, armele de luptă ale generației de gînditori, de luptători și de scriitori, coalizați din 1780 pentru drepturile istorice ale poporului român, singurul continuator al daco-romanilor din Dacia Felix, singurul statornic pe pămîntul Transilvaniei, continuînd romanitatea orientală, romanitate a unui popor rezistent și fidel originii sale, o adevărată „enigmă și un miracol", cum spunea F. Lot la Sorbona acum aproape o jumătate de secol. Profesorul nostru Gh. Brătianu în timpul ultimului război a reluat tema în frumoasa lui sinteză : **O enigmă și un miracol : poporul român.** Deci, cum despre Școala Ardeleană au rostit atîtea laude la superlativ Eminescu, Goga, Iorga, Ibrăileanu, Densușianu, Pușcariu, tocmai pentru că ea a avut inspirația, puterea morală și știința de a formula ideile de bază ale renașterii naționale prin cultură, solidaritate, muncă și devotament nelimitat față de adevărul istoric al poporului român, am crezut că, după două secole, se cuvine să realizăm o imagine documentară, istorică, a luptei eroice și a creației acestei școli de înalt patriotism, spre mărturie și învățămînt pentru contemporani și pentru urmași : **Historia magistra vitae** — istoria e un dascăl pentru viață, spuneau latinii clasici. În acest sens am scris și în **Tribuna** de la Cluj-Napoca, am făcut propunerea și la radio, revenind de mai multe ori. Între timp s-a inaugurat pe Cîmpia Libertății de lîngă Blaj frumosul șir circular de bușteni ale luptătorilor pentru dreptatea și libertatea poporului nostru, începînd cu Inochentie Micu, marele episcop de la Blaj, care a inițiat de fapt iluminismul românesc, punînd bazele Școlii Ardelene, sacrificîndu-se în lupta cu puterea împăraților și a papilor, murind în exil...

Cîteva recente mărturii tipărite acum despre rolul Blajului în istoria și cultura noastră modernă mă fac să reiau această veche propunere, poate cu mai mult succes **(dum spiro, spero...)** : una foarte veche, a lui Iosif Vulcan din **Schițe de călătorie**, acum publicate în volum de C. Cubleșan, în care citim „...tresării și în momentul cînd pentru prima oară zării Blajul. Mititel și retras cu modestie în mijlocul unei cunune de dealuri, ceea ce arată mai întîi călătorului sînt școlile sale care domină asupra tuturor edificiilor din jurul lor. Parcă vedeam un băiat diligînte care s-a retras de zgomotul cel mare spre a studia în liniște". Text din 1879, la cîțiva ani după ce tînărul Eminescu salutase Blajul de pe colina din față, fericit că a ajuns în această „Romă mică", plină de amintirile anului 1848, povestite lui de un participant la revoluție, profesorul iubit Aron Pumnul.

Blajul a fost și locul de întîlnire a unor mari scriitori și patrioți români în 1911, cu prilejul sărbătoririi semicentenarului „Astrei" : Caragiale, Coșbuc, Goga, Iosif, Vlaicu, Agârbiceanu, Eftimiu ș.a. Micul oraș atît de mare însă prin istoria Școlii Ardelene, prin școlile și tipografia sa, a retrăit atunci din plin gloria trecutului său, despre care acum citim detalii din amintirile lui Victor Eftimiu, în Almanahul recent al **Luceafărului** (vara 1982), textul inedit al unei conferințe ținute la Blaj acum un deceniu și tipărită de un cunoscut cercetător blăjean, prof. I. Buzași. Eftimiu a exaltat meritele istorice, culturale, patriotice ale Blajului —, orașul de mare tradiție culturală și națională —, cu melancolia ultimului supraviețuitor al memorabilei întîlniri din vara lui 1911 : au fost atunci acolo și unele nume mari din generația luptătorilor pentru Unirea cea mare din 1918, într-o confrerie admirabilă de talent și voințe, scriitori, politicieni, savanți și fețe bisericești, — toți conlucrînd cu spirit energic, inspirat și vizionar la perpetuarea tradițiilor avansate ale Școlii Ardelene. Mai erau acolo : St. Cicio-Pop, Babeș, Ranetti, Maniu, Ciorogariu, Ciura, Lupaș, Tăslăuanu, Liciu, Dăianu, Hodoș ș.a. Notele foarte sumare ale lui Caragiale însuși despre călătoria la Blaj „la sărbătoarea semicentenarului Astrei" **(Manuscriptum,** 1/1982, p. 39—40) fac dovada acelui moment de resurecție a Blajului, după un secol de la afirmarea glorioasă a primei generații de scriitori întemeietori ai Școlii Ardelene de la Blaj : Micu, Șincai, Maior.

La acest lung trecut eroic și la realizările memorabile cu adevărat ale iluminismului românesc inițiat la Blaj se referă acum reportajul despre cetatea de la întîlnirea Tîrnavelor din **Suplimentul literar și artistic al Scînteii tineretului.** Constatînd uitarea administrației privitoare la moștenirea culturală de excepție a Blajului, el propune unele inițiative pe măsura programelor de renaștere culturală a acestui oraș glorios, mai întîi prin restituirea în drepturi istorice a vechilor așezăminte, a vechilor case aparținînd lui T. Cipariu, Șincai, Maior, vechii tipografii etc. Am scris odinioară forurilor în drept de la județ, autorităților de la Alba Iulia (alt oraș glorios al trecutului nostru istoric) nici un răspuns (ca și cum nu ar exista o lege care obligă orice autoritate să răspundă la scrisorile și sugestiile cetățenilor...); acolo pe nimeni nu interesează trecutul de luptă și de creație culturală a Blajului de odinioară ? **Vox clamantis in deserto !**

Dar noi nu vom renunța s-o spunem deschis și cu accentul afectiv necesar, poate convingător odată : Blajul resurecției noastre politice și culturale, cetatea eroică a Școlii Ardelene de acum două secole și centrul memorabil al marelui plebiscit de pe Cîmpia Libertății de la 3/15 mai a anului revoluționar 1848, merită prețuirea și sprijinul statului nostru pentru a avea acolo un Muzeu istoric și literar în care să se oglindească fidel trecutul și realizările lui impresionante ca sursă de învățăminte și drept pildă de dăruire pentru libertatea, unitatea și progresul românilor de pretutindeni. **Muzeul Școlii Ardelene trebuie să existe la Blaj !** România modernă și puternică a zilelor noastre, iubitoare de trecut și consecvent apărătoare a libertății, independenței și progresului popoarelor, poate realiza la înalt nivel documentar și estetic, pe măsura adevărului istoric, această înaltă instituție de cultură, ca expresie vie a înaltei conștiințe naționale care și-a fortificat de două secole resursele ei de luptă din izvoarele curate ale luptei și creației oamenilor Blajului. Putem uita oare cuvintele însuflețite ale lui Bălcescu despre importanța Adunării populare de la Blaj în mai 1848 ? Sau, mai tîrziu, ecoul internațional al acelei acțiuni revoluționare, apreciată de Marx, cum citim în **Însemnări despre români,** unde vorbește de curajul tineretului de la Blaj : acesta s-a întrunit „în casa lui Avram Iancu. Acolo se hotărî să se convoace poporul la Blaj pentru 30 aprilie 1848 (într-o duminică). Actul de convocare, redactat de profesorul de la Blaj Aron Pumnu, a fost răspîndit de tineri. „Măsurile represive ale administrației maghiare n-au putut — zice Marx — împiedica totuși pe Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, A. Treboniu Laurian, G. Bariț, T. Cipariu, Al. Papiu-Ilarian, A. Pumnu, I. Butean să convoace Adunarea pentru 15 mai: „Drapelele poartă inscripția — cităm mai departe tot din Marx — „Virtus Romana Rediviva" (V.R.R.)... Se aflau 50 000 de oameni. Țăranii erau cu preoții lor. Doi episcopi au fost aleși ca președinți ; vicepreședinți : Bărnuțiu și Bariț".

Mărturii istorice, documente, scrieri și scrisori, acte oficiale, volume după volume tipărite la Blaj sau vorbind despre munca învățaților porniți din mediul Școlii Ardelene, pot constitui zestrea viitorului muzeu al acestei școli, în afara documentelor care se aflau odată în bibliotecile orașului, în marea bibliotecă a mitropoliei, documente care au fost deplasate în centre mai mari (atunci cînd tezaurul multor biblioteci a fost nimicit, cărți de valoare aparținînd umanismului autentic fiind epurate, topite, cum se știe prea bine). Parțial poate fi reconstituită zestrea culturală a Blajului în acest muzeu; arhivele conțin atîtea documente, manuscrise, imagini ale trecutului nostru istoric ; zeci de acte și documente aparținînd studioșilor dascăli ai școlilor din Blaj și mii de scrisori trimise sau primite de autori cunoscuți conțin detalii inedite despre trecutul nostru, iar materializarea acțiunii de culturalizare a maselor, acțiune atît de dinamică și de eficace, ilustrată mai ales de Șincai și de urmașii lui la Blaj, s-a remarcat prin inițiative și fapte demne de prețuirea tuturor generațiilor, instructive și azi. Mulți scriitori de azi au rostit cuvinte de înaltă prețuire pentru ceea ce a însemnat Blajul în procesul renașterii culturii și limbii naționale, în fruntea tuturor fiind Ioan Alexandru, în această privință.

„Cărțile erau pentru ei cărămizi pentru zidirea lumii... Și ei se simțeau chemați să pună umărul la zidirea unei lumi în grai românesc", — scria Blaga despre corifeii Școlii Ardelene, întărind prin această formulă memorabilă prețuirea rostită la început de secol de Iorga și de Ibrăileanu (cum se poate vedea în antologia mea : **Scriitorii români despre limbă și stil,** cap. consacrat **Școlii Ardelene,** ed. 1976, p. 22—39).

La Blaj, fiecare stradă și fiecare edificiu vechi sînt încărcate de mari amintiri istorice, de cel puțin două secole ; erau și pe vremea cînd tînărul Eminescu, la numai 16 ani, a ținut să facă un pelerinaj pe jos la cetatea iluminismului românesc, în orașul dascălului său iubit Aron Pumnul, de la care a auzit atîtea lucruri minunate despre ceea ce au putut face blăjenii pentru istoria, cultura și limba românească. G. Călinescu a făcut un capitol aparte în monografia consacrată poetului despre popasul eminescian care avea să lase urme adînci în creația poetică și în publicistica lui Eminescu : **La Blaj (1866)** ; este al șaptelea capitol al monografiei citate, intuind parcă sentimentul poetului legat de locurile de baștină ale familiei sale, cum s-a arătat recent în investigația asupra neamului Iminovicilor, porniți din jurul Blajului către meleagurile Bucovinei, pentru a scăpa de oprimarea politică și socială a regimului absolutist austro-ungar. Dar ce splendidă evocare a acestui moment istoric din viața poetului național : **Blaj 1866,** în viziunea lui Călinescu : „Le zise (Eminescu), cînd intrară mai în vorbă, că era mînat de **'dorul fierbinte de a putea vedea Blajul, de unde a răsărit soarele românismului',** și le povesti necazurile și lipsurile îndurate în lunga călătorie de la Cernăuți pînă la T. Mureșului. După ce se înzdrăveni, bînd un pahar de vin, Eminescu, reluîndu-și nobilele sale îndeletniciri de observator folclorist, își scoase carnețelul și notă de zor ce i se păru mai deosebit în vorbirea comenșenilor. Fiindcă plecau tot spre Blaj, tinerii poftiră pe Eminescu în trăsură și-i făgăduiră, după ce aflară starea economică în care se găsea, și de-ale mîncării." (Ed. 1966, p. 82). Călinescu reface, cu toate detaliile pitorești veridice, după documente, călătoria ucenicului devotat amintirii lui Pumnul, citează formula lui Eminescu la masa cu seminariștii, — toți se îndreptau spre Blaj, — cetatea științei : „Domnilor, eu sunt poet și vreau să-mi adun material", spre mare mirare a acelora ; Călinescu reține, într-un paragraf aparte, acel moment unic al biografiei peregrinului poet : „Urmîndu-și călătoria, ajunseră în cele din urmă în vîrful Hulei, de unde se vede Blajul. Eminescu, ridicîndu-se, strigă : „Te salut din inimă, Roma mică. Îți mulțumesc, Dumnezeule, că m-ai ajutat s-o pot vedea !" (Ibid. p. 83, atestare la E. Dăianu, **Eminescu și Blajul,** în **Familia,** 1902, p. 301—302, cum trimite Călinescu, p. 327).

Aceste amintiri și altele cu miile, de mare însemnătate istorică, ar trebui să pledeze pentru înființarea **Muzeului Școlii Ardelene** în Blajul marilor aspirații și realizări, centru istoric al resurecției naționale, unde „a răsărit soarele românismului", cum zicea Eminescu în 1866.

GH. BULGĂR ■

Valorile la diateza activă

(Urmare din pag. 1)

piardă competiția valorilor cu alte colectivități.

Datoria mea de patriot revoluționar român, datoria mea de om pur și simplu este să văd, să înțeleg și să ajut atîta cît pot — și puțin peste cît pot — valorile pe care le văd, le înțeleg și a căror exprimare îmi apare ca insuficientă. Repet o idee care mă obsedează. Atunci cînd am spus-o prima oară mă refeream la domeniul culturii. Dar îmi dau seama că această idee e valabilă în toate ariile vieții. Valorile trebuie apărate și de propriile lor erori. Și asta pentru că valorile ne sînt necesare mai mult nouă decît își sînt lor însele necesare. Ceea ce unii cred a fi un dezavantaj pentru emulația valorilor și pentru lupta dintre ele, așezarea oamenilor de aceeași parte a baricadei, inexistența deci a opoziției, trebuie transformat în fiecare zi într-un avantaj istoric. E drept că punctele de vedere contrare fertilizează cîmpul social și că ești mult mai atent la ceea ce faci atunci cînd ai convingerea că adversarul tău de idei îți controlează fiecare mișcare, îți pune sub semnul îndoielii fiecare idee, îți încearcă mereu puterea brațului și a caracterului. Dar tot atît de adevărat este că, fiind de aceeași parte a baricadei cu toții, nu avem voie să lăsăm între noi suspiciunea să trăiască neguros și durabil, ca o ființă vie. Nu avem voie să lăsăm tovarăși de idei ai noștri, oameni în care această parte a baricadei a investit, să greșească și să fie striviți de reculul greșelilor lor. Activizarea valorilor în cazul acesta atît de dramatic în care ele săvîrșesc și unele greșeli face parte dintr-o autentică terapie revoluționară. Lepădarea de valori în clipa cînd valorile, sub impulsuri momentane, cedînd unor slăbiciuni deseori explicabile omenește, abdică de la o conduită ireproșabilă nu este întru nimic folositoare construcției generale. Căci oricît am fi de bogați, oricît am fi de vigilenți, vigilența nu poate acționa niciodată sinucigaș, adică trăgînd împotriva organismului care și-o păstrează intactă spre a-l apăra de rele, nu spre a distruge, odată cu răul, și binele. În fond cine ar pierde din eliminarea unui scriitor din literatură ? Scriitorul ? Desigur, și el. Dar literatura în orice caz. Cine ar fi pierdut dacă profețiile inamicilor noștri și graba unora dintre noi ar fi învins, iar un important nume ar fi dispărut din istoria literară a momentului ? Desigur, scriitorul ar fi fost afectat și eventual strivit în malaxoarele intrigilor de tot felul și s-ar fi lăsat într-un tîrziu în genunchi, apăsat de propria sa neputință. Dar experiența culturală a anilor premergători istoricului și luminosului Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român ne arată cît de cumplită e dogma și cît de criminală poate deveni luarea în considerare doar a erorilor sau a ceea ce credeau unii că sînt erorile unor valori ale culturii naționale. Eu cred că datoria noastră de scriitori a fost, este și va rămîne nu numai să ne scriem cărțile, ci și, așa cum emoționant susținea, într-un recent dialog cu Mircea Iorgulescu din România literară, Octavian Paler, scriitor excepțional, să apărăm ideea de scriitor, s-o apărăm chiar de abdicările trecătoare ale unora dintre slujitorii ei. S-o apărăm chiar de propria noastră furie egoistă. Dar cine pierde, spre exemplu, din întreruperea cercetărilor și din stînjenirea activității unui fizician de mare valoare ? Desigur și el, care a albit în cîteva luni de parcă lucrează la un parapet de zăpadă din interiorul său. Dar, desigur, și știința noastră. Căci și prin acest reprezentant al științei gîndirea românească încerca o șansă a ei, o șansă valorificată într-o mare măsură tocmai în climatul de libertate adevărată și de nevoie de valori pe care l-a impus zbuciumatei noastre țări tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sînt unii, din păcate, greu identificabili într-o colectivitate, anume pentru că îi găsești pretutindeni și greu de prevăzut din reacții anterioare, sînt unii care, probabil dintr-o absență a valorii lăuntrice, introduc în colectivitate zîzania, stîrnesc oamenii împotriva valorilor, încearcă să-i facă pe toți egali prin scurtarea de capete a celor care seamănă cu munții. Ecuația e simplă, dar din păcate o uităm prea adesea. Neputîndu-se ridica ei la înălțimea valorilor, intriganții, oamenii lipsiți de sentimentul datoriei față de colectivitate, încearcă să aducă, prin „decapitare", valorile la înălțimea lor. Cel mai trist e însă momentul în care oamenii valoroși nu sesizează manevra, ci simțind o anumită stare de confort și de lejeritate împrejur prin solitudinea pe care le-o creează „decapitarea" unor capete vecine și egale, se bucură de acțiunea intriganților, consimt că ea este o faptă necesară, fără să înțeleagă că între timp intriganții le iau și lor măsura la gît.

Fiind cu toții de aceeași parte a baricadei, să nu credem că slujim cu toții egal baricada. A avea drepturi și datorii egale înseamnă a împlini cu toții minimum de drepturi și de datorii față de baricada cu numele țării. Asta nu înseamnă însă nicidecum că unii nu pot da mai mult și ei trebuie să fie lăsați să dea mai mult, ba chiar trebuie încurajați să dea mai mult. Activizarea valorilor în interiorul baricadei, ca să zic așa, este uneori la fel de importantă ca și victoria asupra altei baricade. A avea minți mai multe, mai luminate, mai inspirate — întîi de toate, desigur, în domeniul științei, de la care lumea așteaptă rezolvări ale principalelor probleme care o confruntă, de la care lumea așteaptă stingerea crizelor ce riscă să aprindă Pămîntul — activizarea valorilor în domeniul muncii pămîntului, deci punerea în stare de funcționare a țăranilor autentici, care să ia locul, în fine, specialiștilor din alte domenii care le țin locul țăranilor în prea lungi sezoane ale fiecărui an, nefăcîndu-și în același timp treaba pentru care s-au pregătit, activizarea energiilor creatoare ale muncitorilor de înaltă calificare, de care depinde folosirea cît mai rațională și mai eficientă a întregului potențial tehnic și de materii prime existent, dar și păstrarea înaltei conștiințe a apartenenței la o idee înaltă, activizarea energiilor creatorilor de frumos și implicarea lor serioasă și temeinică în toate mutațiile spirituale ale marii noastre familii naționale înseamnă ca, urmîndu-ne cîrmaciul împovărat de toate grijile zilei și de toate întrebările perspectivei, fiind alături de marele nostru bărbat politic, președintele Nicolae Ceaușescu, să nu ne închipuim nici o clipă că simpla adeziune formală ajunge. Trebuie acțiune. Trebuie muncă de zi cu zi pentru a nu lăsa moștenire generațiilor viitoare nici un fel de criză și, mai cu seamă, nici un fel de sacrificiu inutil. A activiza valorile, a participa la minunata dezlegare a energiilor care clocotesc în fiecare valoare, a spori calitatea muncii în fiecare domeniu înseamnă a sluji cu adevărat drumul corăbiei pe care te afli și a fi cu adevărat credincios cîrmaciului acestei corăbii. Pentru că această corabie nu poate înainta printre furtunile care o încearcă decît cu toate pînzele sus. Nimeni nu ar trebui să transforme o bucată din vreo pînză a acestei corăbii aflate în plină accelerare a vitezei sale de înaintare spre a-și face pantofii cu acea pînză sau ca să-și agațe o batistă curată la buzunarul de lîngă rever. Activizarea valorilor umane existente în interiorul patriei este tot atît de importantă, cel puțin tot atît de importantă, ca descoperirea unor noi surse de energie și de combustibili. Patria are nevoie de toți cei în care a investit. Corabia noastră are nevoie nu numai de vînt prielnic, căci noi vom ști să transformăm vînturile și furtunile într-un combustibil util nouă, ci are nevoie ca toate pînzele ei să fie sus. Muncitorii, țăranii, cărturarii, oamenii politici, toți cei în care o fărîmă de geniu românesc s-a ascuns, pentru a înflori la chemarea sfîntă a blîndei noastre mame.

Autoservire: servire sau deservire?

Se mănîncă bine și ieftin, dar uneori cu noduri

Bufetul expres din fața Gării de Nord ține de I.A.P.L. „Amzei" și e, firește, o unitate pentru toate buzunarele. Cînd spun asta, am în vedere că puiul cu legume, preferința numărul 1 a bucătarului șef Petre Teodorescu, costă exact 5,65 lei, între el și produsul cel mai scump, un ciolan cu varză călită se servește contra 13 lei, aflîndu-se, azi, alte 22 de preparate. Acestea, realizate fie din pește (macrou prăjit, stavrid etc.), fie din pui (cu mazăre, cu fasole, tocăniță etc.), fie din carne (cîrnați, porc cu varză, pulpă la tavă, chifteluțe etc.), fie din legume (ghiveci, iahnie etc.), arată bine, sînt gustoase și, mai ales, proaspete. Orientîndu-se tocmai după prețuri, responsabilul Florian Tudose, din 1969 în comerț și din 1981 aici, face un calcul și zice : avem cam 3 500 de consumatori absoluți pe zi. Socoteala e, vă asigur, simplă. Împarți 60 000 (de lei, media vînzărilor unei zile) la 16 (adică un fel de mîncare de 10 lei și o bere) și-ți iese, cu aproximație, media de 3 500. Aceștia sînt cei care, după vorbele lui Florian Tudose, servesc, căci prin această unitate se mai perindă și tot felul de gură-cască, intrați ca să se ferească de ploaie sau ca să facă un chilipir. Uneori, adaugă sectoristul Marin Voicu, plutonier major, mai vin aici și elemente parazitare, iar acestea se demască mai ales după faptul că nu vor decît să bea ! Cînd nu le mai dai o halbă, Decizia 809 fiind drastică în acest sens, ne introduce omul în tainele meseriei sale, îi iei la rost și constați că n-au nici serviciu ? ! E drept că nu doar cei fără serviciu tentează o halbă, două în plus, Marin Florescu din strada Plugarilor 18 a și acuzat în condică obiceiul acesta, dar lucrătorii expresului sînt fermi și bine fac : bere nu se desface, tovarășe, decît cu mîncare !

În bucătărie muncesc, sub conducerea tînărului Teodorescu (28 de ani), 5 bucătari și 4 muncitori, ei recomandîndu-se cu o producție culinară de 30 000 de lei pe zi. Ordinea e, aici, la ea acasă ca și în spațiile de depozitare, chit că acestea sînt cam înghesuite. Conștient că bunul gospodar își face iarna car și vara sanie, Florian Tudose și-a procurat cîțiva saci de castraveți, urmînd să-i pună la murat. Zăresc și cîteva navete cu sticle de lapte goale, iar privirea mea interogativă se alege cu următorul răspuns. Stăm prost, zice responsabilul, la capitolul aprovizionării cu produse lactate și dacă, azi, n-am afișat prețul la orez cu lapte motivul e simplu, n-am primit lapte ?! F.P.L.B., adică fabrica de produse lactate, ne creează, adeseori, greutăți, nefurnizîndu-ne cantitățile cerute de lapte, sana, kefir și așa mai departe.

Dacă spațiile de depozitare sînt, cum aminteam, reduse, cam la fel se prezintă și situația unității în sine. Micșorat și prin amenajarea a două ochiuri de geam (să fie și aici valabilă vorba că reclama e sufletul comerțului ?!), bufetul e lung și îngust, aducînd cu un coridor. Dacă la case, plasate la cele două intrări, e coadă, și de regulă e, trebuie să fii slab sau abil ca să poți intra ?! De ce zic ce zic ? Pentru că, dat fiind deverul de aici și dat fiind faptul că expresul acesta e singurul din imediata apropiere a Gării de Nord (cel din incinta gării s-a desființat de cîțiva ani), soluția actuală nu e chiar cea mai fericită. Mai ales că, oamenii aflîndu-se între un tren care vine și unul care pleacă, spațiul existent, și așa puțin, e strîmtorat de tot felul de valize și bagaje. Acestea au și ele însă rostul lor. Cele 24 de mese, altfel debarasate cu promptitudine, n-au scaune și, de multe ori, geamantanele le înlocuiesc cu succes.

Chiflele sînt proaspete și prețurile afișate la bună vedere. Interdicția cu fumatul e vizibilă, consumatorii se conformează, dar barmanul Nicolae Petre trage din țigară în văzul lumii ! Responsabilul îl vede, îl admonestează, după care, candid, mă lămurește că, de fapt, omul nu e pătimaș cu tutunul, dar o fi și el nervos ?! Nervoasă e și vînzătoarea Ștefania Udrea, de la „calde I", ea se rățoiește la un client și țipă de parcă cel de dincolo de galantar ar fi surd. Florian Tudose apelează la autoritatea sa și-o pune la punct, dar impresia, nu-i așa, rămîne. De fapt, problema e mai complexă. Acest bufet nu-i, firește, „Lido" și nici măcar „Marea Neagră" sau „Cotnari" nu e, lumea lui se arată mai degrabă necăjită și grăbită decît elegantă și pusă pe taclale, dar ea merită, asta e sigur, respect și considerație, capitole la care personalul unității e, adesea, în defect. Sigur, mai dispar și furculițe, cam 15—20 pe zi, iar cuțitele nu se dau, din precauție, decît în schimbul unei garanții de 22 de lei, dar educarea consumatorilor e, pînă la un punct, și treaba celor din comerț. Sau, mai bine-zis, ar trebui să fie, căci nu e.

La expresul din fața Gării de Nord se mănîncă ieftin și pe săturate. Uneori însă, tocmai din cauza țîfnei personalului, se mănîncă cu noduri.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Prin „Gastronom", Athénée Palace ne demonstrează că self service-ul merge bine și la inima românului

De la „Gastronom" la „Rapid"

În urmă cu cîțiva ani, am cunoscut la restaurantul „Europa" din Eforie Nord un mare specialist în ale alimentației publice, care, ori de cîte ori avea ocazia, sublinia că s-a născut într-o farfurie, înțelegînd prin aceasta că pentru el meseria nu mai ascunde secrete. Era de părere că, în materie de gastronomie, viitorul nu va aparține marilor restaurante, care vor fi înlocuite de unități cu autoservire sau de mici și intime localuri. Acum, după ce am parcurs două mari unități de autoservire din Capitală, îmi dau seama cîtă dreptate avea interlocutorul meu.

În Piața Palatului, am vizitat unitatea cu autoservire **„Gastronom"**, local binecunoscut nu numai publicului bucureștean, ci și celui din țară, dată fiind poziția unde este amplasat. Erau orele 19 cînd am intrat în unitate și m-a bucurat faptul că mirosul de bucătărie nu m-a întîmpinat încă din stradă, așa cum din păcate se mai întîmplă. Lume puțină, pesemne că nu era ora potrivită pentru cină. În spatele liniilor de autoservire, febrilitate. Se completau vitrinele, se aduceau apă gazoasă, minerală și Ci-co. Gheață în cantități suficiente. Număr felurile de preparate. Peste 25. Notez în carnet : deci se poate ! Trec mai departe, acolo unde este secția **Gospodina** și constat de asemenea abundență și varietate de sortimente. Cumpăr o porție de sarmale pentru a putea lua loc la masă și implicit să port discuții cu consumatorii fără a fi nevoit să mă legitimez. La masă se încheagă mai ușor o vorbă, chiar și în lipsa unui pahar de bere. Căci aici, la „Gastronom", băuturile alcoolice nu se vînd. Lumea este, în general, mulțumită de calitatea și diversitatea produselor. Constat un lucru îmbucurător : din cinci consumatori cu care am dialogat, trei sînt clienți stabili. Este o mare realizare pentru un local cu autoservire să ai clientela ta. Înainte de a vorbi cu responsabilul unității, caut grupul sanitar. Nu există. Cum e posibil ?! Răspunsul aveam să-l aflu de la Vasile Toma, unul dintre cei doi responsabili ai unității : „în urmă cu ani am avut grup sanitar dar am fost nevoiți să-l închidem deoarece bișnițarii își făcuseră acolo vad ?! Toată ziua aveam necazuri. Lipsa grupului sanitar nu este fericită, știm, dar n-am găsit deocamdată altă soluție. Cel puțin am scăpat de necazuri". Trecînd la problemele curente și serioase ale unității aflăm de la interlocutorul nostru că au un plan zilnic cu 20 000 lei mai mare decît cel de anul trecut, dar că-l fac, chiar și-l depășesc. Luna iulie s-a încheiat la „Gastronom", din punctul de vedere al realizării planului unității, cu trei zile mai devreme. Deci, pentru cei 97 de muncitori de aici, luna august a început și ea cu trei zile mai devreme. Unitatea, aparținînd de C.H.R.-„Athenée Palace", este deschisă non-stop de la 7 la 21. Se lucrează 14 ore efectiv, după care cel puțin o oră este necesară curățeniei. Se poate foarte ușor constata că aici, la „Gastronom", viața nu este prea ușoară. Peste 5 000 de cetățeni trec zilnic pragul unității. Restaurantul este bine aprovizionat de la centrală, dar cei doi responsabili nu sînt pe deplin satisfăcuți, motiv pentru care și-au creat relații directe cu diferite unități de stat. Așa se explică prezența în rafturile unității, a mierii de albine cu toate derivatele ei, sau a produsului Frucola pe care-l obțin pe bază de pulpe de fructe achiziționate de la I.L.F.-uri și prelucrate după o rețetă proprie. Secția Gospodina a fost extinsă considerabil atunci cînd au constatat că vînzarea la liniile de autoservire a scăzut. La ora actuală liniile de autoservire au revenit la normal, dar secția Gospodina continuă să meargă la fel de bine. E și normal, fiindcă aici semipreparatele sînt diversificate, nelipsind peștele proaspăt și, mai ales, cel oceanic. Vasile Toma se plînge că au prea multe controale. Multe dintre ele, nejustificate. Un control înseamnă paralizarea responsabilului cel puțin 2—3 ore, ceea ce înseamnă foarte mult. Nu ne-a fost greu să înțelegem cum se termină asemenea controale, venindu-ne în minte discuția pe care am purtat-o, nu demult, cu un responsabil de restaurant, care ne-a mărturisit că a scos băuturile străine din unitate, nu de alta dar un pahar de votcă este mai convenabil decît unul de whisky atunci cînd primești mereu vizite și ți se caută nod în papură ? ! Poate că și aici s-ar cere o anumită reglementare, căci am văzut delapidări uriașe tocmai la acele unități care, paradoxal, erau foarte des controlate.

Există lîngă Piața Unirii o unitate cu autoservire, **„Rapid"**, pe care nu numai că n-am vizitat-o niciodată, dar despre care aveam idei preconcepute. Ce mai tura-vura, ziceam că e o bombă. Dar în meseria noastră nu ai voie să ai idei preconcepute, motiv pentru care am mers s-o vizitez, parcînd mașina pe strada Gabroveni, deci în imediata apropiere. Mirosul de bucătărie l-am simțit chiar din stradă, ceea ce mi-a întărit convingerea că merg la un subiect „gras". Intru în restaurant și stupoare : nici vorbă de bombă, ci de o unitate curată, cu linii de autoservire bine aprovizionate, cu o secție Gospodina ceva mai săracă, dar în funcțiune, cu un personal disciplinat și curat îmbrăcat, cu o clientelă cam eterogenă și pestriță. Aici lucrează non-stop 86 de muncitori. Planul zilnic, apropiat de cel al unității din Piața Palatului, se îndeplinește cu toate că atunci cînd am vizitat unitatea aveau numai 51 de feluri de mîncare. Dar trebuie să recunoaștem : cei care vizitează unitatea sînt mai tradiționali și mai puțin aplecați spre specialități rafinate, din care motiv și șefii unității au devenit conservatori. Este bine și este rău, căci din cauza conservatorismului clienților, responsabilii nu au nici un fel de preocupări pentru relații directe cu diverși producători. Ce vine de la centru e bun venit. Se pare că aprovizionarea ce le-o asigură centrul este bună dar, zicem noi, de vreme ce Piața Unirii e la doi pași, cu puțină strădanie și inventivitate lucrurile ar putea merge foarte bine, căci la piață se pot cumpăra și altele în afara verdeturilor. Unitatea deschide la ora 6.30, ceea ce este un lucru bun și de lăudat dacă ținem cont că bucătarii trebuie să vină la orele 4 pentru a pregăti ciorba pentru 6.30 ! Și vin. Aici capăt o definiție a autoservirii : o uzină de tocat alimente și nervi, cu un volum imens de muncă, cu un plan mare și cu încasări mici. Nici o porție de mîncare nu costă peste 15 lei și asta e bine, dar atunci cînd ai de realizat zilnic aproape 100 000 de lei nu-i prea ușor. motiv pentru care unul dintre responsabili, venit de puține zile aici, ne-a mărturisit că va pleca, neputîndu-se acomoda cu specificul acesta. Întreb dacă nu ar fi bine să se servească bere la pahar și sîntem pe loc lămuriți că cel puțin pentru unitatea **„Rapid"** berea și alcoolul nu sînt recomandate. Cei doi responsabili sînt mai tot timpul în unitate pentru a veghea atît buna desfacere a produselor dar mai ales pentru a stîrpi bișnițăria. Se știe că bișnițarul încolțit caută refugiu acolo unde e aglomerație. Grupul sanitar lasă de dorit nu atît în privința curățeniei, cît a mirosului care se simte chiar și în sala de mese. Cum știm că organele Sanepidului merg destul de des în control ne întrebăm cum de este posibil. Un glas din imediata noastră apropiere ne șoptește : iată că este ! Noi scriem toate acestea în speranța că lucrurile se vor rezolva. Ne e teamă să nu auzim că organele în drept sesizate de revista „Flacăra" au decis închiderea unității pentru că... Noi milităm pentru măsuri de îmbunătățire care se pot face din mers.

DAN BÎRLADEANU

Prea multe păreri despre un lucru foarte simplu

Statutul unui restaurant cu autoservire, în aparență lesne de definit, se zbate între două puncte de vedere opuse. Cel al consumatorului, care vrea neapărat să mănînce repede și bine (mai ales că aici fiecare și-o face cu mîna lui, neterorizat de tradiționalul „vineee..."), și cel al gazdei prinse pînă peste cap cu planul de realizarea căruia depinde cu atîta consecvență retribuția personalului muncitor. Între ele ar mai încăpea punctul de vedere al gospodarului priceput și harnic, capabil să fie în egală măsură și un amfitrion pe măsura poftei de mîncare a clientelei și un bun organizator, tip întreprinzător și eficace, care să nu ducă de la prinderea de ripă.

Am început, de fapt, cu concluziile unui scurt raid prin restaurantele cu autoservire aflate pe șoseaua Colentina, cu bunăvoință trei la număr (unul se află oarecum în zonă), dintre care două mari și late iar unul mai mic, dar întotdeauna plin. Artera importantă și la fel de modernă ca Pantelimonul, despre ale cărui restaurante am scris în urmă cu cîtăva vreme (localuri patronate, în ambele zone, de IAPL Bistrița), șoseaua Colentina este săracă în restaurante cu autoservire. iar cele existente sînt administrate potrivit punctelor de vedere amintite, adică nu întotdeauna în avantajul consumatorului și rațiunii pentru care au fost deschise.

Complexul „Litoral". Deși așezat la numai o stație de Piața Obor, este ultimul local de alimentație publică de pe Colentina. Mai precis exprimat, mergînd spre Fundeni, nu mai întîlnești nici restaurant, nici berărie, nici autoservire. Complexul de care vorbim are în stînga restaurant, în dreapta, pizza, iar la mijloc, autoservire. În autoservire, pe toți pereții, deslușești, atît cît te lasă fumul de țigară : „Nici o bere fără mîncare". Majoritatea însă merg mai departe cu înțelepciunea și fac ceea ce le dictează cugetul : nici o bere fără altă bere. Se respiră greu din cauza fumului. Deschizi gura ca peștii, adică rar și cu voluptate. Unii chiar mănîncă. Și, ca să fim sinceri, la acea oră de amiază mîncarea era destulă, bine prezentată și, potrivit

„Mangalia" și „Amfora" — două localuri în care ne-am convins că o nouă calitate în alimentația publică pretinde și slujitori de calitate

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

Responsabilul autoservirii n-ar mînca ceea ce ne dă nouă, nici să-l tai cu cuțitul!

explicațiilor responsabilei Călae Marilena, nimeni nu lua bere fără, măcar, o gustare. O privim adînc în priviri. Mai lasă ceva : „adică, o bere le dăm, dar a doua, gata". Mai existau și descurcăreții, puțin interesați de rostul unui astfel de local, luau o gustare și două, trei, patru, cinci halbe pentru trei inși. „La noi, simte nevoia unor ample lămuriri tovarășa Călae, vin în majoritate oameni de pe șantiere, constructori și localnici mai singuratici. Cine are mîncare acasă, ce să caute aici ? Vin cei care n-au familiile cu ei și care n-au nici un rost acasă. Dincolo, la restaurant, poposesc și familiști. Se fumează. Ce să le fac ? Am încercat și cu miliția să-i dezvăț, dar ce să facă omul la o bere ? Cînd n-am băgat bere, nu ne-a mai călcat nimeni pragul. Asta e lumea. Noi sîntem mulțumiți. Ne facem planul". Ni s-a luat o piatră de pe inimă : își fac planul. În timp ce responsabila ne strecura, la plecare, „vă rog să aveți grijă cum scrieți, că e păcat, muncesc de dimineața pînă seara aici de mă spetesc", o subalternă aduna cu hărnicie mucurile de țigări de sub mese.

Restaurantul cu autoservire „Poarta Mării". Vad mare (aflindu-se vizavi de magazinul Bucur Obor), lume multă, spațiu puțin. Mesele scoase pe trotuar sînt luate cu asalt încă de la prima oră a dimineții, cînd, cum vom vedea și la prînz, mîncărurile sînt multe și variate, cu carne sau cu legume. De băut : apă gazoasă și Ci-co. Berea se vinde numai pentru acasă. Spre seară, în jurul orelor 6—7, tot mai numeri opt feluri de preparate calde și reci. Barmanul de serviciu, Ghenu Ion, afirmă că succesul se datorează în primul rînd bucătăresei, care are nu numai experiență, dar și imaginație.

Tot vizavi de Bucur Obor, la începutul Căii Moșilor, se mai află un restaurant pentru toate gusturile. Pînă la orele 16 este cu autoservire, iar după această oră, cu ospătari. N-am înțeles bine cînd este cu mîncare. Prima vizită am făcut-o spre seară, cînd la „Poarta Mării" se mînca pe îndelete și la „Litoral" se bea cam la fel. Aici, la restaurantul bloc 59 (o chestie mai nouă menită să fixeze în conștiințe personalitatea unui local), nu se face nici una, nici alta. La două, trei mese, într-un plictis general, cițiva sorbeau din halbe. În vitrina liniei de autoservire nu mai dibuiai decît două, trei gustări. Unii spun că nu e vad. O întreb pe ospătărița Marin Lucreția dacă în afară de gustările adormite mai există și altceva. Nu e. Să încerc la rotisor. De fapt, autoservirea e dimineață, de la 7, acum e restaurant. A doua zi, la ora 8 dimineața, mînat de curiozitate, intru din nou în restaurantul juma-juma, numit atît de discret Bl. 59. Aceleași gustări plus chiftele. Responsabila : „Luați niște chifteluțe, sînt proaspete. Acum pregătim mîncarea deoarece deschidem la ora 9". Cum la 9 ? Ieri mi se spusese că la 7. Marin Lucreția apare și se scuză că n-a știut exact. Pe ușă, nici un program. Aveam un singur scop : să aflu programul. Responsabila dă telefoane peste telefoane să-mi confirme cineva, nu știu cine, că e vorba de ora 9. N-am reușit să pricep nici pînă acum la ce folosește „autoservirea Bl. 59". Dar mai ales între ce ore.

RAZVAN BARBULESCU ■

Arteră nouă, modernă, arteră ce face deosebită cinste edililor Capitalei noastre, Șoseaua Pantelimon este, în privința alimentației publice, dotată exemplar. Ba, după unele opinii mai riguros atente la echilibrul dintre trebuințele materiale și cele spirituale, chiar prea exemplar. Căci dacă necesarele spații de cultură sînt încă așteptate în zona aceasta complet reînnoită a orașului, cîrciumile, în schimb, există din belșug. (Spunem cîrciumă, cum zice tot omul, pentru că termenul nu ni se pare deloc peiorativ pentru realitatea pe care responsabilii domeniului reușesc s-o diversifice cel mai adesea doar prin firmă.) Iată, în porțiunea marcată de întretăierea sa cu alte două magistrale, Șoseaua Iancului și Bulevardul Muncii, pe distanța a vreo patru stații de tramvai, Pantelimonul etalează și îmbie cu nu mai puțin de 5 restaurante, fără a mai socoti și café barurile. Trei dintre ele — Amfora, Mangalia și Ulpia — au, parțial sau integral, statut de AUTOSERVIRE și, dată fiind tema raidului nostru, acestora le-am trecut pragul.

Așadar, **Amfora.** Local atrăgător pe dinafară, plasat la parterul unui bloc din Piața Socului, zonă cu mare afluență de trecători, deci și de clientelă. Numai că povestea cu gardul și leopardu' e perfect valabilă și aici. Pătruns înăuntru, la autoservire — deși în treacăt vom spune de la început că și cealaltă jumătate a unității, restaurantul de categoria I, se scaldă absolut în aceleași ape — te confrunți cu primele probe de neglijență. Barele de ghidaj de la capătul liniei sînt dărîmate și descompletate, iar de undeva, de pe sub masa caldă izvorăsc niște siroaie care s-au strîns tocmai aici pentru ca onoratul client să intre direct într-o baltă adevărată. În vitrină, mîncăruri acceptabile, și ca diversitate și ca aspect, deși, observăm lesne, nu se prea potrivesc cu ceea ce scrie pe lista afișată la cele două uși de „intrare" și de „ieșire" din autoservire. Mîncărurile, vom afla mai tîrziu, sînt preparate unitar, adică aceleași lucruri se servesc atît la salonul de categoria I cît și alături, la autoservire, care este de categoria a II-a. Doar prețurile sînt ușor diferențiate.

Înaintăm pe linie, căutăm vreun preparat dietetic, nu găsim nimic, ne aruncăm privirea în galantarul în care ar trebui să se afle desertul, gol și aici și, tocmai atunci, nemulțumirea exprimată cu voce tare de niște elevi care ne preced ne atenționează că nici la raftul cu răcoritoare nu trebuie să alergăm cu sacul : ultima sticlă de „Ci-co" urma să și-o împartă frățește cei trei elevi, numai că o femeie de la linie, impresionată de scenă, se milostivește și le mai aduce de undeva, dinspre o posibilă magazie, încă două sticle. Și iată-ne în salon, în salonul dominat de o mare inscripție „Fumatul oprit", interdicție căreia nu i se supune nimeni, din moment ce însuși responsabilul unității, Ion Ghițulescu, într-o ținută nu tocmai conformă cu rigorile funcției, o sfidează cu dezinvoltură. Pe mesele clienților aflați la acea oră în autoservire, un singur produs : berea. Bere la halbă, bere pentru care personalul unității se pare are o mare pasiune din moment ce ea constituie îndeletnicirea lui de bază și reprezintă, după cum ne mărturisește același responsabil, cam jumătate din vînzare.

Neplăcut impresionați de aspectul localului, de aspectul preparatelor și de atitudinea lucrătoarelor care în spatele vitrinelor abia se puteau strecura printre stivele de butoaie de aluminiu, ne lăsăm furați de penibilul monolog explicativ în care se avîntă șeful de unitate. Monolog ce ne arată în esență sila profundă pe care tovarășul Ion Ghițulescu o are față de autoservire, care, după experta sa opinie, o fi bine pe undeva, dar aici nu merge. Nu merge ba din cauza Decretului 400 care nu mai lasă oamenii să plece de la lucru pentru Amfora, ba din cauza constructorilor care au cam terminat lucrările și, în sfîrșit, nu merge din pricina cartierului ; din pricina oamenilor cartierului nu se dau nici cuțite, din pricina acelorași oameni care strică totul și nu vor decît băutură s-a ajuns la starea jalnică a localului. Iar responsabilul care spunînd „ce să faci?" este în stare să-ți stoarcă și lacrimi pentru obiectiva sa neputință, nu așteaptă decît concretizarea unor propuneri de transformare a autoservirii în bodegă de parcă bodega ar fi sinonim cu lipsa de civilizație.

Ulpia. Deși situat la marginea orașului, restaurantul acesta revigorează oarecum sentimentele noastre frumoase pentru ideea de autoservire. Numărîndu-ne printre întîii clienți ai unei zile de duminică, cînd programul e cu șapte ore mai scurt (8—13 în loc de 8—20), am remarcat dintr-un început o mînă ceva mai grijulie pentru omul care intră aici și pentru ceea ce caută el. Curățenia, deși nu ideală, pare să facă parte totuși din obișnuințele casei ; meniul — cel de sîmbătă, întrucît duminica bucătăria e în repaus, fapt pentru care doritul mic dejun nici nu ne poate fi servit — este afișat la loc vizibil și cu toate detaliile necesare. Vitrinele sînt mulțumitor încărcate, diversitatea gusturilor pare să fie luată mai mult în considerație, fapt ce se vede dealtfel în bilanțul vînzărilor, în iulie, cu vreo 50 000 lei peste realizările planificate. Dirijînd preparativele pentru operația „bere" care avea să se declanșeze abia la ora 10 — deși mulți clienți așteptau momentul chiar de la deschidere, responsabilul Lucian Lefter ne vorbește despre strădania sa și a celorlalți treizeci și ceva de lucrători de a asigura unității pe care o conduce o ținută civilizată și despre cîte sacrificii pretinde munca de educare a clientelei din această zonă. „Sacrificii" care într-o măsură seamănă și aici cu o plapumă acoperitoare, pentru că educarea unui client nu se poate face decît pe temeiul celui mai deplin respect față de el și față de rigorile impuse de specificul unității. În termeni concreți : nu vom putea pretinde să avem fețele de masă curate, cîtă vreme clienților nu le dăm nici cuțite și nici servețele și-i obligăm să mănînce mai mult cu mîna !

Despre **Mangalia**, situată între cele două unități despre care am vorbit, n-are rost să consumăm prea mult spațiu. Dacă la Ulpia, un responsabil lipsește pentru că nu e încadrat, aici nici jumătatea de conducere asigurată în schemă, șeful de unitate Tudor Niță, nu e de găsit. Îi ține locul, ni se spune, casierul Nedelcu Marian, dar în ce fel o face nu se prea vede. Deși în local e interzis fumatul, primul care ne dă fumul în nas e chiar dumnealui, casierul responsabil. În spatele vitrinelor, întreținînd un dialog cînd cu bucătarul, cînd cu barmanul, doi civili — un fost încadrat și un șofer — trag din țigară și suflă și ei fumul în ochii consumatorilor și peste mîncare. Mîncare pe care, în ciuda Deciziei 809, ale cărei prevederi privind asocierea berii la mîncare sînt, se zice, severe, n-o prea bagă nimeni în seamă. Fiindcă în acest caz s-ar observa evidența inegalitate a porțiilor, graba poate a celui ce umple farfuriile înjumătățindu-le pe cele mai multe. Din 20 de mese, toate ocupate, cîte are această autoservire, doar la două s-a servit și mîncare. În rest doar bere și fum și, precum atestă fotografiile, un program de funcționare așezat sub zodia celui mai deplin mister, ca și prezența responsabilului.

În final cîteva cuvinte prefigurînd concluzia pe care o așteptăm de la cei în drept. Cele 3 unități din Pantelimon ca și cele de pe Șoseaua Colentina aparțin de aceeași întreprindere, IAPL Bistrița. Starea similară în general a respectivelor unități ne face să credem că desconsiderarea evidentă a acestui gen modern de comerț care este autoservirea intră într-un fel sau altul în orientarea întreprinderii care le tutelează. Și cum cele constatate sperăm să constituie teme de interes pentru diriguitorii comerțului din Capitală, mai adăugăm cîteva întrebări : dezordinea întîlnită nu e oare intenționată ? ; inevitabila preponderență a băuturii asupra mîncării nu e și ea cumva stimulată chiar de cei ce lucrează în autoserviri ? : oare îndelungata descompletare a conducerii unor unități de alimentație publică din IAPL Bistrița nu are și altă explicație decît dificultatea creșterii cadrelor ? Așteptăm.

A. NICOLAE ■

Deocamdată, pentru noi, orele de funcționare a restaurantului „Mangalia" rămîn o enigmă. Oare pe care ușă este precizat programul adevărat ?

O pagină eroică

O carte așteptată cu interes a văzut lumina tiparului — „Bătălia din zona Sibiu-Ciineni". Cititorii ce se vor pleca asupra filelor ei vor descoperi ardente pilde a ceea ce numim dragoste de țară, dorință de libertate și unitate națională. Pentru această pagină de istorie de aleasă vibrație patriotică, un cuvînt de bine se cuvine adresat autorului — colonel (r) Victor Atanasiu și Editurii militare care au dat împlinire unei idei generoase, aparținînd dr. Stanciu Stroia, om al locurilor, ce s-a zbătut și a reușit să convingă că generațiile de astăzi au nevoie să cunoască episoadele eroice consemnate în această parte de țară în luna septembrie 1916. El și-a oferit fără condiții documentarea strînsă de-a lungul anilor, a sintetizat opinii ale concetățenilor săi despre marea bătălie pe care armata română, cu sprijinul populației, a dat-o împotriva armatelor invadatoare ale puterilor centrale.

Dintr-un ardent patriotism, un om a ținut ca jertfele ostașilor din linia întîi, cît și ale acelor patrioți fără uniformă care nu mai puteau suporta dominația străină, vrînd să se unească cu frații lor de la sud de Carpați, să rămînă în pantheonul luptelor nemuritoare ale neamului. Din Fîntînele, doctorul Stroia ne informează că volumul este așteptat cu nerăbdare de localnici, ca și de fiii satului care vor coborî în curînd cu turmele lor de pe culmile munților.

În paginile volumului sînt înfățișate cu putere de sugestie, pe baza documentelor de luptă ca și a relatărilor unor veterani participanți la epopeea eroică consumată în această parte de țară, concepția comandantului român ca și dîrzenia cu care ostașii au acționat pentru îndeplinirea misiunilor primite. Ideea centrală care se degajă din paginile cărții rezidă în faptul că ostașii români, sprijiniți de masele largi populare, au apărat pilduitor fiecare palmă de pămînt din vatra lor străbună. Aici, locuitorii de pe cele două versante ale Carpaților, uniți prin aceeași istorie multiseculară, și-au manifestat solidaritatea cu destinul lor comun. Stau mărturie peste timp, pentru a eterniza sacrificiul suprem, monumentele ridicate în mai toate localitățile unde jertfa de sînge s-a îngemănat cu idealul unității naționale.

Recunoștinței durate în steiul carpatic i se adaugă acest volum în care ostașii, toți luptătorii țării sînt înfățișați în crîncene înfruntări, înaintînd sau retrăgîndu-se sub presiunea forțelor dușmane superioare, dar neclintiți în crezul lor : dobîndirea victoriei, înlăturarea dominației străine din întreaga vatră strămoșească și realizarea unității depline a tuturor românilor.

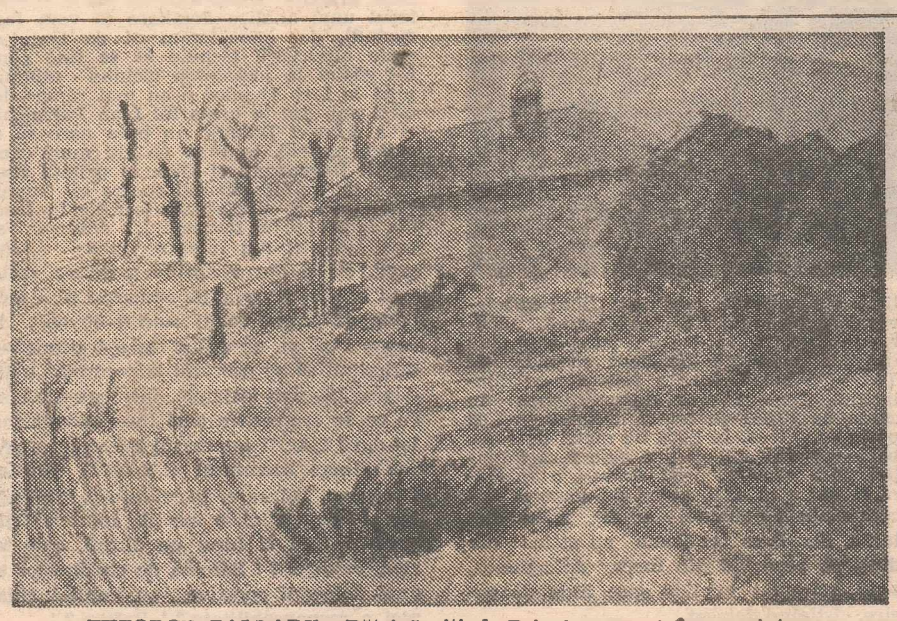

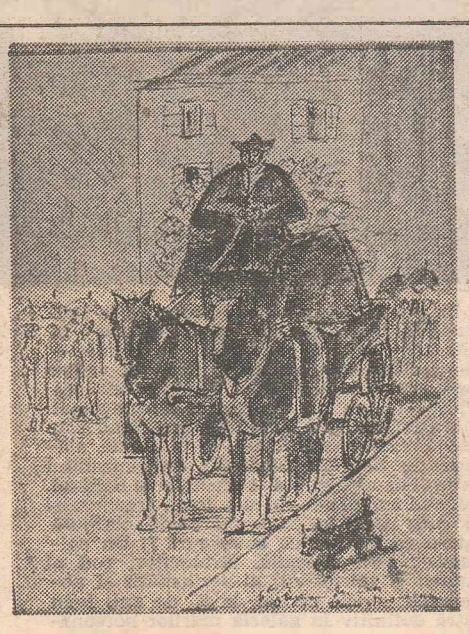

THEODOR PALLADY : Bătrînă citind, Peisaj agrar și Înmormîntare

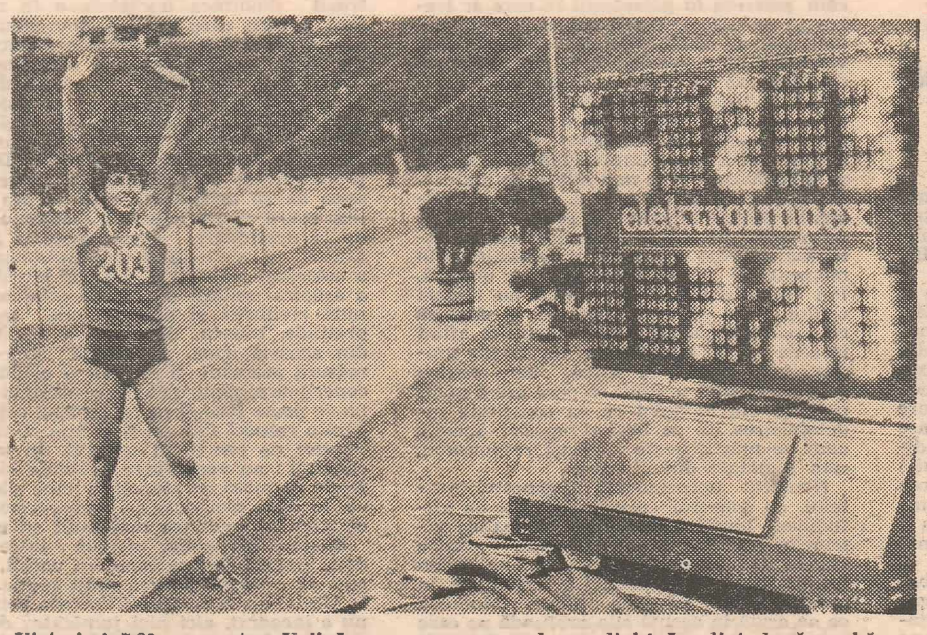

Victorie ! 7,20 m pentru Vali Ionescu, nou record mondial ! Imediat după probă, noua recordmană a lumii ne-a declarat : „Sînt fericită pentru mine, dar necăjită pentru Anișoara ! Mă bucur că, după ce am văzut acel 7,15 m al ei, am mai găsit resurse să bat recordul. Anișoara rămîne o mare sportivă și sper ca din rivalitatea noastră, care pe mine mă ambiționează, să iasă și alte performanțe de răsunet. Promit pentru Atena titlul european". Mult succes, Vali !

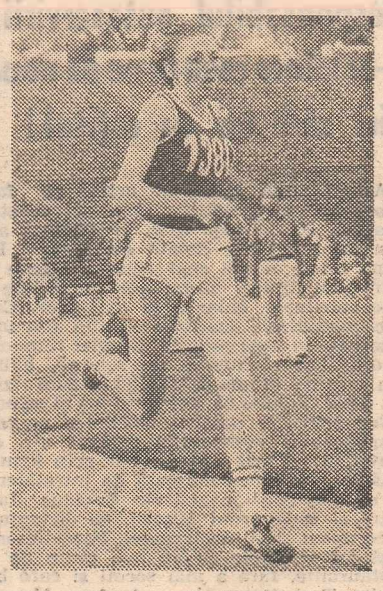

O fată pentru care doborîrea recordurilor a devenit o obișnuință : Doina Melinte.

Bedros Bedrosian — Adrian Ionescu, un cuplu care promite 17,30 m la triplu-salt chiar în acest sezon !

Profesorul Victor Firea, secretarul F.R.A., speră că atletismul nostru a ieșit din impas. Așa s-ar zice.

Inepuizabila Maricica Puică în drum spre 3:57'48 la 1 500 m, timp de valoare mondială.

Pertormanțe de valoare la naționalele de atletism

Într-un cadru organizatoric minuțios pregătit (se cuvin felicitări F.R.A. și îndeosebi profesorului Victor Firea) și într-o ambianță dintre cele mai plăcute (peste 5 000 de spectatori în ziua a doua), sîmbătă și duminică s-au disputat, pe „23 August", campionatele naționale de atletism. Ele figurau ca repetiție generală înaintea întrecerilor balcanice (București, 13—15 august) și a celor continentale (Atena, 6—12 septembrie), dar au însemnat mult mai mult. Duminică seara, la capătul unui concurs palpitant, care a încîntat și entuziasmat asistența, recordul mondial feminin la săritura în lungime a fost, în două rînduri, spulberat, superbul duel dintre Anișoara Cușmir și Vali Ionescu încheindu-se cu două performanțe excepționale. Tonul l-a dat Anișoara Cușmir. La săritura ei cu numărul 5, penultima, arbitrii au măsurat 7,15 m, ceea ce însemna o îmbunătățire a recordului lumii, deținut de sovietica Bardasskiene, cu 6 centimetri ! Nu i-a fost dat însă elevei lui Ion Moroiu să jubileze decît 10 minute. În ultima tentativă, depășindu-se pe sine însăși, Vali Ionescu a sărit 7,20 m ! Un rezultat cu adevărat fantastic, perfect omologabil, pentru care sportiva de la Rapid (născută la 31 august 1960 în Turnu Măgurele) și antrenorul Mihai Zaharia merită cele mai fierbinți felicitări. La 10 ani după ce Argentina Menis dobora recordul lumii la disc, iată că o altă sportivă română, Vali Ionescu, își înscrie, la București, numele în fruntea ierarhiei mondiale, talentul, forma și ambiția ei dîndu-ne mari speranțe în perspectiva europenelor de la Atena. Bravo, Vali ! Bravo, Anișoara !

Și la aceste naționale, conform așteptărilor dealtfel, fetele au fost la înălțime, rezultatele lor fiind, în alte cîteva probe, de rezonanță internațională. Astfel, Doina Melinte (antrenor Nicolae Mărășescu) a confirmat excelenta dispoziție din acest sezon, acoperind 800 m în 1:55,05, timp care reprezintă nu doar un nou record al țării (v.r. 1:56,7 Fița Lovin), ci și cea mai bună performanță a anului 1982, a patra pe distanța respectivă din toate timpurile ! Încă un record, al cîtelea ? și-a trecut în cont Maricica Puică (antrenor Ion Puică), care a terminat sîmbătă cursa de 1 500 m în 3:57,48, în vreme ce o altă elevă a profesorului Nicolae Mărășescu, Cristina Cojocaru, a bătut recordul țării la 400 m garduri.

Dacă băieții, cum ziceam, n-au strălucit (în unele probe, datorită neîndeplinirii baremurilor instituite de federație, nu s-au decernat titluri cîștigătorilor), se cade să subliniem satisfacția pe care ne-a dat-o evoluția dinamovistului Bedros Bedrosian la triplu salt. După ce a trecut prin „mîna" mai tuturor tehnicienilor probei (Ioan, Vintilă, Ciochină, Corbu) fără a marca saltul valoric promis, Bedrosian a început să se antreneze, în noiembrie 1981, cu tînărul Adrian Ionescu de la Centrul de cercetări al C.N.E.F.S., un nume mai degrabă ignorat în atletismul românesc. Iată însă că, pregătită cu modestie și rigoare, „explozia" s-a produs : sîmbătă, Bedrosian a realizat 17,07 m ! El s-a oprit, e drept, la 5 centimetri de recordul lui Corbu, dar a devenit cel dintîi săritor român de triplu care a depășit granița celor 17 metri pe un stadion din țară, avansînd totodată promisiuni pentru concursurile viitoare. Să mai notăm progresul înregistrat de Ion Oltean (antrenor Constantin Mihail), creditat cu 13,94 pe 110 m garduri, campion înaintea clujeanului Pal Palffy.

Acestea fiind zise, să așteptăm, încrezători, Jocurile Balcanice.

PATZAICHIN ȘI SIMIONOV AU SALVAT ONOAREA „FLOTILEI" dar, în ansamblu, bilanțul a fost sub așteptări

La mondialele de caiac-canoe de la Belgrad, disputate pe renumita pistă de la Ada Ciganlija, cuplul Ivan Patzaichin — Toma Simionov a cucerit titlul la canoe fond, izbutind astfel să salveze onoarea „flotilei" care, în general, s-a comportat sub așteptări. La 14 ani de la primul său mare succes (aur la J.O. de la Mexic, alături de Serghei Covaliov), inepuizabilul Ivan Patzaichin s-a dovedit, și la Belgrad, cel mai bun dintre cei mai buni, trecîndu-și în cont medalia cu numărul 25 obținută într-o competiție de anvergură ?! Un palmares, fără îndoială, strălucitor, rod al muncii și talentului, al seriozității și abnegației, grație căruia, la 33 de ani, Ivan intră definitiv în galeria marilor personalități ale sportului românesc, fiind cu adevărat o legendă vie. La Belgrad, experiența și calmul lui Ivan și-au spus, o dată în plus, cuvîntul. Excelent secondat de Toma Simionov, Ivan a „pilotat" cu inteligență și sînge rece ambarcațiunea în cursa de 10 000 de metri, trecînd pînă și peste faptul că, la 1 500 de metri de finiș, barca ungară a lovit-o firește fără intenție, pe-a noastră, producîndu-i o spărtură ?! Poate că alții, avînd de-acum și circumstanțe atenuante, ar fi abandonat lupta, dar Ivan și Toma au strîns din dinți și, reparînd din mers defecțiunea, s-au îndreptat vijelios spre linia de sosire, cîștigînd detașat.

În general însă, deși „flotila" a mai adus acasă două medalii, argint la caiac 4 fond și bronz, prin Gheorghe Titu, la canoe 10 000 m, bilanțul ei trebuie socotit, după opinia noastră, nesatisfăcător. În condițiile în care am deplasat la Ada Ciganlija o echipă completă, băieți și fete pentru 18 probe, tricolorii n-au contat, practic, în cursele de sprint, iar fetele au dezamăgit în totalitate ?! În ciuda eforturilor federației, ale secretarului ei Dorin Lăncrăjan, harnic și inimos, și această disciplină pare, în peisajul sportului românesc, în regres. O serie de greșeli (cea mai gravă fiind îndepărtarea antrenorului Radu Hutan, cel care i-a impus pe Rotman, Ismailciuc, Vernescu, Covaliov, Patzaichin ș.a.), o serie de ezitări (caiacul de 4 pentru 1 000 m, de pildă, ca și perechea Eșanu—Lețcaie au fost alcătuite în pripă, actuala lor componență stabilindu-se tîrziu etc.) au condus, inevitabil, la pierderea unor importante poziții pe plan internațional. Nu atît îmbătrînit, deși, nu-i așa, Ivan are 33 de ani, cît uzat, folosit în tot felul de concursuri minore, lotul tricolor se cere, grabnic, reîmprospătat. Nu e, firește, locul unei analize detaliate (o vom face curînd), dar considerăm că de toate aceste observații trebuie să se țină cont. Ne găsim la jumătatea ciclului olimpic, pînă la Los Angeles n-au mai rămas decît 2 ani, dar în urma lui Ivan Patzaichin și a Afagiei Buhaev nu prea pare să se ridice nimeni, în timp ce alți mari campioni, Bîrlădeanu și Diba în primul rînd, nu s-au arătat capabili (poate că numai temporar) să-și păstreze locurile în fruntea ierarhiei. E momentul, credem, să învățăm atît din înfrîngerile de la Belgrad, cît și din victoriile realizate acolo.

Și ar mai fi ceva. Se cunoaște că o medalie de bronz, ce ni s-ar fi cuvenit la canoe 1 000 m, ne-a fost retrasă, Simionov întîrziind să se prezinte la controlul antidoping. Se mai întîmplă. Întrebarea e însă cu ce se ocupau, în acel timp, tehnicienii lotului ? ! Ar fi interesant de aflat ce păzea atunci secretarul C.N.E.F.S. Nicolae Dragason, cel care, în calitate de conducător al delegației, a însoțit lotul la Belgrad ? ! Să-l fi furat pe dînsul, cum se zice, peisajul ? ! Sarcina de conducător al unei delegații sportive nu implică chiar nici o responsabilitate ? ! Poftim ? !

Unde duce lipsa de interes

Campionatul bate la ușă, cupele europene nu sînt nici ele prea departe, dar Universitatea Craiova n-a reușit, nici azi, să rezolve problema conducerii tehnice ?! Am văzut-o pe fosta campioană evoluînd zilele trecute și n-am descoperit, o spunem cu regret, nici o lumină în jocul ei, nici o idee, fiind limpede că echipa acuză, din plin, improvizația de pe banca antrenorilor.

Să fie clar. Nu ne amestecăm în treburile Universității, nici în ale ei, nici în ale altei grupări, oricare ar fi ea, dar problemele Universității nu sînt decît pînă la un punct ale ei, echipa lui Balaci și Țicleanu avînd, prin participarea la Cupa U.E.F.A. și prin numărul mare de jucători convocați la lotul reprezentativ, responsabilități deosebite în fotbalul nostru. Sigur, e valabil și în fotbal proverbul că fiecare doarme cum își așterne, dar nu putem rămîne indiferenți, și ne miră că F.R.F. poate, cînd e evident că Universitatea își așterne prost ? ! Situația de azi a fostei campioane nu poate fi explicată, din păcate, decît printr-o jenantă lipsă de interes. Se uită, vai, cît de repede se uită !, ce greu și în cît timp s-a format lotul grație căruia Universitatea a ajuns să domine, cîțiva ani, fotbalul românesc, o serie de jucători de valoare, mulți din ei internaționali, fiind lăsați de izbeliște, puși să se antreneze mai degrabă singuri, după ureche ? ! Acest dezinteres se însoțește și de o gravă lipsă de respect față de minunatul public craiovean, cel mai fierbinte și mai devotat de pe stadioanele noastre, public căruia i se cuvine o echipă pe măsura atașamentului și entuziasmului său.

La Universitatea, faptele vorbesc, ceva nu merge bine, iar rezultatele acestei stări nu vor întîrzia să se exprime și în jocul formației. Nu va pierde doar Craiova, deși ea va pierde, firește, prima, ci va pierde, în ansamblu, fotbalul românesc. E de mirare că, așa stînd lucrurile, federația se mulțumește să privească impasibilă.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOAIA

OMUL CARE JOACĂ

Noului sezon, frumusețe pașnică !

Am să fac o pauză de o săptămînă în prezentarea posibilelor lecții oferite de confruntarea mondială a fotbalului, firească, deoarece începe ceea ce ar trebui și sperăm mereu că așa va fi cel mai important eveniment al fotbalului nostru — campionatul. Este normal să nu-l privesc numai pe acela al primei divizii — al 65-lea dacă nu mă înșel — ci întregul sezon, acela la care sînt chemate să participe toate echipele fotbalului nostru, răspîndite în eșaloanele competiționale ale scărilor valorice și de vîrstă. Asta înseamnă că și pentru copii și juniori, în formele lor organizatorice, este anunțată o nouă întrecere oficială, în care trebuie să-i obișnuim încă de pe acum cu ideea de a face totul pentru a fi învingători, dar cu mijloacele oneste ale pregătirii adevărate, singura capabilă să-i facă să simtă că au fost cu adevărat merituoși și puternici. Obișnuindu-i astfel de mici, să sperăm cel puțin că vom avea generații mai bune...

Noul sezon este inedit și prin faptul că va pregăti prin sita lui o nouă formulă numerică de participare în campionatele noastre. E bine că nu uităm să mai privim lucrurile, și în fotbal, în timp și... cît mai e timp ! Restrîngerea numărului de echipe în campionatul ce-i va urma acestuia, la 16 în A de la 18, la 40 în B, în numai două serii, de la 54 în 3 serii, și de la 192 la 108 în C, în numai 6 serii, mi se pare o măsură binevenită. În primul rînd, disputa va fi mai echilibrată, calendarul mai puțin încărcat fără sens, putîndu-se da importanță reală pregătirii în antrenamentele ciclurilor săptămînale. Apoi, valorile se vor strînge mai mult spre adevărata performanță — să sperăm că și cei care încropesc regulamentul de transferări vor simți acest imperativ — și, cu siguranță, calitatea jocurilor și valoarea reală a fotbalului nostru va crește. S-ar da un imbold de mai mare importanță și campionatelor județene și comisiilor respective de competiție de pe lîngă C.J.E.F.S.-uri, existînd premisele unei baze mai mari de apariție a unor jucători

ce pot deveni valoroși. Numai că și aici, ca și la C, cred că ar trebui să activeze unele criterii de participare legate de vîrstă, nu total, dar măcar 6 jucători să fie pînă în 22 de ani, evitîndu-se „cimitire ale elefanților", în care nu mai poate fi găsit fildeșul ? ! Oricum, se anunță jocuri extrem de disputate, cu toții bătîndu-se pînă aproape de disperare pentru evitarea căderilor. Socotelile făcute trebuie privite și sub aspectul că sacrificiile neplăcute pe care le vor suporta multe echipe pot fi în folosul ridicării nivelului fotbalului nostru. Totuși, și mie mi se pare că este destul de nedrept ca primele clasate în seriile B-ului, după multe încrîncenări în care-și merită firesc promovarea, să depindă de un baraj ce poate fi cel puțin subiectiv după doar 270 de minute de joc, la care să participe și ocupanta locului 16 din A, intrînd din toate patru... numai una ? ! Să sperăm că nu-i tîrziu să îndreptăm această, hai să-i spunem, neatenție, tocmai pentru a nu compromite pasul realist pe care s-a hotărît să-l facă acum jocul nostru, după „jozefinismul" greu de uitat cu 18 echipe de acum cîțiva ani.

Spuneam mai înainte că, prin această atitudine constructivă, fotbalul ar ieși cîștigat. S-ar putea ca el să se ridice și mai mult dacă am avea același curaj, care e de admirat că nu ne-a lipsit de data aceasta, și în a da viață unor măsuri de care duce mare nevoie pentru a se gospodări și a trăi mai angajant, dar și mai realist. Și aici forurile respective sînt de lăudat, simțind eu că nu le lipsește și această preocupare. Știu, se izbesc de ziduri... Am să încerc o comparație. Acum un an și jumătate, președintele federației braziliene de fotbal, Coutinho, a descurcat labirintul ce părea de netrecut al problemelor fotbalului său micșorînd numărul de echipe și diminuînd astfel cheltuielile, dar și întărind forța pecuniară a cluburilor prin cotele plătite de televiziune și numai 2,7 la sută din loteria sportivă ! Astfel se explică și păstrarea lui Zico. Și nouă cred că nu ne trebuie sute de amănunte, ci cîteva idei de bază, capabile să pătrundă cu alte lumini, rupînd ziua din noapte. Pe prima o știm. Lăsați fotbalul să se descurce singur ! Dar îndulciți-i canoanele devenite chingi... Sperînd mereu că va fi mai bine pentru el, să urăm frumusețe pașnică noului sezon, multe din rănile fotbalului rămînînd, din păcate, încă deschise. Vom mai vorbi despre toate astea.

CORNEL DINU ■

THEODOR PALLADY : Femeie citind, Autoportret și Femeie privind pe fereastră

Cronica șoselei

O întîmplare care s-a derulat în... 5 minute

„Greu e fără mama, tăticule, nu-i așa? Trebuie să le facem noi singuri pe toate și pînă la urmă le mai facem și prost". Reflecția aparține lui Vlăduț, un băiețaș de 8 ani, a cărui mamă e internată într-un spital din București.

Ziua în care tatăl, inginer la un combinat chimic, l-a anunțat pe Vlăduț că mîine vor pleca la București s-o aducă acasă pe mămica, a fost o adevărată sărbătoare pentru toată familia, inclusiv pentru bunici.

„O văd în sfîrșit pe mămica, fac o plimbare lungă-lungă cu mașina și, în plus, tata mi-a promis că îmi cumpără la București cîteva jucării la care eu de mult visez", se destăinuia Vlăduț prietenilor săi de joacă.

Drumul l-a încîntat mult pe copil. Nu era prea cald, iar de jur împrejur, după ploaia căzută în ajun, totul era verde. Cînd inginerului a început să-i facă mizerie mașina, proasta dispoziție a tatălui s-a transmis și celui mic. Motorul a încetat să funcționeze exact cînd erau pe autostradă, în dreptul zonei împădurite.

„Sîntem pe banda a II-a și aici e periculoasă oprirea. Vlăduț, jos din mașină și hai s-o împingem ! Să ajungem cu ea în afara șoselei".

Imaginea tatălui, de 2 metri înălțime, și a puștiului, de-o șchioapă, crea ilaritate.

Ocupanții mașinilor care reduceau viteza, în momentul trecerii prin dreptul autoturismului rămas în pană, se distrau la vederea curiosului cuplu împingător. „Un om și un sfert putere". „Uite, mă, pe Pat și Patachon în viziune modernă". „Ala mic se opintește, iar cel mare cam chiulește", erau remarci malițioase adresate celor doi aflați în dificultate.

Ce poate însemna o fracțiune de secundă în viața unui om, se va vedea din cele ce urmează. La un moment dat inginerul se uită în spate. De fapt un gest de precauție, mai mult decît salutar în astfel de situații.

„Măi, Vlăduț, mastodontul ăla care dă să ne ajungă, nu prea arată că intenționează să reducă viteza. Ce-ar fi să ne retragem ?" Tatăl nu mai așteaptă răspunsul puștiului. Îl ia de mînă și amîndoi o pornesc în fugă spre liziera pădurii. Autotrenul se apropie amenințător de micuțul autoturism. Ulterior, șoferul „uzinei pe roți" avea să declare : „M-am angajat în depășirea celor doi motociclești care rulau pe banda I, N-am observat din vreme autoturismul care „călărea" marcajul de delimitare a celor două culoare. Cînd l-am văzut era tîrziu. Ne mai despărțeau 3—4 metri. L-am luat în bot și l-am tirit, frînînd, circa 100 m. Mă gîndeam cu groază ce se întîmplă cu pasagerii mașinii transformate într-un morman de fiare vechi..."

Apoi cuplul format din autotren, avînd în bot autoturismul, a lovit din spate o motocicletă pe care a împins-o alți 60 de metri.

În procesul acestui lanț de coliziuni, probabil, un rezervor de benzină a fost spart. Se produce instantaneu un incendiu care cuprinde cele trei autovehicule. Cu toată intervenția operativă a pompierilor, nimic nu mai poate fi salvat. În cîteva minute autotrenul, încărcătura lui, autoturismul și motocicleta se transformă în scrum.

Din fericire nimeni nu e nici măcar rănit ușor. Toți scapă nevătămați, chiar și motociclistul și soția acestuia care, după „șutul" primit de motocicletă, sînt proiectați la 15 metri exact... pe o parcelă semănată cu lucernă. Cad la fel ca niște săritori cu prăjina, pe o saltea moale. Se ridică de pe iarba grasă care a jucat rolul unui amortizor și nu le vine să creadă că sînt întregi.

„Ca să vezi, Mitică, nu ni s-a întîmplat nimic 5 000 de kilometri (veneau dintr-o excursie petrecută în R.D. Germană) și ne înecăm tocmai cînd să intrăm acasă în București", remarcă soția motociclistului.

Între timp vîlvătaia se întinde și spre liziera pădurii. I-au foc circa 40 de arbori, însă pompierii reușesc să creeze un semiinel de protecție care împiedică extinderea incendiului.

Din momentul producerii primei coliziuni și pînă cînd incendiul a mistuit cele 3 mașini, totul a durat... 5 minute.

VICTOR BEDA ■

Scrisori pentru „Flacăra"

Noi și roboții

Am ajuns în București după ce terminasem, în satul meu gorjenesc, școala primară și fusesem cîteva luni băiat de prăvălie la Tg. Jiu, considerînd că venise timpul să plec spre Capitală. Aproape toți „băieții" din satul meu, sat depărtat, sub Munții Parîngului, nu se apucau de nimic serios pînă nu treceau cu cobilița prin București. Vindeam gaz. Intram în Capitala țării și-i cuceream străzile cu două garnițe a cîte douăzeci de litri fiecare. Cînd strigam ce-aveam acolo se zguduiau casele ! Comerțul acesta cu gaz era foarte răspîndit și numai de pe la noi invadaseră Capitala vreo cincisprezece copii care se țineau de oamenii mai mari, abia veniți de pe front, cum se țin cei care nu cunosc ceva de cei care cunosc ceva: o stradă, un cartier etc., o viață.

Eram, așadar, puțin rătăcit ; Bucureștiul, deși abia ieșise de sub bombardamente, arăta, în centrele sale, strălucitor, fapt care mă făcea să mă gîndesc la cei de-acasă, la cei care-mi spuseseră, trecînd odinioară prin el, că „ai să vezi ; sînt case peste case și deasupra alte case!", că „ai să vezi, străzile sînt ca oglinzile, îți faci mustața în ele !"

Din pricina prea marii mele uimiri eram, cum spun, rătăcit, dar totodată și lucid.

Nu-i nici un paradox. Dimpotrivă, se va vedea imediat despre ce este vorba. Anume că, fiind eu cu garnițele și cu cobilița mea pe la Obor, am dat peste un closet public, și ori de cîte ori m-am aflat, de atunci, în nevoia de a-l folosi mă repezeam spre el. Chiar dacă aș fi fost în Cotroceni. Și chiar așa s-a și întîmplat. De pe strada Dr. Lister am luat odată două tramvaie pentru a ajunge la closetul meu din Obor.

Acum cînd scriu mă gîndesc : de ce mă duceam eu, în orice vreme, din oricare loc m-aș fi aflat de-a dreptul la Obor ? Și-mi dau și răspunsul : fiindcă nu știam alt W.C. public în vreo altă parte a Capitalei. Simplu : nu știam !

Mi-am adus aminte de acest infantilism al meu deunăzi, cînd un coleg care locuiește în cartierul Drumul Taberei, cartier mare și frumos, cu străzi și parcuri dintre cele mai rîvnite, mi-a povestit o întîmplare de tot hazul, dar și de tot necazul.

Într-o dimineață s-a pomenit în fața ușii cu un străin, după ce apăsase îndelung pe butonul soneriei pînă ce-l trezise : „Nu vă supărați, vă rog, iertați-mă, dar lăsați-mă să merg la W.C.-ul dumneavoastră ! Sînt un om serios, nu mă pot duce printre arbori !" I-am spus colegului meu : de ce nu l-ai trimis la Obor ? iar colegul a rîs : ești sigur că mai e acolo ce știai tu ? Are dreptate. Oborul e acum cu totul altul, absolut de necrezut. Astfel stînd lucrurile, e de la sine înțeles că nu mai poate avea W.C. public. Fiindcă, iată, sînt în București cartiere noi și vaste care te obligă să te duci, în asemenea împrejurări, la soneria cuiva : „Nu vă supărați..." Nu-mi dau încă seama cum gîndesc edilii. Am auzit despre construcția Magistralei Paris-Morillou-Alpi. Se spune că un inginer din Corsica, un fel de Napoleon (semăna fizic, se spune, cu Napoleon) pe numele său Jak Barell, s-a prezentat la comisia mixtă de construcție a magistralei fără nici un franc, dar cu o idee și o propunere : „Mă voi duce pînă la capăt pe jos, voi calcula viteza pașilor mei la viteza mașinilor și am să văd de la un kilometru la altul de ce anume are nevoie automobilistul și am să vă aduc o schiță cu toate aceste trebuințe : aici un punct sanitar, aici un chioșc cu răcoritoare, aici un motel cu restaurant, cu telefon public, cu stație de benzină, aici..." Pentru ocrotirea terenurilor agricole, Jak Barell a inventat podurile restaurant și-a devenit curînd un renumit arhitect de pe magistralele Europei. În cele din urmă, a avut un accident și în zilele acelea călătorii de pe Magistrala Paris-Morillou-Alpi, cea dintîi magistrală „mobilată" de el, întrebau sincer interesați cum stă cu sănătatea. Și nu este nimic mai firesc să fii recunoscător unui om care-și respectă profesia.

Avem și noi o foarte frumoasă magistrală București-Pitești. Ea taie, deodată, cîmpia și face legătura cu Rîmnicu Vîlcea, cu Horezu și cu Tîrgu-Jiu, cu Călimănești și Sibiu, printr-un peisaj mirific. Dar de la București pînă la Pitești te poți considera într-un desert. În afară de un „PECO" și un fel de restaurant, mai mult o bodegă, n-ai să mai întîlnești nimic care să te facă să te simți călător binevenit pe acest pămînt atît de plin de vitalitatea ospeției. La noi sînt celebre fîntînile. O fîntînă arată sufletul nostru. Dar pe această magistrală poți muri de sete sau poți rămîne cu mașina într-o margine de cîmp cu motorul înfierbîntat, fără nici o cale de ieșire, decît dacă ai norocul să oprească un alt călător și să-ți dea apă din bidonul său. E ceva de neînțeles: cum de se poate face dintr-un pămînt atît de darnic un fel de stepă, pentru noi neobișnuită ? O magistrală care te interesează. Care-ți dă sentimentul nefiresc al neantului : nimic, nimic, atunci cînd pot fi atîtea lucruri necesare drumețului. Dar, subliniez, măcar fîntînile ! Mi-am spus că o să aduc eu niște fîntînari și de aceea și scriu. Sînt pe la mine și prin satele vecine „niște țărani" care știu să facă fîntîni. Dar pe unde nu sînt oameni care să nu fie în stare să înzestreze o șosea cu un umbrar, cu o fîntînă ?

Voi încheia cu ceea ce am început, rezumîndu-mă la o singură întrebare : cum de se poate întocmi un proiect de cartier nou sau de reînnoire a unui cartier fără să nu te gîndești, în primul rînd, la tine însuți, la tine ca om în carne și oase, la tine ca locuitor sau trecător pe acolo ?

VASILE BĂRAN ■

P.S. Am văzut o singură dată un computer cu formă omenească și m-a înfiorat gîndul că, venind vremea odihnei, el stătea la fel de țeapăn și plin de energie, fără să fi înțeles nici o iotă din faptul că eu aș fi voit să mă întind puțin pe un pat. Și-a pierdut poziția și sclipirea vioaie a ochilor doar atunci cînd l-am scos din priză.

Lumea în care trăim

Terra, viața și exploziile solare

Întrebarea este firească. Nu este nici nouă și nici ieșită din comun.

Primul și-a pus-o Galileo Galilei. El care, cel dintîi în lume, a descoperit și cercetat fenomenul exploziilor solare.

De atunci, de mai bine de trei sute de ani, milioane de oameni încearcă să afle răspuns la aceeași întrebare : ce influență au exploziile solare asupra vieții de pe Terra ?

Desigur, de-a lungul anilor, numeroși savanți au adăugat cîte ceva celor știute, sau bănuite, completînd cunoștințele omenirii despre aceste fenomene, au descoperit diverse amănunte, au ajuns la felurite concluzii privind exploziile solare. S-a constatat, astfel, că ele se repetă după cicluri foarte exacte de ani, că unele dintre aceste explozii ating o intensitate și amploare de proporții fantastice, greu de imaginat — ajung la puteri echivalente cu explozia a circa 10 trilioane de bombe cu hidrogen de o megatonă.

Deși pe pămînt ajunge doar o foarte mică părticică din radiațiile eliberate de astrul zilei, totuși, efectele exploziilor solare pot fi înregistrate, observate și chiar auzite de oameni. S-a constatat astfel, nu o dată, că exploziile solare au determinat perturbații ale comunicațiilor prin radio și televiziune, în funcționarea rețelelor electrice, a ordinatoarelor electronice sau au deteriorat buna funcționare a sistemelor de coordonare a navelor și sateliților cosmici aflați pe orbite circumterestre. S-a remarcat, de asemenea, o strînsă legătură între intensitatea activității solare și perturbațiile grave intervenite în starea vremii din diferite zone ale Terrei, nașterea unor cicloane sau furtuni.

Și, totuși, nu se poate spune că se cunosc cu exactitate de ce și cum se produc pe Soare aceste explozii inimaginabile ca dimensiuni și forță.

Nu se cunoaște, la dimensiuni reale, nici influența exploziilor solare asupra vieții de pe Terra.

Este adevărat, numeroși medici fac diverse legături între aceste explozii și înrăutățirea sănătății oamenilor, mai ales a celor suferinzi de boli cardiace, psihice sau boli de piele. Savanți americani au constatat o anumită legătură între ciclurile de intensificare a activității solare și scăderea azotului din stratosferă, ceea ce determină creșterea cu 1—2 procente a radiațiilor ultraviolete la suprafața pămîntului. Iar aceasta, au declarat savanții americani, conduce la o creștere pînă la 70—80 la sută a bolilor și cancerului pielii. În asemenea ani de creștere maximă a intensității solare, numărul cazurilor bolilor de piele înregistrate crește în Statele Unite cu circa 300 000—400 000.

Cu toate acestea, nu se poate spune categoric cum și în ce mod exploziile solare influențează starea sănătății oamenilor. Nici chiar despre influența acestora asupra climei de pe Terra nu se pot da prea multe explicații exacte.

Și totuși, cum influențează exploziile solare viața pe bătrînul nostru pămînt ?

Pentru a încerca să stabilească un răspuns cît mai real acestei întrebări, 400 de cercetători din întreaga lume, inclusiv din țara noastră, și-au unit eforturile timp de 19 luni, în cadrul așa-numitului program de studiu — „Anul de maximă activitate solară". „Anul" acesta a luat sfîrșit în luna iunie, odată cu încheierea unui nou ciclu de intensă activitate solară.

Rezultatele cercetărilor nu au fost încă făcute publice. Urmează abia ca datele obținute să fie sintetizate și desprinse concluziile ce se impun. Numeroase date deosebit de interesante au fost obținute în cadrul acestei acțiuni internaționale, cu ajutorul navei extraterestre „Solarmach" lansată de N.A.S.A. (Administrația Națională pentru Cercetarea Spațiului Cosmic din S.U.A.) în direcția Soarelui. Instrumentele științifice de la bordul navei au înregistrat exploziile solare și au măsurat cantitatea totală de radiații emanate de astrul zilei timp de mai multe luni.

Cei 400 de specialiști sînt de părere că, în acest cadru internațional au fost studiate cele mai grandioase și spectaculoase explozii solare înregistrate de la descoperirea lor, în urmă cu peste trei secole înlesnindu-se posibilitatea ajungerii la concluzii importante pentru a răspunde la întrebarea în ce măsură activitatea solară influențează viața și vremea pe Terra.

Și au mai stabilit ceva. Și anume că obținerea unor rezultate spectaculoase, de mare valoare pentru progresul omenirii s-au putut înregistra datorită unirii eforturilor tuturor oamenilor de știință din lume în cadrul acestei acțiuni.

Firește, cercetarea și descoperirea tainelor Soarelui este importantă și necesară pentru umanitate. Soarele reprezintă o sursă de viață și „capriciile" sale nu ne pot fi indiferente, în nici un caz. Este nevoie să cunoaștem mai bine misterele acestui astru și să le folosim spre binele omului și al vieții.

Dar oamenii de știință pot și trebuie să se unească nu numai pe „frontul solar". Ar fi vital ca ei să acționeze împreună pentru stăvilirea primejdiei nucleare. Atomul, această forță a civilizației, trebuie să slujească omului, nu distrugerii lui. Savanții pot să ajute la preîntîmpinarea războiului, la eliminarea amenințării catastrofice. Savanții pot să acționeze pentru stoparea cursei înarmărilor. Savanții pot să determine utilizarea cercetărilor științei în folosul dezvoltării pașnice a planetei. Pot și trebuie...

Iubim soarele și îi salutăm pe cei 400 de cercetători ce, împreună, își închină eforturile înțelegerii secretelor sale.

Iubim pacea și năzuim ca sutele de mii de oameni de știință de pretutindeni să colaboreze strîns pentru ca Terra să nu mai cunoască explozii distrugătoare. De nici un fel...

AL. PINTEA ■

Triumful lui Don Bennett, 53 ani, din Mercer Island, Washington, este un triumf al voinței omului, al forței sale nebănuite asupra naturii, chiar și atunci cînd o infirmitate îi limitează, aparent, accesul la recorduri. Handicapat fizic, el a reușit să escaladeze, cu ajutorul unor cîrje speciale, piscul cel mai înalt al muntelui Rainer. Prima dată el a escaladat acest pisc în 1970, cînd avea ambele picioare.

O moștenire refuzată

Nu, „Lili Marleen", oamenii n-au uitat și n-au iertat !

Pe scenele teatrelor vest-germane s-a reintors nu numai legendara melodie — cîntată de-a lungul anilor de Marlene Dietrich, Amanda Lear sau Dean Martin — ci întreaga recuzită, îndeobște cunoscută, a nazismului : zvastici, uniforme, plesnetul Sieg-Heil-ului, cercurile de fier. Șlagărul nazist „Lili Marleen" s-a cîntat din nou, sub miticul lampion, în filmul lui Fassbinder care, încă de la apariție, a stîrnit se loase discuții. La teatrul „Schiller" din Berlinul de vest a fost montat un grandios music-hall inspirat din romanul lui Hans Fallada, „Fiecare moare singur", care aduce în scenă nu unul, ci 13 hitleri cu trupuri de balerine. Lumea se amuză de grotescul personajelor, muzica place, spectacolul e în vogă. Cu o mare dezinvoltură, mai mult sau mai puțin marțiali, Adolf Hitler și Eva Braun, Hermann Göring și soția, Goebbels și ortacii săi au revenit pe scenă, doar pe scena teatrului, deși locul lor este la groapa de gunoi a umanității. Cu toate că încă de la apariția filmului „Hitler" de Syberberg furtunoase polemici au dus la interzicerea sa, la numai cîțiva ani barierele în calea propagandei naziste, mascată sau nu, s-au ridicat. În toată Europa occidentală a prins rapid moda retro-nazi. Redescoperirea producțiilor cinematografice cu Zarah Leander ca protagonistă și mai ales, a peliculei „Hitler Junge Quex" turnat în 1933, capodoperă a propagandei timpului, au deschis larg drumul „culturii" de tip fascist. Susținătorii fervenți ai arianismului au ajuns să predice „justețea războiului de apărare" dus de Hitler, să afirme că naziștii nu au exterminat pe nimeni, că holocaustul evreilor a fost un bluff al istoriei, iar crematoriile, pure invenții.

Analizînd recrudescența fascismului, fenomen cu serioase implicații social-politice, revista italiană „Panorama" consideră că toate ingredientele folosite în propaganda „culturală" fascinează, cuceresc un public care știe prea puțin despre nazism și nimic despre adevăratele, ucigătoarele sale „cuceriri". Reintoarcerea la reprezentarea acelor rituri care, în timpul nazismului, păreau a sparge monotonia vieții cotidiene și orbeau masele, nu va putea face acceptabilă o societate cufundată în tern. Un specialist în spectacole spunea că tragedia nazismului e prea aproape de grotesc pentru a putea convinge pe cineva. Dar cînd atîtea milioane de oameni sînt lipsiți de un crez și li se flutură prin fața ochilor neîncrezători perspectiva de a conduce lumea, fascismul devine tentant. Pentru că, în spatele filmelor, cărților și melodiilor, al recuzitei pompoase și stupide se ascunde visul neîmplinit al „bunilor" național-socialiști : supremația mondială. Aceeași rasă ariană căreia i s-ar supune ca sclavi milioanele de nearieni. Teritorii înghițite ca „spațiu vital", bogățiile altora exploatate fără milă. Cu toate fardurile, „fenomenul cultural nazist" nu poate masca ideologia pe care o propagă, chiar și în cele mai amuzante producții ale sale : dictatura și asasinatul, lagărele de concentrare și munca forțată aduse la rang de politică de stat. Dacă cei ce încearcă să revitalizeze nazismul speră că s-a așternut uitarea peste tot ce-a însemnat acest cuvînt pentru o bună parte a omenirii, se înșală. Oamenii n-au uitat și n-au iertat. În timp ce „plouă" cu flori peste noul triumf al bătrînului cîntec „Lili Marleen", plouă la propriu cu bombe, care lasă în urma lor alte cadavre, de data asta victime ale neonazismului.

Omenirea refuză o asemenea moștenire în care notele de pe portativ s-ar transforma în gloanțe, iar taxele de succesiune în oceane de lacrimi.

IOAN ROȘCA ■

Reacția în lanț

Alexandru Macedon, Cezar sau Napoleon au anticipat mișcările adversarului pe bază de scenarii. În toate timpurile morții de pe cîmpul de luptă au fost asasinați înainte în variante și contravariante. Războaiele vechi, oricît de largi și de îndelungate, s-au menținut în cadru limitat.

Și azi există o doctrină a războiului „limitat". Dar mai este războiul „război" în accepțiunea... normală a termenului ? Se va mai duce o conflagrație nucleară cu o recuzită căreia să-i percepem exact și strict efectele ? Ziarul britanic „The Guardian" notează :

„Primele efecte ale unui atac nuclear în Europa (1 000 megatone) ar fi 170 milioane de morți și 150 milioane de răniți. Va exista 1 medic la circa 1 000 de supraviețuitori grav afectați și, deoarece majoritatea spitalelor vor fi distruse, iar cele rămase nu vor fi în stare de funcționare din cauza distrugerilor unor servicii esențiale, nu va mai exista nici o structură de asistență. Rezervele de medicamente și sînge vor fi distruse. Nu vor exista condiții pentru evaluarea gravității rănilor, nu vor exista mijloace de transport și nici răspunsuri medicale la problemele inițial insurmontabile ale căderilor radioactive. Șocul psihologic provocat de tragica situație și încetarea existenței vieții de comunitate îi vor afecta pe supraviețuitori și vor diminua în mod serios capacitatea oricărui cadru medical supraviețuitor de a-i ajuta pe cei răniți.

Pe termen lung, vor exista probleme grave de infectare și boli molipsitoare cauzate de efectele combinate ale reducerii imunității datorate iradiațiilor, lipsei de antibiotice, malnutriției, scăderii sistemelor publice elementare de asistență medicală și altor factori cum ar fi izbucnirea violenței între supraviețuitori. Efecte tîrzii includ o întreagă gamă de forme de cancer ca și creșterea de 50 de ori a cazurilor de leucemie și a bolilor legate de ea.

Prea puține s-au spus în privința efectelor pe termen lung asupra întregii biosfere, unde se va produce o gamă largă de daune și efecte probabil ireversibile, dar care nu pot fi evaluate. Pătrunderea unei mari cantități de oxizi de nitrogen în straturile mai joase ale stratosferei are ca rezultat creșterea masivă a radiațiilor ultraviolete orientate spre Pămînt care, pe lîngă efecte specifice, ca de pildă creșterea cazurilor de cancer, ar putea dezagrega agricultura și sistemul biologic oceanic. Numai căderile radioactive ar putea produce în rîndul supraviețuitorilor mai multe milioane de bolnavi de cancer".

Uneltele războiului schimbîndu-se, efectele lui schimbîndu-se, omenirea se află — chiar și în condițiile păcii precare de azi — în posesia unei uriașe posibilități : aceea de a sesiza, în timp util, caracterul real al unei eventuale conflagrații nucleare. Coșmarul atomic nu va putea fi reparat. Poate fi însă prevenit.

Odată declanșat mecanismul de lovituri și contralovituri panica oamenilor și cruzimea rece a tehnologiilor de luptă vor face imposibilă sau puțin probabilă apăsarea, tardivă, pe frînă.

Războiul viitorului va fi limitat. Dar nu la o anumită porțiune a geografiei considerată aptă să dispară din atlas. Ci la nivelul Terrei în ansamblu. „Reacția în lanț" va transforma teoria războiului limitat în practica unei confruntări generale. Revista „Time" preciza, lăsînd la o parte echivocurile și mergînd la esența problemei : „Există puține temeiuri de a se crede că războiul va urma scenariile dezvoltate de planificatori și repetate de multe ori de computere. Subliniere actualei dezbateri în legătură cu armamentul nuclear semnifică o îndoială adîncă, generală —, împărtășită chiar de multi din experții și politicienii care au contribuit la schițarea și perfecționarea planurilor privind evoluțiile posibile (gradul de probabilitate ca aceste planuri să funcționeze dacă vor fi supuse testului realității). Mulți se tem că detonarea chiar a unei singure arme nucleare într-un conflict s-ar asemăna cu declanșarea unei particule din nucleul unui atom ; războiul nuclear ar imita fisiunea nucleară. Rezultatul ar fi o reacție în lanț, de haos și cataclism, focoasele zburînd încoace și încolo, ducînd la distrugerea totală".

Distrugerea totală care obturează viitorul normal al omenirii trebuie scoasă din calendar, acum, încă în momentele fericite cînd pacea nu este o amintire a „preistoriei" nucleare.

RADU BUDEANU ■

Mondo umano ?

Cărțile și jucăriile

Acolo, jucăriile militare nu se mai vînd. Cei care au asemenea magazine și au rămas în viață înregistrează alte drame personale : nimeni nu mai cumpără nimic de la ei. S-a ajuns acolo încît copiii preferă adevăratele arme. Dar vînzătorii respectivi n-au rămas mai prejos. S-au reprofilat cu uimitoare promptitudine și unii au devenit chiar ambulanți, armele se vînd pe tarabe, mutate în funcție de dever, siguranța locului, concurență, surse de aprovizionare etc. În timp ce ei etalează jucării — puști de asalt fabricate în Taiwan și vîndute cu circa 25 lire libaneze (30 fr. fr), jucării pistolete (pentru copii) contra a circa 16 lire —, cîțiva pași mai încolo, ziariștii fotografiază un băiat de 12 ani, care, cu calm și siguranță, arată altuia și mai mic decît el cum se mînuie și se demontează o adevărată armă automată. Nu-i deranjează nimeni, așa cum nici ei, se pare, încă nu deranjează pe nimeni.

În altă parte, pe tarabe improvizate pe caroseriile automobilelor sau în fața obloanelor trase ale magazinelor, tot felul de asemenea mărfuri stau într-o aparentă rînduială în timp ce eventualii cumpărători se tocmesc asupra prețurilor. Alte aspecte surprinse de ziariști în acest „Paris al Orientului" (dar unde sînt vremurile de altădată ?) care este Beirutul, nu sînt mai puțin dure : un avocat de 65 ani și-a consacrat toată viața să cumpere 500 (doar cinci sute) de cărți — ediții rare sau cu autografele autorilor.

Dar, într-o seară, cu două minute înaintea intrării în vigoare a unui nou acord de încetare a focului, prin apartamentul său din cartierul popular Basta Foka din zona vestică beirutiană, a trecut o rachetă cu fosfor : Farenheit 451. Este temperatura la care ard cărțile și cea care, cum scrie un martor ocular, a prefăcut în scrum cele atît de valoroase 500 de volume. Șocul a fost imens pentru acel colecționar care, trei zile la rînd, a rămas la pat. Deși un autor local i-a remis primul volum dintr-o carte ce a ieșit zilele următoare de sub tipar, colecționarul se gîndește, între atîtea lucruri, și la soldatul care, în secolul al 13-lea, a dat foc faimoasei biblioteci din Bagdad, dar și la vremuri și acte similare mai apropiate.

Nu cred că racheta cu fosfor a fost cumpărată de pe tarabele pe care, cîndva, se vindeau jucării dar o apropiere între cele două fapte se poate face cu concluziile de rigoare.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

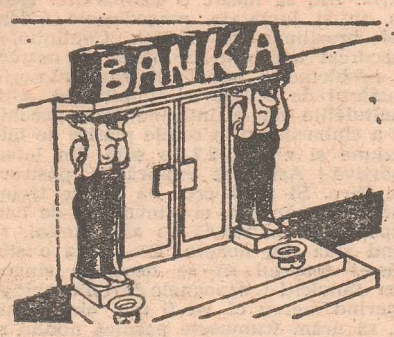

După THE NEW YORKER (S.U.A.)

Adunarea mondială O.N.U. privind virsta a treia

„Viața poate începe la 60 de ani, trecutul este un prolog"

Se spune deseori că bătrînețea nu este o vîrstă, ci o stare de spirit, o renunțare, o retragere din circuitul mișcărilor lumii, o deconectare de la rețeaua prin care circulă curentul electric al întîmplărilor vieții. Îmbătrînește cu adevărat, ne spun cei care studiază „vîrsta a treia", cel care nu se mai implică, nu mai este interesat de evenimentele epocii sale, de actualitatea imediată.

Este foarte greu să se stabilească pragul bătrîneții din punctul de vedere al anilor trăiți. Se spune astăzi că cei care se află între 65 și 75 de ani sînt **„tineri bătrîni"** și numai după 75 de ani se poate vorbi de **„persoane vîrstnice fragile"**, așa cum delicat s-a exprimat cineva. Dar bătrînețea este determinată, de fapt, de societatea în care trăim și, aș spune, nu atît de atitudinea umanitară față de bătrîni, cît de concepțiile privind locul și rolul lor în societate.

În acest moment de reflecție asupra bătrînității pe care ni-l prilejuiește actuala **Adunare mondială desfășurată sub egida O.N.U.**, ne propunem să spicuim din multele analize ce s-au făcut asupra rolului bătrînilor în diferite societăți cîteva exemple care ni s-au părut semnificative.

Un proverb african glăsuiește : **„Un bătrîn care moare este o bibliotecă distrusă".** Conștiința că bătrînii reprezintă un prețios tezaur a făcut ca Centrul de cultură și civilizație africană din Kikwit să-și propună a lansa proiectul unei **bănci de date care să „depoziteze" înțelepciunea și cunoștințele bătrînilor,** amenințate să dispară odată cu moartea lor.

În multe regiuni ale lumii este încă puternic cultul străbunilor, caracteristic vechilor societăți tradiționale. În Thailanda, de pildă, bătrînii sînt considerați „spirite vitale", cu o mare influență asupra urmașilor. Denumiți „Phooyai", termen care înseamnă „Cel Mare", bătrînii sînt consultați cu regularitate, sînt chemați să participe la viața familiei, la toate hotărîrile ei, ba uneori sînt chiar rugați să continue a-și sprijini copiii... după moarte(!)

În India, la fel de respectuoasă față de bătrîni, tatăl, devenit bunic și străbunic, continuă să exercite o adevărată supremație asupra membrilor familiei sale.

Preocuparea față de bătrîni capătă în multe regiuni ale lumii și alte aspecte, mai imediate, mai concrete. În Republica Populară Chineză, de pildă, de îndată ce au început să cîștige, copiii dau părinților o sumă de bani corespunzătoare cu posibilitățile lor bănești. Tot în această țară, o legislație foarte severă îi pedepsește aspru pe copiii care au adus, într-un fel sau altul, prejudicii părinților, prin neglijență sau brutalizare.

În Lumea Nouă, lipsită de rădăcinile puternice ale tradiției, interesul față de statutul bătrînilor se concentrează asupra menținerii lor cît mai îndelungate în viața activă. La Philadelphia, de pildă, a fost înființată o organizație denumită „Panterele cenușii" al cărei scop este **lupta împotriva fricii de bătrînețe. „Viața poate începe la 60 de ani,** dacă dorești cu tot dinadinsul, spune fondatoarea organizației, Margaret Kuhn. **Trecutul este un prolog".** (Admirabil acest verdict plin de optimism !) Ideile Margaretei Kuhn s-au dovedit a nu fi utopice. Înființarea în S.U.A. și Canada a unei **rețele de consilieri pentru micile întreprinderi, recrutați din rîndurile pensionarilor,** a dat rezultate spectaculoase. Bogata experiență a bătrînilor consilieri nu numai că a adus neașteptate servicii celor care îi utilizau, dar această reintrare în viața activă, dinamică, înnoitoare a avut drept efect prelungirea vieții lor, după cum ne-o arată studiile efectuate. Exemple strălucite în acest sens sînt nenumărate. Dacă n-ar fi decît să amintim că Tizian picta încă la 90 de ani, Goethe a scris ultimele scene din Faust după 80 de ani, Verdi compunea la aceeași vîrstă, iar vioiciunea nonagenarului Arthur Rubinstein îl ține prezent în viața muzicală a lumii. Aceasta pentru a nu mai vorbi de cazurile celebre de sfidări ale bătrîneții din țara noastră ca acela al actriței Lucia Sturdza Bulandra, al savantului Octav Onicescu, mereu prezent în viața științifică a țării, sau al Anei Aslan, exemplu elocvent al eficacității faimoasei școli românești de gerontologie, celebră în lumea întreagă, căreia îi este prețuit mentor.

Celebre sau mai puțin celebre, aceste sfidări ale bătrîneții au un singur numitor comun : **apartenența la o concepție înnoitoare despre bătrînețe,** preocuparea de a fi util societății pînă în ultima clipă. Ele ne dovedesc că **bătrînețea poate deveni un subiect optimist, tema unor planuri de acțiune mondiale,** ca acelea pe care le va lansa actuala **Adunare mondială consacrată de Națiunile Unite vîrstei a treia.**

De ce s-a hotărît o asemenea adunare mondială, prima de acest fel din lume ?

Răspunsul ni-l dau cifrele cu implacabilul lor realism : În anul 2025 numărul bunicilor îl va depăși pe acela al noilor născuți, deci al potențialelor ființe care să le poarte de grijă. Ne aflăm în fața unui „fenomen demografic unic care trebuie să dea de gîndit conducătorilor de state", spune William Kerrigan, secretarul general al reuniunii în curs de desfășurare la Viena.

Marea cucerire a dezvoltării, longevitatea, este totodată prima sa problemă de proporții universale. Iată un adevăr cu răsunet de SOS de care trebuie să se țină seama. Omenirea este obligată să se gîndească de pe acum la problemele pe care le vor pune bătrînii viitorului, adolescenții de astăzi. Oamenii de peste 60 de ani care vor trăi pe pămînt în anul 2025, în număr de un miliard, sînt principala preocupare a actualelor dezbateri de la Viena. **Cum să li se asigure prelungirea vieții active ? Cum să se lupte cu prejudecățile față de ei și cu frica lor de bătrînețe ? Ce planuri de acțiune CONCRETE pot fi întrevăzute** încă de pe acum în acest sens?

„Dacă n-ai bătrîni, să-i cumperi", glăsuiește o străveche zicală românească. Dar dacă îi ai și îi ai în număr mare, datorită uluitoarelor progrese ale științei și preocupării permanente față de ei, important este să-i faci să se simtă utili și prețuiți pînă în ultimele lor zile.

Din nou îmi revine în minte exemplul Africii. „Băncile de date" care își propun să tezaurizeze înțelepciunea bătrînilor nu sînt altceva decît înțelegerea și dragostea noastră, puterea noastră de a-i prețui și a-i face să se simtă utili pentru ca tezaurul pe care îl reprezintă să ne rămînă moștenire peste timp.

MARIANA CEAUȘU

Tragedie pe Autostrada Soarelui

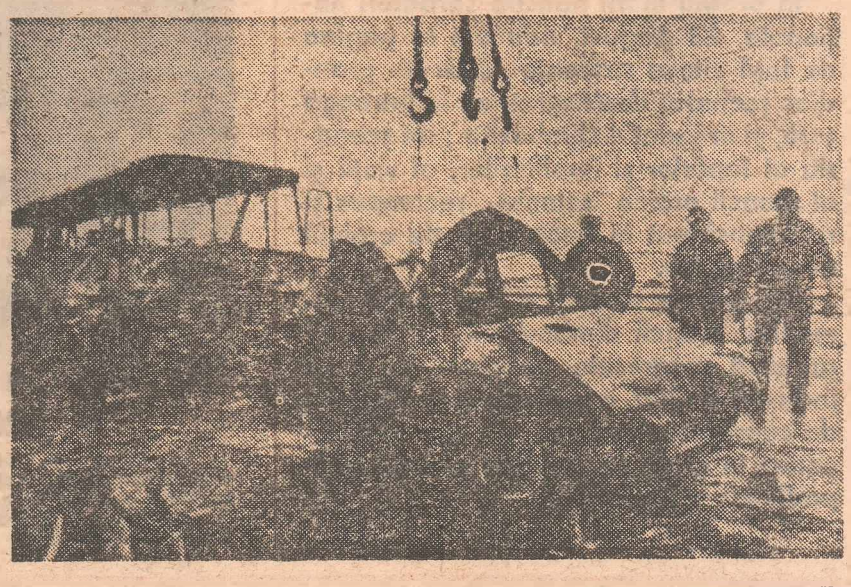

În cel mai mare accident de circulație rutieră înregistrat vreodată în Franța, 53 de persoane, din care 44 de copii, au decedat sîmbătă trecută în jurul orei 1,45, la sud de Beaune, în centrul țării, pe Autostrada Soarelui, ce leagă Parisul de plajele sud-mediteraneene. Două autocare ce rulau în coloană și în care se aflau copii între 6 și 15 ani, din departamentul Oise, s-au ciocnit de două autovehicule ce intraseră în coliziune. Incendiul s-a declanșat imediat. În mod miraculos, copiii din primul autocar au ieșit imediat prin ușa din față, în timp ce colegii lor din autocarul 2 au ars de vii în condiții de nedescris : ușa din față era blocată, ei au încercat să iasă prin cea din spate și doar 14 și un însoțitor au reușit.

Marți după-amiază, la cimitirul din Crepy en Valois, zona Parisului, un lung cortegiu de 44 de sicrie a adus corpurile celor 44 de copii care au fost înhumați. În semn de doliu, întreaga activitate din acest oraș de 11.000 de locuitori a fost întreruptă. Părinții a șase dintre copiii decedați în accident ce au putut fi identificați au vrut ca aceștia să nu fie separați de colegii lor și astfel au fost înhumați toți împreună.

Întreaga Franță a lăcrimat neputincioasă în fața acestei copilării întrerupte absurd. 44 de copii care mergeau într-un loc al veseliei și la care se gîndiseră poate tot anul școlar — o tabără a vacanței — nu și-au mai realizat frumosul vis...

„Cu sînge rece" despre scriitor și arta sa

Voința de a demola public succesul care-l însoțește încă de la debut, aceasta este drama lui Truman Capote, ale cărui lucrări s-au tradus și s-au bucurat de multă prețuire și în țara noastră. În introducerea la ultimul său volum „Muzică pentru cameleoni", Capote se măsoară cu el însuși, explicînd cît l-au „costat" cele 14 povestiri reunite în carte. Vă oferim, în rezumat, după revista italiană „Panorama", confesiunea autorului.

Am început să scriu la 8 ani. Fără vreun model inspirator. Nu cunoșteam pe nimeni care scria, ba, mai mult, cunoșteam prea puțini care citeau. Patru lucruri mă interesau : să citesc cărți, să merg la cinema, să dansez tip-tap și să desenez. Într-o bună zi m-am pus pe scris, fără să știu că mă dădeam legat pe viață unui nobil dar nemilos stăpîn... Scriam povestiri polițiste, scenete comice, episoade care-mi erau povestite de sclavii eliberați și de foști luptători în Războiul de secesiune. Era foarte distractiv. Am încetat să mă amuz cînd am descoperit imensa diferență între a scrie bine și a scrie rău. Apoi am făcut o descoperire și mai alarmantă : diferența dintre stilul optim și adevărata artă e subtilă, dar ucigătoare. M-am consacrat hîrtiei și condeiului, așa cum numeroși copii se dedică pianului sau viorii cîte 4-5 ore pe zi. Erau multe lucruri de învățat din cărți, din muzică, din pictură, din simpla observație cotidiană. Adevărul este că cele mai importante lucruri scrise în acea vreme erau simple observații asupra evenimentelor zilnice pe care le notam în jurnalul meu. Descrieri ale vecinilor, lungi dări de seamă asupra conversațiilor ascultate, flecăreli. În fond, un soi de cronică. La 17 ani am expediat o serie de povestiri principalelor periodice literare americane, revistelor cu difuzare națională care, în acei ani, publicau ce era considerat mai de calitate: „Story", „The New Yorker", „Harper's Bazaar", „Mademoiselle", „Atlantic Monthly". Surprinzător, unele lucrări ale mele au apărut. În 1948 am publicat primul roman „Other Voices, Other Rooms" („Alte glasuri, alte încăperi") (apărut și în Editura Univers, 1977 — N.R.). A fost bine primit de critică și devenit best-seller. A urmat apoi un roman scurt, „Breakfast at Tiffany's" (de asemenea tradus în românește — N.R.) care, dealtfel, a închis cel de-al doilea ciclu literar (1958).

În timpul acestor 10 ani am experimentat aproape toate genurile literare, luptîndu-mă să dobîndesc tehnici diverse, o tehnică literară solidă și flexibilă. Firește, am făcut multe greșeli, dar adevărul este că mai mult înveți dintr-un faliment decît dintr-un succes. În acest deceniu de explorări literare am publicat culegeri de povestiri, eseuri și portrete, lucrări teatrale și reportaje. Lucrările cele mai interesante din această a doua fază au fost cele apărute mai întîi în „The New Yorker" într-un serial și apoi reunite în volumul intitulat „The Muses Are Heard" („Se aud muzele"). Era vorba despre primul schimb cultural dintre U.R.S.S. și S.U.A. de după război — un turneu al unei companii de negri americani în U.R.S.S., în 1955, cu „Porgy and Bess". Am prezentat acest turneu, care la vremea aceea era o adevărată aventură. De multă vreme mă simțeam atras de ziaristică. Ca artă în sine. Întîi pentru că mi se părea că din anii '20 încoace nu s-a produs nici o autentică inovație în proză, în literatură în general. Apoi, ziaristica privită ca artă era un teritoriu aproape virgin pentru simplul motiv că prea puțini scriitori s-au consacrat ziaristicii narative și, cînd au făcut-o, s-au rezumat la jurnale de călătorie sau autobiografii.

„Se aud muzele" m-a determinat să încerc explorarea unui drum nou : doream să realizez un **roman ziaristic** de largă respirație, care să conțină credibilitatea faptului real, expunerea-șoc, proprie cinematografiei, profunzimea și libertatea prozei, precizia poeziei. Abia în 1959 un misterios instinct m-a ghidat spre subiectul atît de mult așteptat — un obscur caz de asasinat într-o zonă uitată a Kansas-ului. În 1966 am putut publica rezultatul „In Cold Blood" („Cu sînge rece") (Biblioteca pentru toți, 1968 — N.R.). Mulți m-au considerat nebun că mi-am pierdut șase ani bătînd Kansas-ul. Alții au respins ideea mea de roman „verité", declarînd-o nedemnă de un scriitor serios. Norman Mailler a apreciat cartea drept „un faliment al imaginației", înțelegînd prin asta, cred eu, că un scriitor trebuie să dea hîrtiei doar rodul imaginației sale și nu fapte reale. Mulți critici au protestat considerînd romanul-adevăr un joc de cuvinte, o mistificare care n-aduce nimic nou, nimic original, în afara faptelor în sine...

Cum sinusoida faimei mele scriitoricești era în punctul maxim superior, mi-am permis ca în perioada ei de descreștere să imaginez ciclul următor. Din 1968 și pînă în 1972 mi-am dedicat cea mai mare parte a timpului selecționării, rescrierii și catalogării scrisorilor, jurnalelor și relatărilor convorbirilor pe care le-am notat din 1945 pînă în 1965. Intenționam să utilizez o bună parte din acest material pentru o carte pe care o aveam de mult în minte, o variantă de roman-adevăr. Am intitulat-o „Rugăciuni ascultate". În 1973 am început... cu ultimul capitol, în ideea că întotdeauna e bine să știi unde vrei să ajungi. Am scris capitolele așa cum am vrut pentru că, oricum aș fi făcut-o, faptele erau reale, așa că nu trebuia să respect un anume fir al imaginației. Cartea nu este un roman „cu chele", o formă în care faptele sînt mascate de lucruri imaginate. Intenția mea era să smulg măștile, nu să le fabric. Între 1975—1976 am publicat patru capitole în „Esquire". Am provocat multe nemulțumiri între prieteni și dușmani care, deopotrivă, m-au acuzat că am trădat confidențele. Mi se pare greșit, pentru că asta privește raporturile sociale și nu meritele artistice. Și totuși, am început să mă întreb cum poate un scriitor să reunească în mod fericit, într-o singură formă, să zicem în povestire, tot ceea ce face parte din alte domenii ale scrisului. Într-un fel, acesta era motivul pentru care opera mea era adesea insuficient de luminoasă. Voltajul exista, dar limitîndu-mă la forma în care scriu, nu puneam în tramă tot ceea ce știam despre scris, tot ceea ce am învățat din opere teatrale, poezii, romane și povestiri. Un scriitor trebuie să pună toată culoarea, toată capacitatea sa pe paleta scrisului pentru a putea, la momentul oportun, să le mixeze și să le aplice simultan. Din punct de vedere tehnic, cea mai mare dificultate pe care am întîlnit-o scriind „Cu sînge rece" a fost eliminarea mea din carte. De regulă, cronicarul se utilizează pe sine ca personaj, martor ocular, pentru a asigura credibilitatea. Or, eu am simțit că era esențial pentru tonul aparent detașat al cărții ca autorul să rămînă absent. Acum dimpotrivă, mă așez în centrul scenei și reconstitui riguros, minuțios conversații banale, idei în aparență obscure ale administratorului meu, ale dentistului sau mai știu eu cui. După ce am redactat o sută de pagini în acest fel care poate părea stupid, încep să ajung la un stil. Am găsit astfel o structură în care să pot concentra toată știința mea scriitoricească.

Drept urmare, adoptînd o versiune modificată a acestei tehnici, am scris un roman scurt „Handcarved Coffins" („Sicrie sculptate de mînă") și alte cîteva povestiri pe care le-am reunit sub titlul „Muzică pentru cameleoni", în curs de apariție și în Europa.

IOAN ROȘCA

FOTOREPORTAJ ÎN DÎMBOVIȚA

În pragul marii noastre sărbători naționale, 23 August, aducem în pagina de față cîteva secvențe dintr-un grandios scenariu desfășurat, ca în întreaga țară, și în județul Dîmbovița ; un scenariu al faptelor și împlinirilor, al vieții și al muncii eroice semnat, recompus și redimensionat în fiecare an de eroicul nostru popor.

Din paleta diversă a realizărilor oamenilor muncii dîmbovițeni, în care figurează progresele continui ale unor industrii de vîrf, am ales unele realizări de cuprindere mai redusă, dar semnificative în ceea ce privește spiritul gospodăresc și inițiativa.

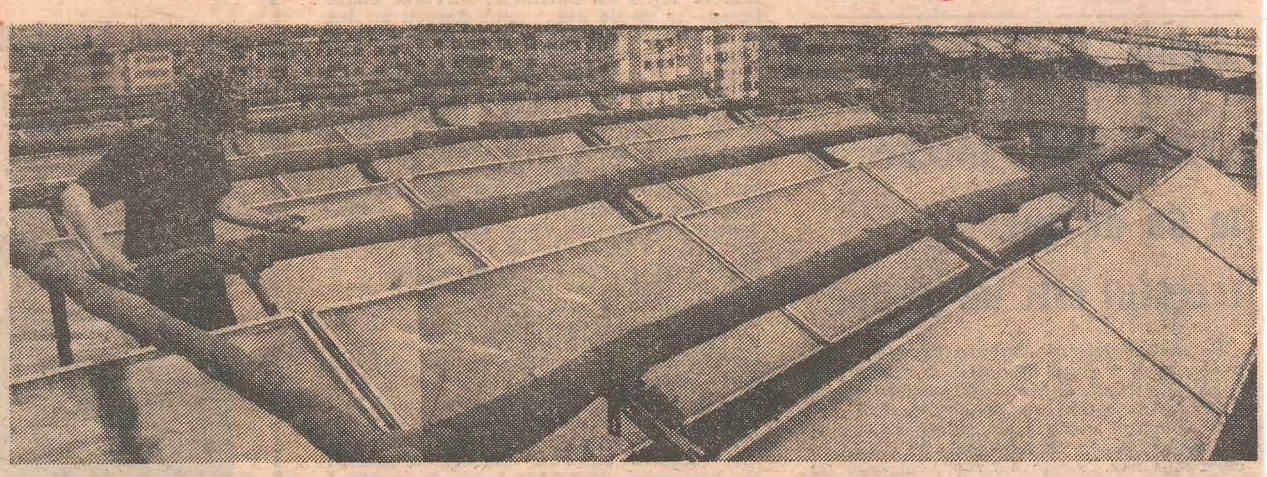

220 apartamente folosesc apă încălzită la soare

La Tîrgoviște, în microraionul 11, pe terasele a 4 blocuri strălucesc în soare 1.015 panouri care captează și transformă energia solară. Probele au început din aprilie, dar chiar din luna iunie locatarii au avut la baie și în bucătării apă fierbinte uneori, și caldă totdeauna. Pînă la sfîrșitul verii numărul apartamentelor care vor beneficia de instalația solară pentru producerea apei calde de consum se va dubla, economisindu-se, în final, 140 de tone combustibil convențional.

Atitudini de buni gospodari

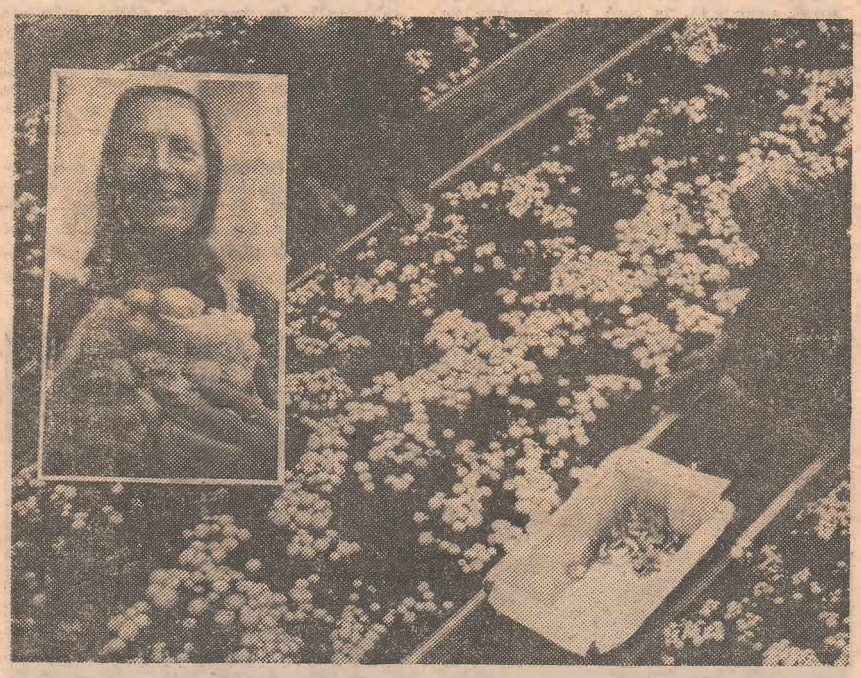

Tot o premieră în județul Dîmbovița este și ciupercăria din comuna Malu cu Flori. În magazia de păstrat fructe a C.A.P.-ului, care în cea mai mare parte a anului era goală, membrii cooperatori au amenajat pentru început 100 m.p. de ciupercărie. Cu cheltuieli minime ce n-au depășit 10 000 de lei, ei vor obține 1 200 kg de ciuperci, asigurîndu-se, în final, un beneficiu de 21 000 de lei.

...și niște gospodari de ochii lumii

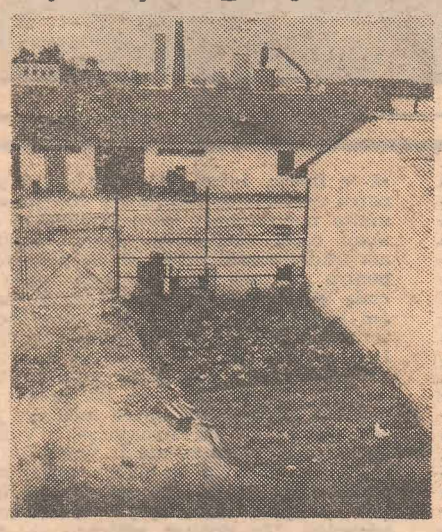

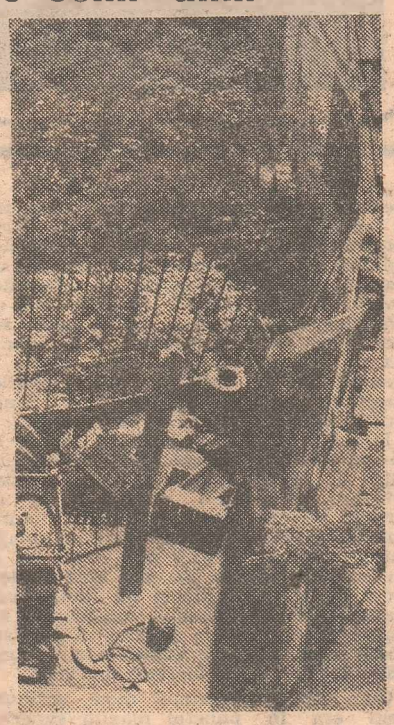

O treabă făcută de mînjală pînă la urmă se întoarce împotriva ta ; se răzbună pareă. De sus, de pe podul de la gară, ni s-a oferit următoarea imagine : în fața unui depozit al cooperației de consum erau amenajate, la vedere, cîteva straturi de legume, iar după colțul clădirii zace și se degradează același pămînt sănătos care ar fi putut produce.

Noul triumfă!

Televiziune cu circuit închis la autogară

Către sau din Tîrgoviște vin și pleacă zilnic peste 40 000 de călători, 508 curse opresc în fața celor 34 de peroane pe care le supraveghează acum, pe ecranul televizorului, impiegatul de serviciu

Laborator de medicină nucleară

Printre puținele unități spitalicești din țară care practică în tratamente dozările hormonale este și secția de endocrinologie și nutriție a Spitalului din Tîrgoviște. Administrarea izotopilor radioactivi se face sub directa supraveghere a pasionatului specialist endocrinolog, doctor în medicină Leonida Plingă, cel care, dealtfel, s-a preocupat de amenajarea acestui laborator atît de necesar populației unui județ endemic pentru tiroidă — cum este județul Dîmbovița.

Probă involuntară la dosarul unui furt

De cealaltă parte a podului, în incinta gării, se descărcau dintr-un vagon niște țevi. Erau transbordate cu o macara direct într-un camion. Și totuși, după cîteva zeci de metri, sub pod, la umbră, se odihneau vreo 20 de țevi de același calibru. Cine oare le-a dosit ? Și cu ce scop ?

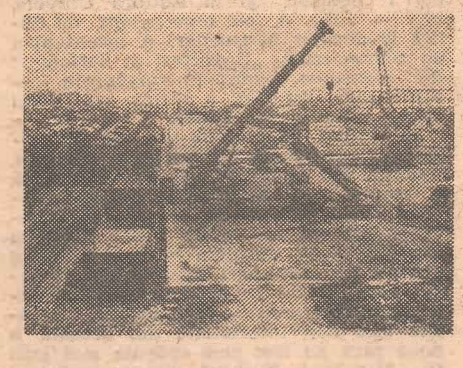

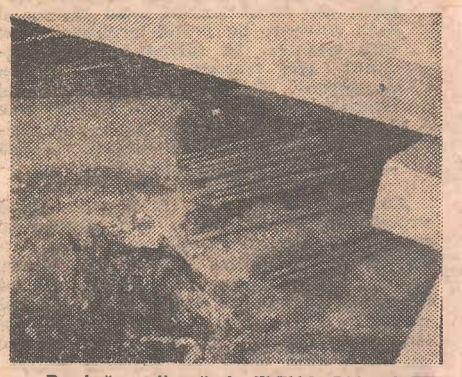

Pagină realizată de ELENA GHERA

Flacăra Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (**Nicolae Grigore-Mărășanu**, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) – 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (**Ilie Purcaru**, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) – 26 00, 25 60 ; Secția scrisori, probleme cetățenești (**Răzvan Bărbulescu**, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Stefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) – 25 58, 21 30 ; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (**Ovidiu Ioanițoaia**, Dan Bîrlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Mănecan, Constantin Dragomir, Sorin Postolache) – 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42 ; **Secretar responsabil de redacție – Nicolae CRISTACHE** – 17 60 10 interior 25 50 ; **Redactor șef adjunct – Nicolae ARSENIE** – 17 60 10 interior 21 28 ; **Redactor șef** – 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. Box 136–137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505